

EIB-Groep

Financieel Verslag 2002

Enkele kerngegevens van de EIB-Groep

(in miljoenen EUR)

Europese Investeringsbank

Activiteiten in 2002

Ondertekende leningovereenkomsten _____	39 618
in de Europese Unie	33 443
toetredingslanden	3 641
partnerlanden	2 534
Goedgekeurde leningen _____	52 824
in de Europese Unie	42 891
toetredingslanden	6 589
partnerlanden	3 344
Uitbetalingen _____	35 214
uit eigen middelen	35 007
uit andere middelen	206
Opgenomen middelen (na swaps) _____	38 016
in communautaire valuta's	29 165
in andere valuta's	8 851

Situatie op 31.12.2002

Uitstaand bedrag	
Kredieten uit eigen middelen van de Bank	233 561
Garanties	466
Financieringen uit begrotingsmiddelen	2 590
Opgenomen leningen op korte, middellange en lange termijn	181 167
Eigen vermogen	24 615
Balanstotaal	220 769
Nettoresultaat	1 294
Geplaatst kapitaal	100 000
waarvan gestort	6 000

Europees Investeringsfonds

Activiteiten in 2002

Ondertekende overeenkomsten _____	1 707
Risicokapitaal (<i>participaties in 36 fondsen</i>)	472
Garanties (<i>32 overeenkomsten</i>)	1 236

Situatie op 31.12.2002

Operationele portefeuille	6 954
Risicokapitaal (<i>participaties in 184 fondsen</i>)	2 450
Garanties (<i>109 overeenkomsten</i>)	4 504
Geplaatst kapitaal	2 000
waarvan gestort	400
Nettoresultaat	19
Reserves en voorzieningen	162

Inhoud

	<i>blz.</i>
Bericht van de President	4
Besluitvormingsorganen van de EIB	6
Kredietverlening	8
Opgenomen middelen	10
Het bestuur van het EIF	14
De activiteiten van het EIF	15
De EIB-Groep	
Jaarrekening	18
Resultaten van het jaar	41
Accountantsverklaring	42
Het Comité ter controle van de boekhouding	43
De EIB	
Jaarrekening	46
Liquiditeitenbeheer	70
Resultaten van het liquiditeitenbeheer	71
Risicobeheer	72
Resultaten van het jaar	74
Accountantsverklaring	75
Het Comité ter controle van de boekhouding	76
Jaarrekening per 1 januari 2003	77
Het EIF	
Jaarrekening	82
Resultaten van het jaar	90
Accountantsverklaring	91
Verslag van de Auditcommissie	92
Controle en evaluatie	93
Adressen	96

Bericht van de president

In 2002 heeft de EIB-Groep zich ingezet om in een grote verscheidenheid aan sectoren de economische en sociale prioriteiten van de Unie te ondersteunen. De Bank verstrekte in 2002 bijna 40 miljard euro aan kredieten, terwijl het inleenvolume 38 miljard bedroeg; wij handelen hiermee in overeenstemming met de beleidslijnen van de verschillende Europese Raden en van onze Gouverneurs, zoals vastgelegd in ons meerjarige Activiteitenplan.

In het kader van deze strategische grondslag, die ons tot een "policy-driven public bank" maakt, hebben onze Gouverneurs besloten het geplaatste kapitaal van de Bank met ingang van 1 januari 2003 te verhogen van 100 naar 150 miljard euro. Deze verhoging is gerealiseerd door omzetting van onze reserves in gestort kapitaal, zodat er geen beroep is gedaan op de openbare financiën van de Unie of van de lidstaten. De statutaire limiet voor onze kredieten bedraagt nu 375 miljard. Gesterkt door de hernieuwde steun van haar aandeelhouders is de Bank goed uitgerust voor de voortzetting van haar activiteiten, en met name voor de bevordering van de integratie van de tien nieuwe lidstaten in het voorjaar van 2004.

Het historische besluit van de Europese Raad van Kopenhagen zal een verrijkende invloed hebben op zowel de instellingen als het beleid van de Unie, met name waar het de economische en sociale cohesie en de solidariteit tussen de lidstaten betreft. Teneinde de Unie te helpen deze uitdaging aan te gaan, zal de EIB haar rol zo goed mogelijk vervullen. Hiertoe zullen wij actief deelnemen aan het door de Commissie te voeren overleg over het cohesiebeleid en de toekomstige transeuropese netwerken.

De Bank heeft eveneens de opdracht bij te dragen aan de ontwikkeling van de informatiemaatschappij en van een op kennis gebaseerde economie in Europa, overeenkomstig de strategie die door de Europese Raad van Lissabon in maart 2000 is uitgezet. De Bank is van mening dat de door de Europese Raad van Barcelona in maart 2002 vastgestelde doelen in 2010 moeten kunnen zijn verwezenlijkt en heeft derhalve een nieuw programma gelanceerd, het "Initiatief Innovatie 2010". Het betreft hier een geïntegreerde benadering, die zich baseert op de verhouding tussen kennisgeving en de markt. Alle fasen van het innovatieproces komen aan bod: van onderwijs en onderzoek en ontwikkeling tot de omzetting daarvan in een winstgevend en concurrerend productieproces. Tussen 2003 en 2006 is een nieuw indicatief budget van 20 miljard euro aan kredieten beschikbaar voor de verwezenlijking van de tijdens de Europese Raden van Lissabon en Barcelona vastgelegde doelstellingen; het accent ligt hier op onderzoek en ontwikkeling, en de daaruit voortvloeiende vorming en verbreiding van informatie- en communicatietechnologieën.

Bescherming en verbetering van het milieu blijven een uiterst belangrijke prioriteit voor alle werkgebieden van de EIB. De Bank draagt actief bij aan de financiering van milieuprojecten, die in 2002 meer dan 40% van de kredietverlening uitmaakte (waarmee onze streefdoelstelling van 25-33% ruimschoots werd overschreden), en

tevens aan de uitvoering van het milieubeleid van de Unie. Dit geldt met name voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, de ontwikkeling van duurzame energiebronnen en het initiatief van de Unie ten behoeve van de watersector dat in 2002 op de wereldtop in Johannesburg tot stand kwam.

Buiten de Unie blijft de Bank steun verlenen aan de tien toetredingslanden, teneinde deze landen in het kader van een door de Raad vastgesteld samenwerkingsprogramma te helpen de voorbereiding op hun toetreding te versnellen.

Met betrekking tot het Middellandse-Zeegebied, werd naar aanleiding van de conclusies van de Europese Raad van Barcelona in het najaar van 2002 een nieuw initiatief ingewijd: de "euromediterrane faciliteit voor investeringen en partnerschap" (FEMIP). Dit instrument heeft als voornaamste doelstelling de partnerlanden te ondersteunen bij economische en sociale modernisering en regionale integratie, dit met het oog op de invoering van een douane-unie in 2010. Bijzondere nadruk ligt op de ontwikkeling van de particuliere sector en op projecten op het gebied van regionale samenwerking, gezondheidszorg en onderwijs. Daarnaast zijn de partnerlanden via het onlangs opgerichte Comité voor economische coördinatie en communicatie nauw betrokken bij de uitvoering van de nieuwe faciliteit.

In de ACS-landen (Afrika, Caribisch gebied, Stille Oceaan) heeft de Bank met behulp van de lidstaten, de Europese Commissie en de ACS-landen zelf, actief meegewerkt aan de voorbereiding van de uit hoofde van de overeenkomst van Cotonou ingestelde investeringsfaciliteit van 2,2 miljard euro. In samenhang met het voor de komende vijf jaar begrote budget van 1,7 miljard aan kredieten uit eigen middelen van de Bank, draagt deze verlengbare faciliteit bij aan de verwezenlijking van de belangrijkste doelstelling in deze landen, het bestrijden van de armoede. Hierbij wordt de nadruk gelegd op bescheiden investeringen in de particuliere sector en op projecten op het gebied van gezondheidszorg en onderwijs.

De operationele inspanningen van de EIB dienen plaats te vinden in een context van openheid en grotere betrokkenheid van de Europese burger, de uiteindelijke begunstigde van onze verrichtingen. De EIB heeft in de loop van het jaar haar politieke dialoog met het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité van de Unie geïntensiveerd. Zij heeft bovendien, in overeenstemming met de meest recente communautaire wetgeving ter zake, een nieuw beleid geformuleerd met betrekking tot voorlichting en toegang tot documenten, en haar dialoog met de samenleving voortgezet, met name via niet-gouvernementele organisaties.

Zoals u wellicht reeds bekend is, financiert de EIB-Groep haar activiteiten door middel van een wereldwijde aanwezigheid op de kapitaalmarkten. De kwaliteit van haar aandeelhouders en van haar kredietportefeuille, evenals haar prudente doch evenzeer innovatieve inleen- en kredietverleningsbeleid, stellen de EIB in staat op alle kapitaalmarkten in de Unie, Amerika en Azië, als semi-soevereine emittent te opereren, die algemeen wordt gewaardeerd met een "AAA-rating".

Philippe Maystadt
President van de EIB-Groep

Besluitvormingsorganen van de EIB

Raad van Gouverneurs

Voorzitter

Hans EICHEL (Duitsland)

België	Didier REYNDERS, Minister van Financiën
Denemarken	Bendt BENDTSEN, økonomi- og erhvervsminister
Duitsland	Hans EICHEL, Bundesminister der Finanzen
Griekenland	Nikolaos CHRISTODOULAKIS, Minister of National Economy and Finance
Spanje	Rodrigo DE RATO Y FIGAREDO, Vicepresidente Segundo del Gobierno y Ministro de Economía
Frankrijk	Francis MER, Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie
Ierland	Charles McCREEVY, Minister for Finance
Italië	Giulio TREMONTI, Ministro dell'Economia e delle Finanze
Luxemburg	Jean-Claude JUNCKER, Premier Ministre, Ministre d'État, Ministre des Finances
Nederland	Hans HOOGERVORST, Minister van Financiën
Oostenrijk	Karl-Heinz GRASSER, Bundesminister für Finanzen
Portugal	Manuela FERREIRA LEITE, Ministra de Estado e das Finanças
Finland	Suvi-Anne SIIMES, Ministeri, Valtiovarainministeriö
Zweden	Bosse RINGHOLM, Finansminister
Verenigd Koninkrijk	Gordon BROWN, Chancellor of the Exchequer

Comité ter controle van de boekhouding

Voorzitter

Michael P. HARALABIDIS, Senior Associate, Group Risk Management, National Bank of Greece, Athene

Leden

Caj NACKSTAD, Partner, KPMG, Stockholm

Emídio MARIA, Subinspector-Geral de Finanças, Inspeção-Geral de Finanças, Lissabon

Waarnemer

Marc COLAS, Premier Conseiller de Gouvernement, Luxemburg

Directie

President:

Philippe MAYSTADT

Vice-presidenten:

Wolfgang ROTH

Ewald NOWOTNY

Peter SEDGWICK

Isabel MARTÍN CASTELLÁ

Michael G. TUTTY

Gerlando GENUARDI

Philippe de FONTAINE VIVE CURTAZ

Het voorzitterschap van de Raad van Bewind van de Bank is in handen van de president van de EIB.

—
Situatie op 25 maart 2003

Raad van Bewind

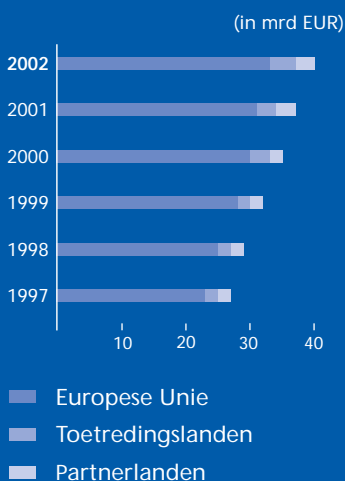
Leden:

Jean-Pierre ARNOLDI	Directeur-generaal Thesaurie, Federale diensten van het Ministerie der Financiën, Brussel
Lorenzo BINI SMAGHI	Dirigente Generale, Capo della Direzione III, Dipartimento del Tesoro, Ministero dell'Economia e delle Finanze, Rome
Sinbad J.D. COLERIDGE	Gepensioneerd president, BZW Structured Finance Department, Londen
Isabel CORREIA BARATA	Consultora da Direção, Departamento de Relações Internacionais, Banco de Portugal, Lissabon
Wedige Hanns von DEWITZ	Lid van de Raad de Bewind van de EIB, Bonn
Iñigo FERNÁNDEZ DE MESA	Subdirector General para Asuntos de la Unión Económica y Monetaria, Ministerio de Economía, Madrid
Kurt A. HALL	Finansråd Internationella avdelningen, Finansdepartementet, Stockholm
Barrie IRETON	Director, International Division, Department for International Development, Londen
Jan Willem van der KAAIJ	Plaatsvervangend Directeur van de Directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen, Den Haag
John KINGMAN	Enterprise and Growth Unit Director, H.M. Treasury, Londen
Rainer MASERA	Presidente, Sanpaolo IMI, Turijn
Constantinos MASSOURAS	Director for Financial and Fiscal Policy Affairs, Ministry for National Economy, Athene
Ingrid MATTHÄUS-MAIER	Mitglied des Vorstandes der Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt/Main
Noel Thomas O'GORMAN	Second Secretary-General, Banking, Finance and International Division, Department of Finance, Dublin
Stéphane-Emmanuelle PALLEZ	Chef du Service des Affaires européennes et internationales, Direction du Trésor, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie, Parijs
María PÉREZ RIBES	Coordinadora de Instituciones Financieras Europeas, Dirección General de Financiación Internacional, Ministerio de Economía, Madrid
Vincenzo PONTOLILLO	Direttore Centrale, Banca d'Italia, Rome
Per Bremer RASMUSSEN	Finansdirektør i Økonomi- og Erhvervsministeriet, Kopenhagen
Kaarina RAUTALA	Hallitusneuvos, Valtiovarainministeriö, Helsinki
Klaus REGLING	Directeur-generaal van Economische en financiële zaken, Europese Commissie, Brussel
Gaston REINESCH	Directeur général, Ministère des Finances, Luxemburg
Pierre RICHARD	Administrateur délégué, DEXIA, Parijs
Walter RILL	Abteilungsleiter für internationale Finanzinstitutionen, Bundesministerium für Finanzen, Wenen
Gerd SAUPE	Ministerialdirigent, Bundesministerium der Finanzen, Berlijn
Jean-Michel SEVERINO	Directeur général, Groupe Agence Française de Développement, Parijs
Plaatsvervangende leden:	
Marc AUBERGER	Directeur général délégué de la Société française de garantie des financements des PME (SOFARIS-groupe BDPME), Parijs
Stefania BAZZONI	Dirigente, Direzione Rapporti Finanziari Internazionali, Dipartimento del Tesoro, Ministero dell'Economia e delle Finanze, Rome
Gerhard BOEHMER	Ministerialdirigent a.D., Bonn
Giampaolo BOLOGNA	Dirigente, Direzione del Contenzioso Comunitario, Dipartimento del Tesoro, Ministero dell'Economia e delle Finanze, Rome
Anne-Laure de COINCY	Chef du Bureau des Affaires Européennes, Direction du Trésor, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie, Parijs
Guy CRAUSER	Adviseur "Hors Classe", DG Regionaal Beleid, Europese Commissie, Brussel
Michael CROSS	Chief Manager, Reserves Management, Bank of England, Londen
Björn FRITJOFSSON	Departementsråd, Internationella avdelningen, Finansdepartementet, Stockholm
Niels FUGMANN	Chefkonsulent i Økonomi- og Erhvervsministeriet, Kopenhagen
Rudolf de KORTE	Plaatsvervangend lid van de Raad van Bewind van de EIB, Wassenaar
Rebecca LAWRENCE	European Union Coordination and Strategy Team Leader, H.M. Treasury, Londen
Ralph MÜLLER	Leiter des Referats Haushalt der Europäischen Union, Bundesministerium der Finanzen, Berlijn
Luis ORGAZ GARCÍA	Subdirector General de Análisis Financiero y Estratégico, Ministerio de Economía, Madrid

Situatie op 25 maart 2003

Kredietverlening

Kredietverlening 1997-2002: 199 miljard

In 2002 bedroeg het totaal aan verstrekte kredieten 39,6 miljard euro ⁽¹⁾ (tegenover 36,8 miljard in 2001). In de lidstaten van de Europese Unie werd voor 33,4 miljard aan kredieten verleend. In de toetredingslanden is 3,6 miljard toegekend aan projecten die bijdragen aan de voorbereiding tot de uitbreiding van de Unie en heeft de EIB in het kader van de ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de Unie 2,5 miljard in de partnerlanden geïnvesteerd.

Via de Raad van Gouverneurs hebben de lidstaten in juni 2002 de strategische oriëntatie van de EIB bevestigd, door goedkeuring te verlenen aan een verhoging van het kapitaal van de Bank met 50%, met ingang van 1 januari 2003.

In de loop van het boekjaar 2002 richtte de EIB zich op de prioritaire doelstellingen die in haar Activiteitenplan voor de periode 2002-2004 zijn vastgelegd.

- De EIB heeft 59% van de afzonderlijke leningen (12,5 miljard) toegekend aan het ondersteunen van de **sociale en economische cohesie binnen de Europese Unie**, de voornaamste doelstelling van de Bank. De invloed van de globale kredieten in de armere regio's wordt geschat op ongeveer 60%. Met inbegrip van de kredietverlening in de toetredingslanden, bedroeg de bijdrage van de EIB aan de regionale ontwikkeling in 2002 ruim 23 miljard.
- De kredieten die in het kader van het **"Initiatief Innovatie 2000"** gedurende 2002 zijn verstrekt, beliepen 3,6 miljard (3,3 miljard in de Unie en 212 miljoen in de toetredingslanden). Dit initiatief, dat opgezet is ter ondersteuning van de ontwikkeling van een op kennis en innovatie gebaseerde economie, is gericht op het bevorderen van menselijk kapitaal, onderzoek en ontwikkeling, innovatieverspreiding en netwerken voor informatie- en communicatietechnologie. Sinds de lancering ervan in mei 2000, is uit hoofde van dit initiatief 14,4 miljard aan kredieten toegekend, waarvan reeds voor een bedrag van 10,8 miljard aan leningen is ondertekend. Zo zal de EIB voldoen aan het door de Europese Raad vastgestelde doel om binnen een periode van drie jaar 12-15 miljard aan kredieten toe te kennen. Bevestigd in haar rol door de Raad van Barcelona, blijft de Groep het plan, zoals dat tot het jaar 2010 voor haar is uitgezet, volgen.
- De afzonderlijke leningen op het gebied van het **milieu en de kwaliteit van het bestaan** zijn ten opzichte van het voorgaande jaar met 52% gestegen tot een bedrag van 10,7 miljard: 9,3 miljard binnen de Europese Unie, 1,3 miljard in de toetredingslanden en 190 miljoen in de partnerlanden. Van dit type leningen werd 41% verstrekt aan projecten ten behoeve van het milieu. In de Unie zijn deze kredieten vooral ten goede gekomen aan het stedelijk milieu (5,3 miljard), maar de projecten gericht op energiebesparing en de ontwikkeling van duurzame energie nemen een steeds belangrijker deel in (2,4 miljard). Het overige deel is besteed aan water- en luchtzuiveringsprojecten (1,5 miljard) en het natuurlijk milieu (538 miljoen).

⁽¹⁾ Indien niet anders aangeduid, luiden de bedragen in euro.

- De **toetredingslanden** (Bulgarije, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Roemenië, Slowakije, Slovenië, Cyprus en Malta) ontvingen 3,6 miljard aan kredieten. De vervoerssector blijft hier een belangrijk onderdeel: 47% van de investeringen ging naar de opbouw van een efficiënt functionerend vervoersnetwerk, onmisbaar voor de economische ontwikkeling en de integratie van deze landen in de Unie. Niettemin wordt het milieu steeds belangrijker, met 36% van de kredieten (1,3 miljard), terwijl onderwijs en gezondheidszorg eveneens gestaag groeien (230 miljoen).
- De steun van de Bank aan het communautaire ontwikkelings- en samenwerkingsbeleid in de **partnerlanden** bedroeg in 2002 2,5 miljard.

Als voornaamste bron van bancaire financiering voor projecten in de *mediterrane partnerlanden* heeft de Bank in 2002 voor 1,6 miljard aan kredieten verstrekt. Op aanwijzing van de Europese Raad van Barcelona in maart 2002, heeft de EIB een euromediterrane faciliteit voor investeringen en partnerschap ingesteld, die voornamelijk gericht is op het uitbreiden van de middelen die de groei van de particuliere sector en de vorming van een passende omgeving voor investeringen bevorderen. Deze faciliteit stelt de Bank in staat in de periode 2003-2006 voor zo'n 7,5 miljard aan kredieten in deze regio te verstrekken.

Voorts blijven de inspanningen van de Bank gericht op de wederopbouw van de infrastructuur in de *Balkan*, waar de kredieten zijn gestegen naar 425 miljoen.

In de overige *partnerlanden* bedroegen de verrichtingen van de Bank 298 miljoen in de landen van Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Zuidzee (ACS), 50 miljoen in Zuid-Afrika en 174 miljoen in de landen van Latijns-Amerika en Azië.

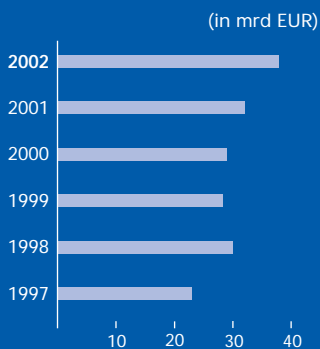
Het MKB, de transeuropese netwerken (TEN's), alsmede onderwijs en gezondheidszorg vormen drie andere gebieden waaraan in het Activiteitenplan prioriteit is verleend:

- Het steunen van de door het **MKB** gedane investeringen wordt gedeeltelijk gerealiseerd via de globale kredieten van de Bank; in 2002 groeide deze activiteit naar 6,2 miljard. Daarnaast investeerde het EIF 472 miljoen in risicokapitaalfondsen en heeft het 32 garantiepakketten met een gezamenlijke waarde van 1,2 miljard afgesloten ten behoeve van het MKB.
- De verrichtingen ten behoeve van de **transeuropese netwerken** en grote infrastructuren van communautair belang bedroegen binnen de Unie 7,5 miljard. Een derde van deze activiteiten is ontplooid in de vorm van publiek-private samenwerkingsverbanden. Voorts is in de toetredingslanden voor 1 miljard euro aan kredieten verstrekt ten behoeve van hoofd(spoor)wegverbindingen.
- In de sectoren **onderwijs en gezondheidszorg** werd in de Europese Unie en de toetredingslanden voor een bedrag van 1,7 miljard aan kredieten verstrekt. De eerste leningovereenkomsten in de mediterrane landen zijn ondertekend voor een totaal van 150 miljoen.

In de afgelopen zes jaar is de sectorverdeling van de kredieten voor alle landen tezamen gelijk gebleven: in 2002 vertegenwoordigde de kredietverlening ten gunste van infrastructuur op het gebied van vervoer en telecommunicatie 34% van het totaal aan financieringen, en de voor het MKB of kleine lokale infrastructuur bestemde investeringen 33%. De sectoren onderwijs en gezondheidszorg bleven gestaag groeien.

Opgenomen middelen

Opgenomen middelen 1997-2002: 181 miljard

De inleenactiviteiten van de EIB verliepen in 2002 succesvol; de Bank wist opnieuw haar positie als vooraanstaande niet-gouvernementele benchmark-geldnemer met een AAA-rating te bevestigen. De EIB heeft 38 miljard euro op de internationale kapitaalmarkten opgenomen via 219 transacties in 14 valuta's vóór swaps (en 10 valuta's na swaps). Gezien de gunstige marktvoorwaarden vormde de Amerikaanse dollar de belangrijkste inleenvaluta, direct gevolgd door de euro.

Opgenomen middelen (vóór swaps) in de drie grote valuta's vormden tezamen 89% van het totaal: USD 38%, EUR 35% en GBP 16%. Opgenomen middelen (na swaps) in deze valuta's (97%) werden gevormd door: EUR 59%, USD 22% en GBP 16%, waarbij de USD via valutaswaps een grote hoeveelheid euro's genereerde. De niet-gestructureerde leenactiviteiten bedroegen 34,6 miljard euro (oftewel 91% van het totaal aan opgenomen middelen) via 90 transacties. Gestructureerde activiteiten bedroegen in totaal 3,4 miljard euro (oftewel 9% van het totaal aan opgenomen middelen) via 129 transacties.

Het inleenbeleid van de EIB is gericht op besparing van kosten bij de middelenopname op de langere termijn. Hiertoe hanteert de Bank een uitgemeten combinatie van strategische en marktgerichte technieken en blijft zij in staat kredieten te verspreken tegen de meest gunstige voorwaarden, om zodoende de doelstellingen van de EU te blijven verwezenlijken. Een hoeksteen van dit inleenbeleid blijft het aanbieden van grote liquide benchmark-obligaties in EUR, USD en GBP, die de Bank voortdurend in staat stelt nieuwe beleggers aan te trekken, haar marktpenetratie te vergroten en haar positie als semisouvereine Europese emittent te versterken.

De EIB verrichtte in 2002 drie EARN-transacties, waaronder de obligatie met de langste looptijd die ooit door de Bank werd geplaatst – de "EUR 5 billion Global EARN 2012". Eind 2002 omvatte de curve van EARN-leningen elf benchmarks, met vervaldata die variëren van 2003 tot 2012 en een uitstaand volume van meer dan 50 miljard euro, die alle op het elektronische MTS-netwerk worden verhandeld.

In USD bleef de EIB regelmatig omvangrijke, liquide internationale leningen plaatsen. Drie internationale obligatieuitgiften van elke 3 miljard USD werden geplaatst bij een toenemend aantal beleggers in de VS. Eind 2002 stond in totaal 28 miljard USD aan benchmark-obligaties in USD uit. Alle uitstaande internationale benchmark-obligaties, in totaal 18 miljard USD, werden in de loop van het jaar genoteerd op de New York Stock Exchange.

Het is nu vijftientig jaar geleden dat de EIB haar eerste obligatie in Britse ponden plaatste; eind 2002 stond er 33 miljard GBP aan obligaties van de EIB in GBP uit, oftewel meer dan 11% van de non-Gilt index in Brits pond. De inleenactiviteit van de EIB bedroeg in 2002 ongeveer 6% van het emissievolume op de markt in Britse ponden, waarmee de Bank wederom de grootste non-Gilt geldnemer was.

De Bank bleef flexibel en vernieuwingsgericht, zoals bleek uit de verdere ontwikkeling van producten-op-maat, waarmee in een breed scala aan valuta's aan de specifieke behoeften van beleggers kan worden voldaan. Deze emissieactiviteit omvat alle mogelijke op maat gemaakte beleggingsinstrumenten, van standaardobligaties tot gecompliceerde gestructureerde producten die inspelen op de behoeften van specifieke beleggers. Gestructureerde obligaties bevatten vaak verschillende soorten opties of coupons en aflossingen die gekoppeld zijn aan verschillende indices en valuta's. Deze producten hebben uitsluitend tot doel de beleggers hogere rendementen te bieden via een platform met de hoogstmogelijke ratings. Ondanks de complexiteit van deze producten heeft de EIB in het kader van haar risicobeheerbeleid steeds de verschillende risico's die inherent zijn aan dit type leningen zorgvuldig onderzocht en voldoende afgedekt.

De EIB is sterk aanwezig in Japan, de landen rondom de Stille Oceaan – met name op de Taiwanese en Australische binnenlandse markten – en op de Zuid-Afrikaanse markt. De inleenactiviteit op deze markten bedroeg in 2002 het equivalent van 3,3 miljard euro; het betrof hier de helft van de transacties van de Bank gedurende dit jaar, en 9% van het inleenvolume.

De EIB vervult een pioniersrol bij de ontwikkeling van binnenlandse kapitaalmarkten, in het bijzonder in de toetredingslanden; hierbij worden binnenlandse emissieprogramma's opgezet en treasury-activiteiten op gang gebracht, waardoor middelen in plaatselijke valuta's kunnen worden uitgezet. Door deze inspanningen werd de EIB in 2002 de voornaamste externe emittent in deze landen. De Bank richt zich op de ontwikkeling van omvangrijke liquide benchmark-leningen met langere looptijdprofielen, waarmee zowel binnenlandse als internationale beleggers in deze valuta's nieuwe instrumenten tot hun beschikking krijgen.

In 2002 opgenomen middelen (in mln EUR)

	Vóór swaps:		Na swaps:	
<i>EUR</i>	13 305	35,0%	22 441	59,0%
DKK	54	0,1%	135	0,4%
GBP	6 180	16,3%	6 227	16,4%
SEK	0	0,0%	362	1,0%
Totaal EU	19 539	51,4%	29 165	76,7%
AUD	1 284	3,4%	0	0,0%
CZK	232	0,6%	407	1,1%
HKD	161	0,4%	0	0,0%
HUF	139	0,4%	105	0,3%
JPY	1 245	3,3%	0	0,0%
NOK	250	0,7%	65	0,2%
NZD	50	0,1%	0	0,0%
PLN	162	0,4%	13	0,0%
TWD	458	1,2%	0	0,0%
USD	14 383	37,8%	8 231	21,7%
ZAR	109	0,3%	30	0,1%
Totaal buiten EU			8 851	23,3%
TOTAAL	38 012	100,0%	38 016	100,0%

Het bestuur van het EIF

Het EIF wordt bestuurd en geleid door de drie navolgende organen:

- de Algemene Vergadering van alle aandeelhouders (EIB, Europese Unie, 28 banken);
- de Raad van Bestuur;
- de algemeen directeur, Francis CARPENTER.

Raad van Bestuur

Voorzitter

Giovanni RAVASIO Gepensioneerd Directeur-generaal Economische en financiële zaken, Europese Commissie, Brussel

Leden

Mauro CICCHINÈ President, DEXIA CREDIOP, Rome

Guy CRAUSER Adviseur "Hors Classe", DG Regionaal Beleid, Europese Commissie, Brussel
Iñigo FERNÁNDEZ DE MESA Subdirector General para Asuntos de la Unión Económica y Monetaria, Ministerio de Economía, Madrid

Peter SEDGWICK Vice-president, Europese Investeringsbank, Luxemburg
Lars TYBJERG Fhv. direktør, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Kopenhagen

...

Plaatsvervangende leden

Jean-Pierre ARNOLDI Directeur-generaal Thesaurie, Ministerie van Financiën, Brussel

Terence BROWN Directeur-generaal, Directoraat Kredietverlening in Europa, Europese Investeringsbank, Luxemburg

Isabel CORREIA BARATA Consultora da Direcção, Departamento de Relações Internacionais, Banco de Portugal, Lissabon

Rémy JACOB Adjunct-secretaris-generaal, Algemeen beheer, Secretariaat-generaal, Europese Investeringsbank, Luxemburg

Detlef LEINBERGER Mitglied des Vorstandes, Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt

David MCGLUE Directeur, Directoraat "Financiële Verrichtingen, Programmabeheer en betrekkingen met de EIB-Groep", DG Economische en financiële zaken, Europese Commissie, Luxemburg

Timo SUMMA Directeur, Directoraat "Bevordering van ondernemerschap en het MKB", DG Ondernemingen, Europese Commissie, Brussel

Auditcommissie

Voorzitter

Sylvain SIMONETTI Hoofd van Dienst, Personeelszaken en administratie, Directoraat Personeelszaken, DG Economische en financiële zaken, Europese Commissie, Luxemburg

Leden

Michael P. HARALABIDIS Senior Associate, Group Risk Management, National Bank of Greece, Athene
Henk KROEZE Registeraccountant, Group Controller Holding, NIB Capital N.V., Den Haag

Situatie op 25 februari 2003

De activiteiten van het Europees Investeringsfonds

Het Europees Investeringsfonds (EIF) is de financiële instelling van de EIB-Groep die zich speciaal richt op het MKB. In dit kader werkt het EIF mee aan de oprichting, ondersteuning en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen. Het Fonds is actief in de lidstaten van de EU, en sinds het in 2000 werd hervormd ook in de toetredingslanden. Het EIF is gespecialiseerd in risicokapitaaltransacties en garantiefaciliteiten en werkt hierbij via bemiddelende financiële instellingen, waarbij het als fondsenfonds opereert. Het EIF kent een tripartiete structuur, met als aandeelhouders de Europese Investeringsbank (60,75%), de Europese Commissie (30%) en 28 particuliere financiële instellingen (9,25%).

Activiteiten met risicokapitaal

De portefeuille van het EIF voor risicokapitaal omvat – voor zover het de toegewezen fondsen betreft – momenteel zo'n 184 fondsen met een gezamenlijke waarde van 2,45 miljard euro. In 2002 heeft het Fonds 36 transacties gesloten voor 471,5 miljoen euro. Het leeuwendeel van de middelen van het EIF is door de EIB ter beschikking gesteld in het kader van het initiatief Innovatie 2000; daarnaast heeft de Commissie in het kader van het Meerjarenprogramma voor ondernemingen (MAP) 2001/ 2005 aanvullende middelen beschikbaar gesteld. De investeringsstrategie van het EIF is gebaseerd op drie pijlers:

- steun aan de sector geavanceerde technologie in Europa, in het bijzonder via initiatieven waarmee de kloof tussen onderzoek en de verkoop van producten kan worden overbrugd;
- een evenwichtige verhouding tussen regio's, met name door middel van investeringen in zuidelijk Europa en in de toetredingslanden;
- investeringen in fondsen die op paneuropese basis opereren.

Activiteiten betreffende garanties

De portefeuille voor garanties van het EIF omvat momenteel 4,5 miljard euro, waarbij 109 verschillende transacties werden afgesloten. In 2002 voerde het EIF zijn garantieactiviteit op; er werden 32 garantiepakketten afgesloten voor een totaalbedrag van 1235,6 miljoen euro (in 2001 werd via 39 transacties 958 miljoen euro toegewezen). Bij 8 van de 32 in 2002 ondertekende transacties betrof het uitbreidingen van bestaande overeenkomsten, die tot stand kwamen op verzoek van de bemiddelende financiële instellingen. Uit deze ontwikkeling blijkt hoe belangrijk de garantiefaciliteiten van het EIF zijn voor de financiering van het MKB.

De portefeuille voor garanties van het EIF omvat drie producten: kredietverzekering, operaties die de zekerheden voor kredieten verbeteren ("credit enhancement") en gestructureerde transacties. Door de hefboomwerking die deze garantieproducten op de omvang van de kredieten uitoefenen ondersteunen zij het MKB op effectieve wijze. Daarnaast zijn garantieproducten bijzonder aantrekkelijk voor financiële instellingen, aangezien zij minder voorzieningen hoeven te treffen voor de verstrekking van financieel kapitaal.

In 2002 begon het EIF de middelen in te zetten die het Fonds beheert in het kader van de MKB-garantiefaciliteit van de Europese Unie, waarbij 10 transacties ten bedrage van 295,4 miljoen euro werden ondertekend. Een aanzienlijk gedeelte hiervan werd toegewezen aan garanties voor microkredieten in België, Frankrijk, Duitsland en Spanje.

Jaarrekening

van de EIB-Groep

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2002

In 1 000 x EUR

ACTIVA	31.12.2002	31.12.2001
1. Kasmiddelen	16 100	22 180
2. Kortlopend overheidspapier dat bij centrale banken kan worden geherfinancierd (Noot B)	1 530 847	1 519 727
3. Bankiers		
a) onmiddellijk opeisbaar	118 433	181 292
b) overige vorderingen (Noot C)	9 947 089	9 917 933
c) kredieten (Noot D)	92 414 790	84 654 699
	<u>102 480 312</u>	<u>94 753 924</u>
4. Cliënten		
Kredieten (Noot D)	103 506 204	101 118 463
Specifieke voorzieningen (Noot A.7.1)	- 175 000	- 175 000
	<u>103 331 204</u>	<u>100 943 463</u>
5. Rentedragende waardepapieren (Noot B)		
a) van publiekrechtelijke emittenten	3 376 557	3 262 786
b) van andere emittenten	6 057 698	3 418 539
	<u>9 434 255</u>	<u>6 681 325</u>
6. Aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement (Noot E)	888 286	844 172
7. Immateriële activa (Noot F)	9 848	7 788
8. Onroerende zaken en inventaris (Noot F)	117 645	84 528
9. Overige activa		
a) te vorderen uit hoofde van EMS-rentesubsidies (Noot G)	282	3 528
b) overige vorderingen (Noot H)	1 088 401	538 779
c) positieve vervangingswaarde (Noot V)	13 594 484	8 184 813
	<u>14 683 167</u>	<u>8 727 120</u>
10. Overlopende activa (Noot I)	2 185 440	2 378 477
	<u>234 677 104</u>	<u>215 962 704</u>

POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING

	31.12.2002	31.12.2001
Verplichtingen		
- Kapitaal EBRD (Noot E)		
niet opgevraagd	442 500	442 500
te storten	25 313	33 750
- Niet uitbetaalde kredieten (Noot D)		
kredietinstellingen	7 412 732	8 523 766
cliënten	29 109 614	25 729 446
	<u>36 522 346</u>	<u>34 253 212</u>
- Niet uitbetaalde risicokapitaalactiviteiten	1 241 625	1 067 531
Garanties		
met betrekking tot door derden verstrekte kredieten	1 914 976	1 562 167
met betrekking tot risicokapitaalactiviteiten	64 810	57 946
Beheeractiviteiten voor derden (Noot A)	2 945 786	2 070 512
Middelen onder beheer voor derden (Noot A)		
- Groei en milieu	6 714	16 091
- MKB-garantiefaciliteit	105 795	54 762
- Europees Mechanisme voor Technologie	89 740	59 892
- MAP deelnemingen en garanties	24 832	0
- Actie Startkapitaal ("Seed Capital Action")	100	0
	<u>227 181</u>	<u>130 745</u>
Garantiefonds treasury-beheer	1 646 292	1 775 229
In onderpand ontvangen waardepapieren i.v.m. derivatentransacties (Noot V)	4 458 616	5 124 892

Zie voor de noten de toelichting op de geconsolideerde balans en de winst-en-verliesrekening.

PASSIVA

31.12.2002

31.12.2001

1. Bankiers (Noot J)			
a) onmiddellijk opeisbaar	0	0	
b) op termijn of met opzegging	1 182 667	607 622	
			607 622
2. Schuldbewijzen (Noot K)			
a) lopende obligatieleningen	193 210 101	183 052 603	
b) overige	898 071	857 103	
			183 909 706
3. Overige schulden			
a) vooruitontvangen rentesubsidies (Noot G)	289 954	324 956	
b) overige crediteuren (Noot H)	1 036 001	989 394	
c) diversen	46 994	44 245	
d) egalisatierekening voor valutaswapovereenkomsten	3 549 176	0	
e) negatieve vervangingswaarde (Noot V)	5 446 623	2 414 809	
			3 773 404
4. Overlopende passiva (Noot I)			3 779 972
5. Voorzieningen voor risico's en verplichtingen			
- pensioenfonds personeel (Noot L)	517 755	474 951	
- voorziening voor verstrekte garanties (Noot M)	42 357	24 312	
			499 263
6. Minderheidsbelang van derden			216 349
7. Kapitaal			
geplaatst	100 000 000	100 000 000	
niet opgevraagd	- 94 000 000	- 94 000 000	
			6 000 000
8. Geconsolideerde reserves			
a) reservefonds	10 000 000	10 000 000	
b) aanvullende reserve	3 571 323	3 067 368	
c) bijzondere aanvullende reserves	750 000	0	
			13 067 368
9. Middelen ter beschikking gesteld voor faciliteit gestructureerde financiering			250 000
10. Middelen ter beschikking gesteld voor risicokapitaalactiviteiten			1 500 000
11. Fonds voor algemene bankrisico's na toevoeging (Noot M)			1 080 000
12. Nettoresultaat			
voor bestemming	1 192 830	1 424 021	
toevoeging aan het Fonds voor algemene bankrisico's (Noot M)	- 25 000	- 145 000	
te bestemmen resultaat			1 279 021
			215 962 704
			234 677 104

POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING

31.12.2002

31.12.2001

Speciale deposito's voor rentebetaling en aflossing opgenomen leningen (Noot S)	284 367	640 526
Effectenportefeuille		
. te ontvangen	17 776	9 327
. te betalen	18 132	12 673
Nominale waarde van renteswapovereenkomsten en DRS (Noot V)	128 418 546	109 868 600
FRA-activiteiten		
. aankoop	0	25 000 000
. verkoop	0	25 000 000
Nominale waarde van valutaswapovereenkomsten waaronder rente betaald moet worden	42 046 481	39 356 131
Nominale waarde van valutaswapovereenkomsten waaronder rente ontvangen wordt	40 793 728	40 592 794
Aan de minderheidsaandeelhouders van het EIF verleende putoptie (Noot A)	247 275	247 275
Geëmitteerde, maar nog niet getekende leningen o.g.	889 175	0

OVERZICHT VAN DE SPECIALE SECTIE ⁽¹⁾ PER 31 DECEMBER 2002

In 1 000 x EUR
(bedragen op grond van de valutakoersen geldend op 31.12.2002)

	31.12.2002	31.12.2001
ACTIVA		
Lidstaten		
<i>Uit middelen van de Europese Gemeenschap (nieuw communautair leninginstrument)</i>		
Uitbetaald op verstrekte kredieten ⁽²⁾	68 599	80 959
Turkije		
<i>Uit middelen van de lidstaten</i>		
Uitbetaald op verstrekte kredieten ⁽³⁾	43 792	58 953
Middellandse-Zeelanden		
<i>Uit middelen van de Europese Gemeenschap</i>		
Uitbetaald op verstrekte kredieten	201 606	211 121
Risicodragend kapitaal		
- nog uit te betalen	117 182	96 582
- uitbetaald	201 576	192 572
	318 758	289 154
Totaal ⁽⁴⁾	520 364	500 275
Landen in Afrika, Caribisch gebied, Stille Oceaan en andere gebieden overzee		
<i>Uit middelen van de Europese Gemeenschap</i>		
Overeenkomsten van Yaoundé		
uitbetaald	41 564	44 810
Bijdragen in risicodragend kapitaal		
uitbetaald	419	419
Totaal ⁽⁵⁾	41 983	45 229
Overeenkomsten van Lomé		
<i>Risicodragend kapitaal:</i>		
- nog uit te betalen	633 407	666 171
- uitbetaald	1 274 134	1 198 479
	1 907 541	1 864 650
<i>Activiteiten uit andere middelen:</i>		
- nog uit te betalen	8 000	8 000
Totaal ⁽⁶⁾	1 915 541	1 872 650
Totaal generaal	2 590 279	2 558 066

Pro memorie:

Met betrekking tot door de Europese Commissie verstrekte leningen tegen bijzondere voorwaarden ten behoeve waarvan de Bank een EG-mandaat heeft aanvaard om aflossing van de hoofdsom en rentebetaling te vorderen zijn de volgende bedragen uitbetaald en nog niet afgelost:

- a) in het kader van de Overeenkomsten van Lomé I, II en III: op 31.12.2002: 1 332 075 / op 31.12.2001: 1 402 697
b) in het kader van de protocollen afgesloten met de Middellandse-Zeelanden: op 31.12.2002: 152 326 / op 31.12.2001: 158 245

(1) De Speciale Sectie is op 27 mei 1963 ingesteld door de Raad van Gouverneurs; sinds het besluit van 4 augustus 1977 is het doel ervan het vastleggen van transacties die de Bank voor rekening en onder mandaat van derden verricht.

(2) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de Europese Gemeenschap verstrekte kredieten in het kader van de Besluiten van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 16 oktober 1978 (78/870/EEG; nieuw communautair leninginstrument), 15 maart 1982 (82/169/EEG), 19 april 1983 (83/200/EEG) en 9 maart 1987 (87/182/EEG) ter bevordering van de investeringen in de Gemeenschap, alsmede het besluit van 20 januari 1981 (81/19/EEG) ten behoeve van de wederopbouw van de op 23 november 1980 door een aardbeving getroffen Italiaanse gebieden Campanië en Basilicate en het Besluit van 14 december 1981 (81/1013/EEG) ten behoeve van de wederopbouw van de in februari en maart 1981 door aardbevingen getroffen gebieden in Griekenland:

bij:	koersaanpassingen	6 399 145	+	123 203	
af:	annuleringen	201 991			
	aflossingen	6 251 758	-	6 453 749	
					68 599

(3) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de lidstaten verstrekte kredieten ter financiering van projecten in Turkije:

bij:	koersaanpassingen		+	23 564	
af:	annuleringen	215			
	aflossingen	385 456	-	385 671	
					43 792

(4) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de Europese Gemeenschap verstrekte kredieten ter financiering van projecten in de Maghreb- en de Machreklanden, evenals op Malta en Cyprus, in Turkije en in Griekenland (10 miljoen EUR verstrekt alvorens laatstgenoemd land op 1 januari 1981 toetrad tot de EEG):

af:	koersaanpassingen	59			
	annuleringen	35 800			
	aflossingen	115 784	-	151 643	
					520 364

PASSIVA

31.12.2002

31.12.2001

In beheer ontvangen middelen

Onder mandaat van de Europese Gemeenschappen:

- Nieuw communautair leninginstrument	68 599	80 959
- Financiële protocollen met de landen rond de Middellandse Zee	403 182	403 693
- Overeenkomsten van Yaoundé	41 983	45 229
- Overeenkomsten van Lomé	1 274 134	1 198 479

1 787 898 1 728 360

Onder mandaat van de lidstaten

43 792 58 953

Totaal 1 831 690 1 787 313

Nog uit te keren middelen

Leningen en risicodragend kapitaal aan Middellandse-Zeelanden	117 182	96 582
Risicodragend kapitaal op grond van de Overeenkomsten van Lomé	633 407	666 171
Activiteiten uit andere middelen op grond van de Overeenkomsten van Lomé	8 000	8 000

Totaal 758 589 770 753

Totaal generaal 2 590 279 2 558 066

(5) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de Europese Gemeenschap verstrekte middelen ter financiering van projecten in de geassocieerde Afrikaanse staten, Madagaskar, Mauritius en de landen en gebieden overzee (LGO):

- leningen tegen bijzondere voorwaarden	139 483	
- bijdragen ter financiering van risicodragend kapitaal	2 503	141 986
bij::		
- geactiveerde rente	1 178	
- koersaanpassingen	9 839	+ 11 017
af:		
- annuleringen	1 574	
- aflossingen	109 446	- 111 020
		41 983

(6) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de Europese Gemeenschap verstrekte middelen ter financiering van projecten in de landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, alsmede in de landen en gebieden overzee (ACS-landen en LGO):

Leningen uit risicodragende middelen:		
- voorwaardelijke en achtergestelde leningen	2 906 350	
- deelnemingen	109 131	3 015 481
bij:		
- geactiveerde rente		+ 1 802
af:		
- annuleringen	375 937	
- aflossingen	704 190	
- koersaanpassingen	29 615	- 1 109 742
		1 907 541
Leningen uit andere middelen:		8 000
		1 915 541

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

van het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2002
in 1 000 x EUR

	31.12.2002		31.12.2001
1. Rentebaten (Noot N)	9 799 939		10 757 180
2. Rentelasten	- 8 129 050		- 9 072 365
3. Provisiebaten (Noot P)	34 066		32 529
4. Provisielasten	- 652		- 1 771
5. Resultaat uit financiële transacties (Noot O)	- 108 919		- 47 739
6. Overige baten	10 270		26 357
7. Personeels- en andere beheerkosten (Noot Q):	- 232 923		- 211 538
a) personeelskosten	169 452	158 669	
b) andere beheerkosten	63 471	52 869	
8. Waardeaanpassing inzake (Noot F):	- 18 445		- 15 737
a) immateriële activa	4 787	4 951	
b) materiële activa	13 658	10 786	
9. Waardeaanpassing risicokapitaalactiviteiten (Noot E)	- 117 594		- 22 137
10. Waardeaanpassing aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement	- 10 189		0
11. Toevoeging aan de voorziening voor verstrekte garanties (Noot M)	- 26 427		- 19 665
12. Nettoresultaat uit gewone bedrijfsvoering	1 200 076		1 425 114
13. Buitengewone baten (Noot R)	0		40 000
14. Buitengewone lasten (Noot R)	0		- 11 364
15. Minderheidsbelang van derden	- 7 246		- 29 729
16. Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening	1 192 830		1 424 021
17. Toewijzing aan het Fonds voor algemene bankrisico's (Noot M)	- 25 000		- 145 000
18. Nog te bestemmen resultaat	1 167 830		1 279 021

GECONSOLIDEERD EIGEN VERMOGEN

in 1 000 x EUR

	31.12.2002	31.12.2001
Kapitaal		
geplaatst	100 000 000	100 000 000
niet opgevraagd	– 94 000 000	– 94 000 000
gestort	6 000 000	6 000 000
Geconsolideerde reserves en nettoresultaat over het boekjaar:		
Reservefonds		
saldo per 1.1.2002	10 000 000	10 000 000
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	0	0
saldo per 31.12.2002	10 000 000	10 000 000
Aanvullende reserves		
saldo per 1.1.2002 zonder IAS-correcties	3 181 985	2 124 244
cumulatieve correcties uit hoofde van IAS-39	– 114 617	– 117 883
saldo per 1.1.2002 met IAS-correcties	3 067 368	2 006 361
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	529 930	1 057 741
wijzigingen in de waarde in het economisch verkeer gedurende het boekjaar	– 25 975	3 266
saldo per 31.12.2002	3 571 323	3 067 368
Bijzondere aanvullende reserve		
saldo per 1.1.2002	0	0
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	750 000	0
saldo per 31.12.2002	750 000	0
Fonds voor algemene bankrisico's		
saldo per 1.1.2002	935 000	870 000
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	145 000	65 000
saldo per 31.12.2002 (Noten A.13 a) en M)	1 080 000	935 000
Middelen ter beschikking gesteld voor faciliteit gestructureerde financiering		
saldo per 1.1.2002	250 000	0
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	0	250 000
saldo per 31.12.2002	250 000	250 000
Middelen ter beschikking gesteld voor risicokapitaalactiviteiten		
saldo per 1.1.2002	1 500 000	1 500 000
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	– 909	0
saldo per 31.12.2002	1 499 091	1 500 000
Nettoresultaat	1 192 830	1 424 021
Geconsolideerde reserves en nettoresultaat over het boekjaar	18 343 244	17 176 389
Totaal geconsolideerd eigen vermogen	24 343 244	23 176 389

De Raad van Gouverneurs heeft in zijn jaarvergadering op 4 juni 2002 met eenparigheid van stemmen de volgende besluiten genomen:

(1) Aan een nieuw gevormde bijzondere aanvullende reserve is een bedrag van 750 000 000 euro uit het nettoresultaat over het boekjaar 2001 toegevoegd.

(2) De Raad van Gouverneurs van de EIB heeft het geplaatst kapitaal van de Bank met ingang van 1 januari 2003 verhoogd van 100 000 miljoen euro naar 150 000 miljoen euro.

(3) Het gestorte deel van het kapitaal zal met ingang van 1 januari 2003 worden verhoogd naar 7 500 miljoen euro, oftewel 5% van het geplaatst kapitaal van 150 000 miljoen euro. De verhoging van het gestorte deel van het kapitaal per 1 januari 2003, wordt gerealiseerd door een toevoeging van 1 500 000 000 euro uit de aanvullende reserves van de Bank.

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT PER 31 DECEMBER 2002

In 1 000 x EUR

	31.12.2002	31.12.2001
A. Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten:		
Nettoresultaat	1 192 830	1 424 021
Aanpassingen:		
Toevoegingen aan de voorziening voor verstrekte garanties	18 045	- 20 693
Waardeaanpassing materiële en immateriële activa	18 445	15 737
Waardeaanpassing aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement	10 189	0
Waardeaanpassing risicokapitaalactiviteiten	117 594	22 137
Wisselkoersaanpassingen, niet vallend onder artikel 7	- 1 096	905
Netto-ontwikkeling van "te betalen rente en provisies" en "vooruitontvangen rente"	116 457	- 995 403
Ontwikkeling van "te ontvangen rente en provisies"	193 037	1 065 640
Disagio beleggingsportefeuille	- 763	- 2 711
Afname vervangingswaarde aandelen	- 25 975	- 114 617
Aanpassingen in vervangingswaarde	- 3 614 520	- 4 533 341
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten:	- 1 975 756	- 3 138 325
Toename verstrekte kredieten	- 17 529 806	- 14 746 316
Nettosaldo NCL-transacties (Noot H)	49 336	16 298
Ontwikkeling handelsportefeuille	- 493 289	- 1 526 000
Ontwikkeling risicokapitaalactiviteiten	- 171 102	- 219 046
Ontwikkeling kredieten met onderpand	- 717 661	- 1 003 287
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten	- 20 838 279	- 20 616 676
B. Kasstroom uit investeringsactiviteiten:		
Gestort kapitaal EBRD (Noot E)	- 8 438	- 8 437
Verkoop effecten	367 992	316 149
Aankoop effecten	- 340 125	- 356 768
Investerings in onroerende zaken en inventaris (Noot F)	- 46 675	- 11 855
Investerings in immateriële vaste activa	- 6 947	- 2 721
Overige ontwikkelingen activa	- 139 007	118 394
Herindeling EIF-portefeuille		66 526
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten	- 173 200	121 288
C. Kasstroom uit inleenactiviteiten:		
Opgenomen leningen	37 563 210	32 531 378
Aflossingen	- 20 396 612	- 19 000 043
Ontwikkeling valutaswaps	278 192	- 233 439
Aanpassingen leningen IAS 39	4 431 648	4 759 190
Netto-ontwikkeling commercial paper	626 203	670 303
Netto-ontwikkeling schulden aan kredietinstellingen	575 045	99 720
Overige ontwikkelingen passiva	58 541	155 656
Nettokasstroom uit inleenactiviteiten	23 136 227	18 982 765
Samenvatting van de kasstromen		
Saldo liquide middelen en hieraan gelijkgestelde middelen aan het begin van het boekjaar	12 373 408	13 302 774
Nettokasstroom uit:		
(1) bedrijfsactiviteiten	- 20 838 279	- 20 616 676
(2) investeringsactiviteiten	- 173 200	121 288
(3) inleenactiviteiten	23 136 227	18 982 765
Gevolgen van de ontwikkeling van de wisselkoersen voor de liquide en hieraan gelijkgestelde middelen	- 584 327	583 257
Saldo liquide en hieraan gelijkgestelde middelen aan het einde van het boekjaar	13 913 829	12 373 408
Specificatie van de liquide middelen (exclusief beleggings- en indekkingsportefeuilles)		
Kasmiddelen	16 100	22 180
Waardepapieren, aflosbaar binnen drie maanden na uitgifte	3 832 207	2 252 003
Vorderingen op bankiers:		
- onmiddellijk opeisbaar	118 433	181 292
- termijndeposito's	9 947 089	9 917 933
	13 913 829	12 373 408

EUROPESE INVESTERINGSBANK GROEP

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS EN WINST-EN-VERLIESREKENING

Noot A — Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

1. *Uitgangspunten voor de consolidatie*

a) De geconsolideerde jaarrekening van de Groep is opgesteld overeenkomstig de internationale standaard voor jaarrekeningen (IAS).

De toegepaste waarderingsgrondslagen zijn in hoofdlijnen in overeenstemming met de algemene beginselen van de Richtlijn van 8 december 1986 van de Raad (gewijzigd door de Richtlijn van 27 december 2001/65/EG) inzake jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen van banken en andere financiële instellingen ("de Richtlijn"), tenzij anders vermeld in de noten met betrekking tot de waarderingsgrondslagen.

b) De geconsolideerde jaarrekening van de Groep omvat de jaarrekeningen van de Europese Investeringsbank ("de Bank") en haar dochterinstelling, het Europees Investeringsfonds ("het EIF"), dat sinds 1 juli 2000 statutair is gevestigd te Luxemburg, 43, avenue J.F. Kennedy.

Minderheidsbelang van derden omvat de niet door de Groep gehouden aandelen in het EIF.

c) Transacties binnen de Groep

Voor de consolidatie zijn de cijfers van het EIF in overeenstemming met onderstaande waarderingsgrondslagen opnieuw gewaardeerd. Na samenvoeging van de balansen en de winst-en-verliesrekeningen zijn dealdi en inkomsten dan wel verliezen uit groepstransacties tussen de twee entiteiten geëlimineerd.

d) Op voorstel van de Directie heeft de Raad van Bewind op 25 februari 2003 besloten de geconsolideerde jaarrekening aan de Raad van Gouverneurs voor te leggen ter goedkeuring in zijn vergadering van 3 juni 2003.

2. *Valuta-omrekening*

De Groep hanteert voor het voeren van de kapitaalrekening van de lidstaten en voor het opmaken van zijn jaarrekening de euro, de gemeenschappelijke munt van de lidstaten die deelnemen aan de derde fase van de Economische en Monetaire Unie.

De transacties van de Groep luiden in de valuta's van de lidstaten van de Europese Unie, in euro en in valuta's van derde landen.

De middelen zijn afkomstig van het kapitaal, leningen op de kapitaalmarkten en gecumuleerde netto-inkomsten in diverse valuta's, die in dezelfde valuta's worden aangehouden, geïnvesteerd of uitgeleend.

De monetaire activa en passiva van de Groep, voor zover deze in vreemde valuta zijn uitgedrukt, worden in euro omgerekend op basis van de op de balansdatum geldende omrekeningskoersen. Winsten en verliezen die daarbij ontstaan, worden op de winst-en-verliesrekening geboekt.

De winst-en-verliesrekeningen worden maandelijks in euro omgerekend op basis van de aan het eind van die maand geldende omrekeningskoersen.

3. *Derivaten*

De derivatie instrumenten van de Groep worden alle in de balans opgenomen tegen hun waarde in het economisch verkeer en onder positieve dan wel negatieve vervangingswaarde vermeld. De waarde in het economisch verkeer wordt bepaald aan de hand van de genoteerde koersen, geactualiseerde kasstroommodellen en optiekoersmodellen, waarin de courante koersen en contractuele prijzen van het onderliggend instrument alsmede de tijdsduur van de rentecurve en de volatiliteit van het onderliggend instrument zijn opgenomen.

De Groep hanteert derivatie instrumenten binnen het kader van haar activa/passivabeheer. Deze instrumenten worden tegen hun waarde in het economisch verkeer in de boeken opgenomen, of, indien zij voldoen aan de voor derivatie waardering gestelde voorwaarden, tegen de kasstroomindekkingswaarde.

Indien de risico's van verandering in de waarde in het economisch verkeer overeenkomstig de gestelde voorwaarden zijn gedekt, wordt de verandering in deze waarde bij het nettoresultaat opgenomen. Voorzover de verandering in de waarde in het economisch verkeer van het gedekte risico kan worden toegeschreven aan de gedekte risico's zelf, wordt de boekwaarde van het gedekte risico aangepast en eveneens in het nettoresultaat verantwoord.

Indien de kasstroomrisico's overeenkomstig de gestelde voorwaarden zijn gedekt, wordt het effectieve deel van de winst of het verlies op het indekkingsderivaat verantwoord onder vermogen, terwijl het ineffektieve deel wordt verantwoord onder het nettoresultaat.

De meerderheid van de swaps van de Groep worden afgesloten ter indekking van specifieke opgenomen leningen.

Te ontvangen dan wel te betalen valutaswapovereenkomsten worden tegen hun waarde in het economisch verkeer (genoteerde koersen) in de balans opgenomen. De nominale bedragen worden verantwoord onder de posten buiten de balansstelling.

Swaps die in het kader van het activa/passivabeheer voor indekkingsdoeleinden op globaal niveau worden toegepast, worden gewaardeerd tegen marktwaarde (waarde in het economisch verkeer), waarbij interne waarderingsmodellen worden toegepast.

4. *Financiële activa*

De financiële activa worden in de boeken opgenomen tegen de op de betalingsdatum geldende waarde.

5. *Liquide en hieraan gelijkgestelde middelen*

Aan liquide middelen gelijkgestelde middelen zijn kortlopende effecten die uiterst liquide zijn en rentedragende deposito's met oorspronkelijke vervaldatum van ten hoogste 90 dagen.

6. *Overheidspapier en ander papier dat bij centrale banken ter herfinanciering kan worden aangeboden, en waardepapieren met vast of variabel rendement.*

6.1. *Portefeuille verhandelbare effecten*

Deze portefeuille omvat genoteerde effecten die door financiële instellingen zijn uitgegeven of gegarandeerd (zie Handelsportefeuille B3 onder Noot B). De in deze portefeuille gehouden effecten worden tegen marktwaarde in de balans opgenomen, waarbij inkomsten dan wel verliezen die voortvloeien uit veranderingen in de waarde in het economisch verkeer in de winst-en-verliesrekening over de desbetreffende periode worden opgenomen.

6.2. *Portefeuille tot de vervaldatum gehouden effecten*

Deze omvat de beleggingsportefeuille van de Groep alsmede haar handelsportefeuilles A1 en A2 (zie Noot B).

De beleggingsportefeuille bestaat uit waardepapieren die zijn aangekocht met het doel deze aan te houden tot de aflossingsdatum teneinde de solvabiliteit van de Groep te waarborgen. Deze effecten zijn uitgegeven of gegarandeerd door:

- regeringen van lidstaten van de Europese Unie, van de G10 of door publiekrechtelijke organen van bedoelde landen;

- supranationale publiekrechtelijke instellingen, met inbegrip van multinationale ontwikkelingsbanken.

De effecten in deze portefeuille worden geboekt tegen aanschafkosten en in enkele uitzonderlijke gevallen tegen overdrachtskosten. Het verschil tussen de boekwaarde en de aflossingswaarde wordt proportioneel verdeeld over de resterende looptijd van de aangehouden effecten.

De handelsportefeuilles A1 en A2 worden aangehouden teneinde een adequaat liquiditeitsniveau binnen de Groep te waarborgen; zij omvatten geldmarktproducten, met name schatkistpapier en verhandelbare schuldbewijzen van kredietinstellingen. De waardepapieren worden tot de eindvervaldatum aangehouden en tegen hun nominale waarde in de boeken opgenomen.

6.3. *Portefeuille voor verkoop beschikbare effecten*

Deze portefeuille omvat de operationele obligatieportefeuille B1 (zie Noot B), aandelen, andere waardepapieren met variabel rendement en deelnemingen (zie Noot E). Effecten worden als beschikbaar voor verkoop geclassificeerd wanneer zij niet geschikt zijn om onder een van de andere portefeuilles op te nemen. Financiële beleggingen die beschikbaar zijn voor verkoop worden tegen hun waarde in het economisch verkeer in de boeken opgenomen. Niet-gerealiseerde inkomsten dan wel verliezen worden onder vermogen verantwoord totdat deze beleggingen zijn verkocht, opgeroepen of anderszins afgestoten, of totdat de belegging geacht wordt nutteloos te zijn. Indien een voor verkoop beschikbare belegging wordt geacht nutteloos te zijn, worden de cumulatieve onrealiseerde inkomsten of verliezen die voorheen als eigen vermogen waren verantwoord in de winst-en-verliesrekening over de desbetreffende periode opgenomen. Een financiële belegging wordt geacht nutteloos te zijn indien de kosten van het aanhouden daarvan groter zijn dan het inbare bedrag. Genoteerde financiële beleggingen worden geacht nutteloos te zijn indien de marktprijs zodanig onder de kostprijs komt te liggen dat inning van de kostprijs redelijkerwijs niet kan worden verwacht.

Bij de verkoop van een voor de verkoop beschikbare belegging worden de onder het eigen vermogen opgenomen gecumuleerde onrealiseerde inkomsten dan wel verliezen in het nettoresultaat voor de betreffende periode opgenomen.

De waarde in het economisch verkeer van de voor verkoop beschikbare financiële beleggingen wordt in het algemeen op basis van de genoteerde koersen berekend.

Risicokapitaalactiviteiten en deelnemingen vormen investeringen op middellange en lange termijn. Zij worden tegen de aanschafkosten verantwoord, overeenkomstig de standaard IAS 39. Deze houdt in dat financiële instrumenten waarvan de waarde in het economisch verkeer niet kan worden vastgesteld, worden gewaardeerd op grond van de hiertoe geformuleerde grondslag. De geschatte waarde in het economisch verkeer van een risicokapitaalinvestering kan in de loop van de periode van deelneming sterk schommelen; dit soort investering is zodanig van aard dat de waarde in het economisch verkeer pas kan worden vastgesteld wanneer zij feitelijk te gelde wordt gemaakt. Een raming van de waarde van risicokapitaalinvesteringen in het economisch verkeer is niet adequaat indien hierbij niet wordt vastgesteld welke methode wordt gehanteerd en op welk tijdstip de investering te gelde wordt gemaakt. Waardeverminderingen worden geboekt wanneer deze een duurzaam karakter vertonen.

7. Vorderingen op kredietinstellingen en cliënten

7.1. De verstrekte kredieten (waaronder kredieten met onderpand) zijn in de balans opgenomen tegen het netto uitbetaalde bedrag. Voor zover de kredieten door middel van derivaten zijn ingedekt, worden zij gewaardeerd tegen hun waarde in het economisch verkeer (genoteerde koersen).

Er is een specifieke voorziening gevormd voor aan het einde van het boekjaar uitstaande leningen of voorschotten waarvoor het risico bestaat dat een deel of het geheel van het bedrag niet kan worden geïnd. Deze specifieke voorziening is op de winst-en-verliesrekening geboekt onder de post "Waardecorrecties op vorderingen".

Waardecorrecties ten aanzien van de rente op deze kredieten worden per geval door de Directie van de Europese Investeringsbank vastgesteld.

7.2. Rente op kredieten

De rente op kredieten wordt toegerekend aan de periode waarop deze betrekking heeft, dat wil zeggen op de looptijd van de kredieten.

7.3. "Reverse purchase agreements" ("repo's")

Onder een "repo" wordt een transactie verstaan waarbij de Groep liquiditeiten leent aan (opneemt van) een kredietinstelling die daarvoor effecten als onderpand levert (ontvangt). Beide partijen verbinden zich onderling ertoe op een bepaalde datum en tegen een bij voorbaat vastgestelde prijs deze transactie te beëindigen.

De transactie vindt plaats volgens het beginsel van levering tegen betaling: de partij die de liquiditeiten uitleent (opneemt), ontvangt (overhandigt) in ruil hiervoor tegen de overeengekomen prijs de effecten aan de bewaarder van de Groep (tegenpartij), hetgeen voor de Groep een aan de geldmarkt gerelateerd rendement (uitgave) oplevert.

De Groep beschouwt dit soort transacties als kredieten met een gegarandeerde rente en verantwoordt deze aan de actiefzijde van de balans onder rubriek 3b): "Vorderingen op kredietinstellingen - overige vorderingen" (aan de passiefzijde van de balans onder de rubriek 1b) "Bankiers - op termijn of met opzegging"). De als garantie ontvangen (respectievelijk geleverde) effecten zijn in posten buiten de balansstelling opgenomen (respectievelijk gehandhaafd op de balans).

8. Onroerende zaken, inventaris en bedrijfsmiddelen

Terreinen en gebouwen worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde, onder aftrek van een initiële afschrijving op het hoofdkantoor te Luxemburg-Kirchberg en de gecumuleerde afschrijvingen. De gebouwen in Luxemburg-Kirchberg, Luxemburg-Hamm en Lissabon worden over een periode van 30, respectievelijk 25 jaar lineair afgeschreven.

Inventaris werd tot eind 1997 volledig afgeschreven in het jaar van aanschaf. Met ingang van 1998 worden vaste uitrustingen, sanitaire installaties, meubilair, kantoorinrichtingen en voertuigen tegen de aanschafkosten, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen, geboekt. Iedere aanschaf wordt lineair afgeschreven over de geraamde economische levensduur ervan, te weten:

- vaste inrichting, sanitaire installaties	10 jaar
- meubilair	5 jaar
- kantoorapparatuur en voertuigen	3 jaar

De kunstcollectie wordt volledig afgeschreven in het jaar van aankoop.

9. Immateriële activa

a) Immateriële activa omvatten de investeringen in computerprogramma's van de Groep. De kosten van de programma's worden geactiveerd indien zij aan bepaalde voorwaarden met betrekking tot identificeerbaarheid, de waarschijnlijkheid dat toekomstige opbrengsten aan de onderneming ten goede komen en het op betrouwbare wijze kunnen meten van de kosten. De intern ontwikkelde computerprogramma's die aan deze voorwaarden voldoen worden tegen kostprijs

minus gecumuleerde afschrijvingen (lineair over een periode van drie jaar vanaf hun voltooiing) geboekt.

b) Extern verworven computerprogramma's worden gedurende hun geschatte levensduur (2 tot 5 jaar) lineair afgeschreven.

10. Pensioenfondsen en ziekenkas

a) Pensioenfondsen

1- Het pensioenfonds van de EIB is een stelsel met vastomschreven uitkeringen, dat wordt gevoed door premiebetalingen en dat geldt voor alle medewerkers van de Bank. De door de Bank en haar personeel betaalde premies worden geheel belegd in de activa van de Bank. De jaarlijkse bijdragen worden gecumuleerd en opgenomen in een specifieke post voorzieningen aan de passiefzijde van de balans, evenals de jaarlijkse rente.

De uitbetalingsverplichtingen worden ten minste eenmaal in de drie jaar volgens de norm IAS 19 geëvalueerd met behulp van de referentiemethode "projected unit credit method" ter waarborging van een adequate voorziening. De voornaamste door de actuaris gehanteerde actuariële hypothesen staan vermeld in Noot L. De actuariële overschotten of tekorten worden gespreid over de verwachte resterende diensttijd van de in functie zijnde werknemers.

2- Het EIF heeft een niet-premievrije pensioenregeling op basis van vaste toezeggingen, die extern wordt beheerd.

b) Ziekenkas

1- De EIB heeft voor haar personeel een eigen ziekenkas ingesteld, die wordt gevoed door premiebetalingen van de Bank en haar werknemers. De ziekenkas wordt momenteel beheerd op basis van een evenwicht tussen de uitkeringen en premiebetalingen.

2- De ziekenkasregeling van het EIF wordt extern beheerd.

11. Schuldbewijzen

Schuldbewijzen worden initieel tegen kostprijs gewaardeerd, hetgeen overeenkomt met de waarde van de ontvangen tegenprestatie in het economisch verkeer. Transactiekosten en nettopremies (kortingen) worden in de initiële waardering opgenomen. Vervolgens wordt over de looptijd van de schuldbewijzen tot de aflossingswaarde lineair afgeschreven.

Het beleid van de Groep is erop gericht het vaste renterisico van geplaatste leningen in te dekken en deze te boeken tegen de waarde die het indekkingsinstrument in het economisch verkeer heeft. Het gevolg hiervan is dat de boekwaarde van de geplaatste leningen met vaste rente wordt aangepast aan de wijzigingen in de waarde in het economisch verkeer die samenhangen met het ingedekte risico en niet tegen kostprijs wordt verantwoord.

12. Fonds voor algemene bankrisico's en voorzieningen voor verstrekte garanties

a) Fonds voor algemene bankrisico's

Deze post omvat de bedragen die de Groep besluit te reserveren voor dekking van risico's bij de kredietverlening en andere financiële transacties, met het oog op specifieke risico's die hieraan verbonden zijn.

Een dergelijke toevoeging aan de reserve moet volgens de internationale grondslagen voor waardering en resultaatbepaling deel uitmaken van de bestemming van het resultaat.

In overeenstemming met "de Richtlijn" dient de toevoeging aan deze voorziening expliciet te worden opgenomen op de winst-en-verliesrekening onder de rubriek "Toevoeging aan het Fonds voor algemene bankrisico's".

b) Voorziening voor verstrekte garanties

Door middel van deze voorziening dekt de Groep zich in tegen de risico's die hij loopt als verstrekker van garanties ten behoeve van bemiddelende financiële instellingen.

13. Middelen ter beschikking gesteld voor risicokapitaalactiviteiten en middelen ter beschikking gesteld voor de facilititeit gestructureerde financiering

a) Middelen ter beschikking gesteld voor risicokapitaalactiviteiten

Deze post betreft de bestemming van een deel van het jaarresultaat van de Bank dat ieder jaar door de Raad van Gouverneurs wordt vastgesteld om het verschaffen van risicokapitaal in het kader van de tenuitvoerlegging van de resolutie van de Europese Raad over groei en werkgelegenheid te ondersteunen.

b) Middelen ter beschikking gesteld van de facilititeit gestructureerde financiering

Deze post betreft de bestemming van een deel van het jaarresultaat van de EIB dat ieder jaar door de Raad van Gouverneurs wordt vastgesteld om in het kader van dit nieuwe type instrument verrichtingen met een meer risicovol karakter te ondersteunen.

Waardeaanpassingen met betrekking tot deze activiteiten zullen bij de

bestemming van de resultaten van daaropvolgende jaren op deze post in mindering worden gebracht.

14. Belastingen

Krachtens het protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen, gehecht aan het verdrag van 8 april 1965 tot instelling van één Raad en één Commissie voor de Europese Gemeenschappen, zijn de bezittingen, inkomsten en andere eigendommen van de Bank vrijgesteld van alle directe belastingen.

15. Rente- of valutaswapovereenkomsten

De Groep sluit voornamelijk in het kader van haar middelenopname valutaswapovereenkomsten af teneinde de opbrengst van een lening in een bepaalde valuta om te zetten in een andere valuta met tegelijkertijd een termijncontract om de terugbetaling van de lening in de oorspronkelijke valuta te kunnen uitvoeren. De bedragen met betrekking tot deze transacties zijn in posten buiten de balanstelling opgenomen (zie Noot U, punt 3).

De Groep sluit ten behoeve van indekkingstransacties eveneens renteswapovereenkomsten. De rente wordt pro rata temporis geboekt. De nominale bedragen van de rente swapovereenkomsten zijn in posten buiten de balanstelling opgenomen.

16. Overlopende posten

Deze posten omvatten:

actiefzijde: lasten die tijdens het boekjaar worden geboekt maar die betrekking hebben op een later boekjaar, evenals de bedragen die betrekking hebben op het boekjaar maar die eerst na de sluiting ervan opeisbaar zijn (voornamelijk rente op leningen verstrekt door de Groep);

passiefzijde: bedragen die voor de sluitingsdatum van de balans zijn ontvangen, maar die aan een later boekjaar moeten worden toegerekend, evenals de lasten die betrekking hebben op het lopende boekjaar maar die eerst in de loop van een later boekjaar verschuldigd zijn (voornamelijk rente op leningen opgenomen door de Groep).

17. Rente en soortgelijke baten

Naast de rente en provisies op verstrekte kredieten, deposito's en andere inkomsten uit in portefeuille gehouden effecten, worden onder deze rubriek ook de vergoedingen geboekt, die de Bank ontvangt voor vervroegde aflossingen door haar geldnemers. Omdat de Bank de inkomsten uit verstrekte kredieten en de kosten voor opgenomen leningen boekhoudkundig gelijk wil behandelen, spreidt zij dergelijke ontvangen vergoedingen over de resterende looptijd van de desbetreffende kredieten.

18. Middelen onder beheer voor derden

Voor derden beheerde middelen hebben betrekking op drie door het EIF geopende trust-accounts, zoals hieronder uiteengezet. Zij worden op naam van het EIF doch ten behoeve van de Commissie gehouden. De op deze rekeningen aangehouden gelden behoren toe aan de

Commissie zolang zij niet ten behoeve van genoemd project worden uitgekeerd.

In verband met het project "Groeï en milieu" verleent het EIF een kosteloze garantie aan bemiddelende financiële instellingen voor kredieten die aan het MKB worden verstrekt ter financiering van milieuvriendelijke beleggingen. Het risico van de garantie ligt uiteindelijk bij het EIF en de provisie voor de garantie wordt uit de communautaire begrotingsmiddelen voldaan.

Op grond van de "MKB-garantiefaciliteit" en het MAP-garantieprogramma is het EIF bevoegd op eigen naam doch voor rekening en risico van de Commissie garanties te verstrekken.

Uit hoofde van "ETF-Start" en het MAP-aandelenprogramma is het EIF bevoegd participaties in beginnende ondernemingen op eigen naam doch voor rekening en risico van de Commissie te kopen, te beheren en te verkopen.

De steun die uit hoofde van de actie Startkapitaal ("Seed Capital Action") wordt verleend, is erop gericht dat risicokapitaalfondsen extra beleggingsbeheerders voor de lange termijn aantrekken zodat het aantal gekwalificeerde medewerkers toeneemt en de capaciteit van de risicokapitaal- en incubatorindustrieën om tegemoet te komen aan de behoefte aan startkapitaal wordt versterkt.

De Commissie heeft het financiële beheer van het Treasury-garantiefonds aan de EIB toevertrouwd, zulks in het kader van een in november 1994 door beide partijen ondertekende overeenkomst.

19. Beheeractiviteiten voor derden

Ingevolge artikel 28 van de statuten van het EIF koopt, beheert en verkoopt het EIF deelnemingen in participatiemaatschappijen op eigen naam doch voor rekening en risico van de Europese Gemeenschap, uit hoofde van fiduciaire en beheerovereenkomsten met de Europese Gemeenschap ("ETF-Start").

Het EIF is eveneens bevoegd garanties op eigen naam doch voor rekening en risico van de Europese Gemeenschap te verstrekken uit hoofde van de fiduciaire en beheerovereenkomst, die is aangegaan met de Europese Gemeenschap ("MKB-garantiefaciliteit").

20. Verplichting tot aankoop van EIF-aandelen

Uit hoofde van de putoptie met betrekking tot de resterende 785 EIF-aandelen, biedt de EIB aan deze aandelen van de overige aandeelhouders van het EIF binnen een resterende periode van drie jaar te kopen tegen een bedrag van 315 000 euro per aandeel. Deze koop prijs vertegenwoordigt een jaarlijkse verhoging van 3% ten opzichte van het in 2000 gedane bod.

21. Cijfers van het voorgaande jaar

Enkele cijfers zijn opnieuw geordend ten behoeve van de vergelijkbaarheid met de huidige verslagperiode.

Noot B — Effectenportefeuille

(In 1 000 x EUR)

Kortlopend overheidspapier dat bij centrale banken kan worden geherfinancierd (waarvan 12 671 niet beursgenoteerd in 2002 en 12 661 in 2001)

Vastrentende waardepapieren (beursgenoteerd):

	31.12.2002		31.12.2001			
		1 530 847		1 519 727		
		9 434 255		6 681 325		
		10 965 102		8 201 052		
	Aanschafwaarde	Gespreid geboekt disagio of agio	Boekwaarde	Te boeken disagio of agio	Waarde op vervaldatum	Marktwaarde
Beleggingsportefeuille	2 845 846	27 626	2 873 473	- 45 531	2 827 942	3 001 315
Operationele geldmarktportefeuille:						
- Financiële waarden looptijd max. 3 maanden A1	3 832 207	—	3 832 207	—	3 832 207	3 832 207
- Financiële waarden looptijd max. 18 maanden A2	1 263 984	—	1 263 984	—	1 263 984	1 263 984
Operationele obligatieportefeuille B1						
"Credit Spread"	696 768	- 50	699 030	- 103	696 615	699 030
Handelsportefeuille B3						
"Global Fixed Income"	397 962	—	402 515 *	—	386 099	402 515
Handelsportefeuille "Beschikbaar voor verkoop"	52 945	—	52 945 **	—	53 000	52 945
Kredieten met onderpand (Noot D)	1 840 948	—	1 840 948	—	1 840 948	1 840 948
	10 930 660	27 576	10 965 102		10 900 795	

* inclusief toename marktwaarde van 2 312 EUR. ** inclusief toename marktwaarde van 207 EUR.

Noot C — Vorderingen op bankiers (overige vorderingen)
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Termijndeposito's	5 318 298	6 588 593
Reverse repurchase agreements (*)	4 628 791	3 329 340
	9 947 089	9 917 933

(*) Deze activiteiten omvatten transacties met een bewaarder die zich op basis van een kaderovereenkomst ertoe verbindt de inachtneming van de contractuele voorwaarden te garanderen, met name ten aanzien van:

- levering tegen betaling,
- verificatie van het onderpand,
- de door de geldschieter verlangde onderpandmarge, die altijd in voldoende mate aanwezig moet zijn, door dagelijks de marktwaarde van de effecten te verifiëren,
- vervanging van het onderpand mits dit in overeenstemming is met alle in het contract vastgelegde eisen.

Uitsplitsing van het totaal aan verstrekte kredieten:

- uitbetaald	92 414 790
- nog niet uitbetaald	7 412 732
Totaal aan verstrekte kredieten	99 827 522

(*) Kredietverplichtingen omvatten zowel het uitbetaalde gedeelte van de verstrekte kredieten als het nog uit te betalen gedeelte.

	31.12.2002	31.12.2001
Totaal aan verstrekte kredieten	232 443 340	219 993 195
Kredieten met onderpand (Noot B)	1 840 948	1 123 215
Totaal aan kredieten (Noot W)	234 284 288	221 116 410

Noot E — Aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement

Deze post omvat (in 1 000 x EUR):

	2002	2001
Risicokapitaalactiviteiten – na waardevermindering van 139 731 EUR (2001: 22 137)	737 317	683 809
Aandelen EBRD	132 188	123 750
Aandelen die zijn aangekocht om de inning van vorderingen te garanderen	18 781	36 613
	888 286	844 172

X 1 000 EUR	Deelnemingspercentage	Totaal eigen vermogen	Totaal nettoresultaat	Balanstotaal
EBRD (31.12.2001)	3,03	4 183 595	157 182	20 947 293

Noot F — Onroerende zaken, inventaris en immateriële activa

(In 1 000 x EUR)

	Terreinen	Gebouwen Luxemburg	Gebouw Lissabon	Inventaris	Totaal roerende zaken en inventaris	Totaal immateriële activa
<i>Historische kostprijs</i>						
Per 1.1.2002	3 688	119 535	349	22 358	145 930	13 604
Toevoegingen	6 727	28 150	0	11 798	46 675	6 947
Verplaatsingen	0	0	0	331	331	- 331
Vervreemdingen	0	0	0	- 5 420	- 5 420	- 5 384
Per 31.12.2002	10 415	147 685	349	29 067	187 516	14 836
<i>Gecumuleerde afschrijvingen</i>						
Per 1.1.2002	0	52 693	224	8 485	61 402	5 816
Afschrijvingen	0	4 901	14	8 743	13 658	4 787
Verplaatsingen	0	0	0	231	231	- 231
Vervreemdingen	0	0	0	- 5 420	- 5 420	- 5 384
Per 31.12.2002	0	57 594	238	12 039	69 871	4 988
<i>Netto boekwaarde</i>						
Per 31.12.2002	10 415	90 091	111	17 028	117 645	9 848
Per 31.12.2001	3 688	66 842	125	13 873	84 528	7 788

Alle terreinen en gebouwen worden door de Groep voor haar eigen activiteiten gebruikt. Onder de categorie "Gebouwen Luxemburg" vallen eveneens kosten die verband houden met de bouw van een nieuw pand (815 000 EUR), dat naar verwachting in 2007 gereed zal zijn.

Noot D — Overzicht van de kredieten per 31 december 2002
(In 1 000 x EUR)

Totaal van de lopende kredietverplichtingen (*)

Som van de verstrekte kredieten berekend op basis van de valutakoersen geldend op de datum van ondertekening van de leningovereenkomsten: 403 858 622

Bij:	kredietaanpassingen	913 355	
	koersaanpassingen	5 509 777	
	aanpassing positieve waarde in het economisch verkeer (IAS 39)	723 277	7 146 409
Af:	beëindigingen en annuleringen	11 109 578	
	aflossing hoofdsom	167 452 113	
			- 178 561 691
Totaal verstrekte kredieten			232 443 340

Verstrekte kredieten

aan intermediaire kredietinstellingen	rechtstreeks aan eindbegunstigden	Totaal 2002	Totaal 2001
92 414 790	103 506 204	195 977 717	185 739 983
7 412 732	29 109 614	36 522 346	34 253 212
99 827 522	132 615 819	232 443 340	219 993 195

Noot G — Vooruitontvangen rentesubsidies

(a) Van de in het kader van het EMS van de Europese Commissie ontvangen bedragen is een gedeelte beschikbaar gesteld als voorschot op lange termijn en is aan de actiefzijde onder post 9a: "te vorderen uit hoofde van EMS-rentesubsidies" verantwoord.

(b) De "vooruitontvangen rentesubsidies" (post 3a) aan de passiefzijde omvatten:

- de rentesubsidies met betrekking tot kredieten voor projecten buiten de Gemeenschap op grond van de overeenkomsten en protocollen met de ACS-landen en de niet-lidstaten rond de Middellandse Zee;
- de rentesubsidies met betrekking tot kredieten voor eigen rekening die de Bank in de Gemeenschap heeft toegekend in het kader van het

Europese Monetaire Stelsel overeenkomstig Verordening 79/1736/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 augustus 1979 en in het kader van het financieel mechanisme van de EVA-landen in overeenstemming met de EVA-Overeenkomst die op 2 mei 1992 is getekend;

- de bedragen die zijn ontvangen wegens rentesubsidies met betrekking tot kredieten die uit de middelen van de EG zijn verstrekt krachtens de besluiten van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 16 oktober 1978 (78/870/EEG, nieuw communautair leninginstrument), 15 maart 1982 (82/169/EEG) en 19 april 1983 (83/200/EEG), alsmede van Verordening 79/1736/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 augustus 1979, gewijzigd bij Verordening 82/2790/EEG van 18 oktober 1982.

Noot H — Overige vorderingen en crediteuren

(In 1 000 x EUR)

Overige vorderingen:

	31.12.2002	31.12.2001
- Leningen voor huisvesting en voorschotten aan personeel . . .	70 238	82 173
- Saldo uitbetaalde bedragen uit hoofde van opgenomen leningen en ontvangen bedragen in het kader van het nieuw communautair leninginstrument (NCL) dat voor rekening van de EG wordt beheerd (Speciale Sectie)	57 779	107 116
- Te ontvangen bedragen uit hoofde van opgenomen leningen	449 063	0
- Te ontvangen uit hoofde van swaps	304 467	0
- Te ontvangen termijnen uit hoofde van verstrekte kredieten	49 461	299 010
- Overige	157 393	50 480
	1 088 401	538 779

Overige crediteuren:

- Rekeningen van de Europese Gemeenschap:		
. voor verrichtingen in het kader van de Speciale Sectie en diverse hieraan gerelateerde bedragen	233 364	167 241
. depositorekeningen	269 420	296 053
- Te betalen uit hoofde van swaps	301 625	0
- Te betalen termijnen uit hoofde van opgenomen leningen	0	172 066
- Vrijwillige aanvullende pensioenregeling personeel (Noot L)	144 264	133 689
- Overige	87 328	220 345
	1 036 001	989 394

Noot I — Overlopende posten

(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Actiefzijde:		
Te ontvangen rente en provisies . . .	2 181 711	2 377 198
Overige	3 729	1 279
	2 185 440	2 378 477
Passiefzijde:		
Te betalen rente en provisies	3 209 683	3 181 619
Vooruitontvangen inkomsten uit kredieten	585 952	461 868
HIPC-initiatief	62 251	67 912
Te betalen personeelskosten	7 278	7 100
Kosten voor externe mobiliteit	7 500	7 500 (*)
Overige	23 765	53 973
	3 896 429	3 779 972

(*) Opgenomen onder post 14 van de winst-en-verliesrekening: buitengewone lasten (Noot R).

Noot J — Schulden aan kredietinstellingen (op termijn of met opzegging)

(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
- Kortlopende schulden	1 172 542	597 497
- Schuldbekentenissen i.v.m. kapitaalstorting EBRD	10 125	10 125
	1 182 667	607 622

Noot K — Overzicht van de uitstaande schuldbewijzen per 31 december 2002
(In 1 000 X EUR)

Valuta	Leningen					Valutaswaps					Nettobedrag	
	Uitstaand op 31.12.2001	Gemiddeld rente- percentage	Uitstaand op 31.12.2002	Gemiddeld rente- percentage	Vervaldata	Bedragen te betalen (+) of te ontvangen (-)					Uitstaand op 31.12.2001	Uitstaand op 31.12.2002
						31.12.2001	Gemiddeld rente- percentage	31.12.2002	Gemiddeld rente- percentage	Uitstaand op 31.12.2001		
EUR	72 131 851	5,48	77 303 117	5,13	2003/2030	24 174 809 +	5,50	31 127 088 +	3,12	96 306 660	108 430 205	
GBP	48 004 134	6,34	48 068 756	6,17	2003/2040	4 046 143 -	6,35	4 008 082 -	3,79	43 957 991	44 060 674	
DKK	484 099	5,17	363 451	5,26	2003/2010	141 865 +	5,17	90 928 +	2,80	625 964	454 379	
SEK	200 512	5,70	203 763	5,70	2003/2007	864 306 +	5,70	1 178 448 +	3,70	1 064 818	1 382 211	
USD	45 145 774	5,50	44 451 612	5,09	2003/2026	15 983 627 -	5,56	17 553 055 -	1,94	29 162 147	26 898 557	
CHF	3 213 298	3,99	3 199 532	3,61	2003/2014	54 960 -	4,00	56 114 -	5,85	3 158 338	3 143 418	
JPY	3 429 706	3,04	4 052 721	3,56	2003/2032	944 455 -	3,04	1 749 289 -	- 0,16	2 485 251	2 303 432	
NOK	314 406	5,67	604 761	5,99	2004/2008	213 796 -	5,67	426 082 -	6,55	100 610	178 679	
CAD	1 474 036	7,98	619 336	7,71	2003/2008	1 402 998 -	7,98	558 912 -	0,00	71 038	60 424	
AUD	462 963	6,28	1 533 196	5,03	2005/2005	462 963 -	6,28	1 533 196 -	0,00			
CZK	247 891	7,55	477 808	6,02	2005/2022	101 167 +	7,55	298 800 +	2,36	349 058	776 608	
HKD	1 767 967	7,12	1 179 981	6,97	2003/2010	1 767 967 -	7,12	1 179 981 -	0,00			
NZD	94 273	6,50	100 125	6,50	2004/2007	94 273 -	6,50	100 125 -	0,00			
ZAR	609 566	12,88	727 895	12,20	2003/2018	371 124 -	12,88	429 651 -	12,91	238 442	298 244	
HUF	161 106	10,02	311 059	9,09	2003/2012	81 573 -	10,02	120 166 -	8,39	79 533	190 893	
PLN	326 416	12,52	430 714	10,93	2003/2017	118 105 -	12,52	261 225 -	0,00	208 311	169 489	
TWD	1 035 766	5,00	1 289 507	4,51	2003/2013	1 035 766 -	5,00	1 289 507 -	0,00			
SKK	46 752	15,63				63 114 +	15,63	113 245 +	8,29	109 866	113 245	
Aanpassing negatieve waarde in het economisch verkeer (IAS 39)	4 759 190		9 190 838									
TOTAAL	183 909 706		194 108 172									

De aflossing van bepaalde leningen is gekoppeld aan beursindexen (historische waarde: 1 580 mln). Deze leningen worden volledig door swap-transacties gedekt.

Noot L — Voorzieningen voor risico's en verplichtingen (pensioenfondsen personeel)
(In 1 000 x EUR)

De kosten van het ouderdomspensioen zijn op 30 juni 2000 geëvalueerd volgens de "projected unit credit method", waarbij gebruik is gemaakt van de diensten van een erkend actuaaris. Onderstaand volgen de belangrijkste hypothesen die in de waardering zijn gebruikt:

- een rekenrente van 7% voor de vaststelling van de actuariële netto contante waarde van de verworven rechten;
- een gemiddelde pensioneringsleeftijd van 62 jaar;
- een gecombineerd gemiddeld effect van de stijging van de kosten van levensonderhoud en van de loopbaanontwikkeling van naar schatting 4%;
- een jaarlijkse bijstelling van de pensioenen van 1,5%;
- een verloop van naar schatting 3% tot de leeftijd van 55 jaar;
- hantering van de actuariële tabellen EVK/PRASA 90.

Volgens deze waardering zijn de pensioenverplichtingen van de Groep voldoende gedekt.

De voorziening voor het pensioenfondsen heeft zich als volgt ontwikkeld:

- voorziening per 31 december 2001	474 951
- betalingen in de loop van het jaar	- 19 037
- jaarlijkse kosten	61 841
- voorziening per 31 december 2002	517 755

De bovenvermelde cijfers omvatten niet de pensioenaanspraken van werknemers uit hoofde van de vrijwillige aanvullende pensioenregeling (gebaseerd op vrijwillige bijdragen); het desbetreffende bedrag van 144,3 mln EUR (2001: 133,7 mln EUR) is verantwoord onder "Overige debiteuren" (Noot H).

De pensioenregeling van het EIF is gebaseerd op vaste bijdragen; het beheer wordt gevoerd door een externe beheerder.

Noot M — Fonds voor algemene bankrisico's en voorziening voor verstrekte garanties
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
a) Het Fonds voor algemene bankrisico's heeft zich als volgt ontwikkeld		
Voorziening aan het begin van het jaar	1 080 000	935 000
Toevoeging gedurende het jaar	25 000	145 000
Voorziening aan het einde van het jaar	1 105 000	1 080 000

Een bedrag van 25 mln EUR is ten laste van de resultatenrekening over het boekjaar 2002 gebracht (zie Noot A 13.a).

b) De voorziening voor verstrekte garanties heeft zich als volgt ontwikkeld:

	31.12.2002	31.12.2001
Voorziening aan het begin van het jaar	24 312	45 005
Dotatie gedurende het jaar	26 427	19 665
Storno voorziening garanties transeuropese netwerken (Noot R)	0	- 40 000
Gebruik van de voorziening	- 8 382	- 358
	42 357	24 312

Noot N — Geografische verdeling van de rente en soortgelijke baten:
(post 1 van de winst-en-verliesrekening)
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Duitsland	1 454 812	1 552 900
Frankrijk	1 146 295	1 227 998
Italië	1 145 673	1 369 824
Verenigd Koninkrijk	1 205 993	1 377 507
Spanje	1 017 252	1 219 248
België	172 412	213 288
Nederland	119 671	149 850
Zweden	147 968	177 804
Denemarken	186 848	247 954
Oostenrijk	136 309	152 647
Finland	124 832	115 649
Griekenland	414 251	389 539
Portugal	496 335	525 726
Ierland	93 772	113 859
Luxemburg	28 597	26 829
	7 891 020	8 860 622
Buiten de EU	1 009 465	1 061 294
	8 900 485	9 921 916
Niet-geanalyseerde baten (1)	899 454	835 264
	9 799 939	10 757 180

(1) Niet-geanalyseerde baten:

Opbrengst beleggingsportefeuille	229 350	180 039
Opbrengst kortlopende effecten	170 647	87 931
Opbrengst geldmarktactiviteiten	487 134	556 761
Commissie EIF-garanties (contragarantie door de EIB)	12 323	10 533
	899 454	835 264

Noot O — Resultaat van de financiële transacties: (post 5 van de winst-en-verliesrekening)
(In 1 000 x EUR)

De volgende elementen zijn opgenomen in het resultaat:

	2002	2001
Nettoresultaat in verband met ALM swaps	- 132 342	- 60 756
Nettoresultaat in verband met waarde in het economisch verkeer van afdekkingsinstrumenten	3 211	6 124
Handelsportefeuille	0	133
	- 129 131	54 499
Overige financiële transacties	20 212	6 760
	- 108 919	- 47 739

Noot P — Geografische verdeling van de ontvangen provisies:
(post 3 van de winst-en-verliesrekening)
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Italië	1	2
Verenigd Koninkrijk	50	59
Denemarken	0	1
Ierland	17	20
	68	82
Communautaire instellingen	20 447	22 506
Niet-geanalyseerde inkomsten EIF	13 815	9 941
	34 066	32 529

Noot Q — Personeels- en andere beheerkosten
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Salarissen en emolumenten	115 356	106 813
Sociale lasten	54 096	51 856
	169 943	158 669
Personeelskosten	63 471	52 869
Overige beheerkosten		
	232 923	211 538

Op 31 december 2002 waren bij de Groep 1 171 medewerkers in dienst (1 132 op 31 december 2001).

Noot R — Buitengewone baten en lasten

a) Buitengewone baten

Dit bedrag betreft:

op 31.12.2001:

- Een bedrag van 40 mln EUR dat overeenkomt met de stornoboeking van de voorziening voor garanties voor transeuropese netwerken van het EIF in verband met een door de Bank verstrekte contragarantie.

b) Buitengewone lasten

(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Voorziening voor externe mobiliteit	0	7 500
Bijzondere omrekeningskoersen	0	3 864
	0	11 364

Noot S — Speciale deposito's voor rentebetalingen en aflossing van opgenomen leningen

Hieronder is opgenomen het bedrag dat de Bank naar betaalantoren heeft overgeboekt uit hoofde van vervallen coupons en obligaties, die nog niet ter incasso zijn aangeboden door bezitters van door de Bank geëmitteerde obligaties.

Noot T — Geschatte waarde in het economisch verkeer van de financiële instrumenten

De Groep neemt de financiële instrumenten (met uitzondering van de handelsportefeuille) in haar balans op tegen de historische kostprijs in deviezen, dat wil zeggen het ontvangen bedrag in geval van een passiefpost of het betaalde bedrag ter verwerving van een actiefpost. De waarde in het economisch verkeer van de financiële instrumenten (voornamelijk verstrekte kredieten, treasuryposities, effecten en opgenomen leningen na rente- of valutaswaps op lange termijn) aan de actief- en de passiefzijde wordt in onderstaande tabel vergeleken met hun boekwaarde:

(in mln EUR) per 31 december 2002	Activa		Passiva	
	Geschatte waarde	Geschatte waarde in het economisch verkeer	Geschatte waarde	Geschatte waarde in het economisch verkeer
- Verstrekte kredieten	197 762	205 960	—	—
- Beleggingsportefeuille	2 873	3 077	—	—
- Liquiditeiten	11 140	11 140	—	—
- Opgenomen leningen na swaps	—	—	199 348	191 846
Totaal	211 775	219 454	199 348	191 846

De berekening van de geschatte waarde in het economisch verkeer van de financiële instrumenten die tezamen de activa en passiva vormen, is gebaseerd op de kasstromen van de instrumenten en de inleencurve van de Bank. Deze curve toont de kosten van de inleencurve van de Bank aan het einde van het boekjaar.

Noot U — Risicobeheer

De Groep moet rekening houden met de volgende significante risico's:

- * kredietrisico
- * renterisico
- * liquiditeitsrisico
- * wisselkoersrisico.

Kredietrisico

Het kredietrisico betreft voornamelijk de kredietverlening van de Groep en in mindere mate de treasury-instrumenten zoals vastrentende waardepapieren in de beleggings-, indekkings- of handelsportefeuilles, depositocertificaten en interbancaire termijndeposito's.

Zie voor kredietrisico's bij afgeleide instrumenten het hoofdstuk "Derivaten" (Noot V).

Het kredietrisicobeheer is enerzijds gebaseerd op het kwantificeren van het risico dat men op tegenpartijen aanvaardt, en anderzijds op een analyse van hun solvabiliteit.

- binnen de Europese Unie:

		Garantievrerlener				Zonder formele garantie ⁽²⁾	Totaal
		Lidstaten	Overheidsinstellingen ⁽¹⁾	Banken "A"-zone	Bedrijven ⁽¹⁾		
Geldnemer	Lidstaten					13 006	13 006
	Overheidsinstellingen	18 117	14 489	1 675	810	1 396	36 487
	Banken in "A"-zone	13 448	31 943	10 834	16 109	14 528	86 862
	Bedrijven	9 398	1 520	19 762	27 066	6 317	64 063
	Totaal 2002	40 963	47 952	32 271	43 985	35 247	200 418
	Totaal 2001	41 545	36 968	32 589	45 030	34 809	190 941

⁽¹⁾ Kredieten die door cessie van schuldvorderingen worden gegarandeerd, worden geklasseerd naar de aard van de eindbegunstigde.

⁽²⁾ Kredieten waarvoor geen enkele formele garantie wordt verlangd, gezien de mate van solvabiliteit van de geldnemer, die op zichzelf een adequate garantie biedt. Passende contractuele clausules waarborgen de rechten van de Bank om te beschikken over onafhankelijke zekerheden indien zich bepaalde gebeurtenissen voordoen.

- buiten de Europese Unie:

	2002	2001
Gegarandeerd door:		
Lidstaten	1 677	1 881
Communautaire begroting	21 661 (*)	21 530 (*)
Pretoetredingsfaciliteit	9 805	6 765
Totaal	33 143	30 176

(*) waarvan 2 546 miljoen aan risicodelende leningen (2001: 2 969 miljoen) (zie onderstaande toelichting).

De kredieten die buiten de Europese Unie worden verstrekt (m.u.v. kredieten in het kader van de pretoetredingsfaciliteit) vallen in laatste instantie onder een garantie uit de communautaire begroting of van

Bij de kredietverstrekking, de treasury-activiteiten en bij derivaten, worden de kredietrisico's beheerd door de onafhankelijke hoofdafdeling Kredietrisico's die rechtstreeks verantwoording aan de Directie aflegt. De Groep heeft op deze wijze een operationeel onafhankelijke structuur ontwikkeld voor het vaststellen van, en het toezicht op kredietrisico's.

Kredietverstrekking

Teneinde het risico op de kredietportefeuille te beperken, verstrekt de Groep uitsluitend leningen aan tegenpartijen die hun solvabiliteit gedurende langere tijd hebben aangetoond en die voldoende solide garanties bieden.

Om het risico bij de kredietverstrekking efficiënt te kunnen meten en beheersen, heeft de Groep de verstrekte leningen overeenkomstig algemeen erkende criteria ingedeeld op grond van de kwaliteit van de geldnemer, de garantie of in voorkomende gevallen de garantieverlener.

De garanties op de kredietportefeuille per 31 december 2002 kunnen als volgt worden geanalyseerd (in mln EUR):

de lidstaten (leningen in de ACS-landen en de LGO). In alle regio's (Zuid-Afrika, Middellandse-Zeegebied, Midden- en Oost-Europa, Azië en Latijns-Amerika), met uitzondering van de ACS-landen en de LGO, zijn de risico's op kredieten met een overheidsgarantie in laatste instantie ten laste van de communautaire begroting gedekt.

In de akkoorden waartoe de Raad van de Europese Unie van 14 april 1997 (97/256/EG) heeft besloten, is het concept van risicodeling ingevoerd: bepaalde door de Bank verstrekte kredieten worden voor het commerciële risico gegarandeerd door zekerheden van derde partijen; de garantie ten laste van de begroting geldt enkel voor politieke risico's die hun oorsprong vinden in niet-overdracht van deviezen, onteigening, oorlog of burgeronrust. Tot op heden is onder dit akkoord voor 3 231 miljoen EUR aan risicodelende leningen getekend.

De kredieten die in het kader van de pretoetredingsfaciliteit zijn toegekend (9 805 miljoen EUR) vallen niet onder de garantie uit de begroting van de Gemeenschap noch van de lidstaten.

KREDIETEN VOOR INVESTERINGEN BUITEN DE EUROPESE UNIE

Verdeling van de kredieten naar belangrijkste zekerheden op 31/12/2002 (In 1 000 x EUR)

Financiële overeenkomst	Uitstaand 31.12.02	Uitstaand 31.12.01	Financiële overeenkomst	Uitstaand 31.12.02	Uitstaand 31.12.01
<i>Garantie van de lidstaten</i>			<i>Garantie uit de communautaire begroting (70%)</i>		
Alle ACS-landen en LGO - tweede overeenkomst van Lomé	4 404	8 924	Zuid-Afrika - 375 mln - besluit 29.01.97	277 528	327 031
Alle ACS-landen en LGO - derde overeenkomst van Lomé	118 575	177 225	ALA II - 900 mln	867 572	995 196
Alle ACS-landen en LGO - vierde overeenkomst van Lomé	677 506	867 832	ALA tijdelijk (70% garantie - risicodelend) - 122 mln	101 539	135 063
Alle ACS-landen en LGO - vierde overeenkomst van Lomé, tweede protocol	876 688	826 818	Bosnië-Herzegovina - 100 mln - 1999/2001	99 544	100 122
Totaal onder garantie van de lidstaten	1 677 173	1 880 799	Euromed (EIB) - 2310 mln - besluit 29.01.97	2 104 321	2 385 402
<i>Garantie uit de communautaire begroting (100%)</i>			FYROM - 150 mln - 1998-2000	150 000	150 000
Zuid-Afrika - 300 mln - besluit RG 19.06.95	184 859	205 887	MOE - 3 520 mln - besluit 29.01.97	2 977 145	3 360 841
ALA I - 750 mln	393 484	587 466	Totaal onder garantie uit de communautaire begroting (70%)	6 577 649	7 453 655
ALA tijdelijk (100% garantie) - 153 mln	93 664	115 711	<i>Garantie uit de communautaire begroting (65%)</i>		
MOE - 1 mrd - besluit RG 29.11.89	447 100	582 878	Zuid-Afrika - 825 mln - 7/2000-7/20077	243 562	202 533
MOE - 3 mrd - besluit RG 02.05.94	2 220 491	2 491 321	ALA III - 2/2000-7/2007	988 461	941 255
MOE - 700 mln - besluit RG 18.04.91	255 222	329 195	Euromed II - 2/2000-7/2007	3 164 588	1 905 885
Totaal onder garantie uit de communautaire begroting (100%)	3 594 820	4 312 458	MOE - 9 280 mln - 2/2000-7/2007	2 848 245	1 979 920
<i>Garantie uit de communautaire begroting (75%)</i>			Turkije - speciale actie - 2001	130 000	0
Mediterrane protocollen	3 334 112	3 903 857	Turkije -TERRA - 11/1999-11/2002	450 000	450 000
Joegoslavië - Art.18 (1984)	15 580	21 159	Totaal onder garantie uit de communautaire begroting (65%)	7 824 856	5 479 593
Joegoslavië - Protocol 1	23 511	34 555	Totaal onder garantie uit de communautaire begroting	21 660 420	21 530 142
Joegoslavië - Protocol 2	168 588	193 597	Totaal pretoetredingsfaciliteit	9 805 108	6 764 930
Slovenië - Protocol 1	121 304	131 268	Totaal generaal	33 142 701	30 175 871
Totaal onder garantie uit de communautaire begroting (75%)	3 663 095	4 284 436			

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de uitbetaalde leningen (in mln EUR) per 31 december 2002, uitgesplitst naar economische sector waarin de geldnemer actief is:

Economische sector	Looptijd				
	Minder dan een jaar	1 tot 5 jaar	> 5 jaar	Totaal 2002	Totaal 2001
Energie	1 893	9 397	12 032	23 322	23 751
Vervoer	2 060	11 465	40 479	54 004	51 496
Telecommunicatie	2 473	6 461	2 926	11 860	14 380
Waterprojecten	1 048	4 361	9 016	14 425	12 738
Div. infrastructuur	534	3 332	5 185	9 051	8 143
Land- en bosbouw, visserij	57	156	143	356	366
Industrie	2 501	7 996	4 254	14 751	15 132
Dienstverlening	226	1 445	1 218	2 889	2 418
Globale kredieten	4 416	22 122	34 726	61 264	54 497
Onderwijs, gezondheidszorg	59	616	4 442	5 117	3 942
Aanpassing positieve waarde in het economisch verkeer (IAS 39)	0	0	0	723	33
	15 267	67 351	114 421	197 762	186 896

Treasury

Het kredietrisico voortvloeiend uit de treasury-activiteiten (effectenportefeuille, commercial paper, termijndeposito's enzovoort) wordt beperkt door de keuze van vooraanstaande tegenpartijen en emittenten.

De Directie heeft limieten vastgesteld met betrekking tot de samenstelling van de effectenportefeuilles en de uitstaande bedragen aan treasury-instrumenten. Deze hangen vooral af van de beoordeling ("rating") van de tegenpartijen. (De limieten worden regelmatig gereviseerd door de hoofdafdeling Kredietrisico's).

Onderstaande tabel geeft een overzicht in percentages van de kredietrisico's inzake de effectenportefeuille en treasury-instrumenten op basis van de beoordeling van de kredietwaardigheid van tegenpartijen en emittenten:

Rating op 31 december 2002	Effectenportefeuille in %	Treasury-instrumenten in %
Rating van Moody's of equivalente organisatie		
AAA	80	12
P1	0	17
AA1 - AA3	14	45
A1	3	15
<A1	2	10
Zonder rating	1	1
Totaal	100	100

Renterisico

De Groep heeft een organisatiestructuur voor het activa-/passivabeheer ingevoerd, onder toepassing van de beste praktijken in de financiële sector, met name door de oprichting van een beheercomité activa/passiva (BCAP) onder rechtstreekse verantwoordelijkheid van het Directiecomité. Zij voert een zodanige strategie van activa-/passiva-beheer, dat de looptijd van de eigen middelen op ongeveer 5 jaar wordt gehandhaafd, om de Groep te beschermen tegen grote fluctuaties in haar inkomsten op de lange termijn.

Op basis van een denkbeeldige portefeuille eigen middelen in over-

Eerstvolgende rentewijzigingsdata (in mln EUR):

	Tot 3 mnd	3 tot 6 mnd	6 mnd tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	> 5 jaar	Totaal 31.12.2002	Totaal 2001
<u>Activa</u>							
Verstreckte kredieten (brutowaarden)	105 662	2 912	5 635	36 614	46 939	197 762	186 863
Netto liquiditeiten	10 658	182	544	1 259	1 370	14 013	13 183
	<u>116 320</u>	<u>3 094</u>	<u>6 179</u>	<u>37 873</u>	<u>48 309</u>	<u>211 775</u>	<u>200 046</u>
<u>Passiva</u>							
Opgenomen leningen en swaps	135 268	- 4 167	3 558	28 665	36 024	199 348	174 794
Renterisico	- 18 948	7 261	2 621	9 208	12 285		

eenstemming met bovengenoemde doelstelling van een looptijd van ongeveer 5 jaar, heeft een stijging van de rente met 0,01% voor alle valuta's een stijging van 143 000 EUR tot gevolg van het verschil tussen de netto-contante waarde van de Groep en de door de strategie van het activa-/passivabeheer nagestreefde netto-contante waarde.

Onderstaande tabel illustreert de renterisico's waaraan de Groep is blootgesteld. Weergegeven zijn de nominale bedragen en de vervaldata waarop zich rentewijzigingen kunnen voordoen voor de belangrijkste, aan rentewijzigingen onderworpen, balansposten:

Liquiditeitsrisico

In navolgende tabel worden de actief- en passiefposten geanalyseerd naargelang de resterende periode tussen de balansdatum en de contractuele vervaldatum.

De actief- en passiefposten die geen contractuele einddatum hebben, zijn opgenomen in de categorie "niet vastgelegd".

Liquiditeitsrisico (in mln EUR)

Vervaldatum	Tot 3 mnd	3 mnd tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	> 5 jaar	Niet vastgelegd	Totaal
<u>Activa</u>						
Kasmiddelen	16					16
Kortlopend overheidspapier	20	152	793	566		1 531
Overige vorderingen:						
onmiddellijk opeisbaar	118					118
overige	9 947					9 947
	<u>10 065</u>					<u>10 065</u>
Verstreckte kredieten:						
aan kredietinstellingen	1 497	5 322	32 409	53 187		92 415
aan cliënten	1 383	7 063	34 709	59 628	723	103 506
	<u>2 880</u>	<u>12 385</u>	<u>67 118</u>	<u>112 815</u>	<u>723</u>	<u>195 921</u>
Vastrentende waardepapieren	4 148	897	1 585	2 804		9 434
Overige activa					17 710	17 710
Totaal activa	17 129	13 434	69 496	116 185	18 433	234 677
<u>Passiva</u>						
Schulden aan kredietinstellingen	1 173	4	6			1 183
Schuldbewijzen	13 211	10 794	95 564	65 348	9 191	194 108
Aanpassing valutaswapovereenkomsten	99	18	2 985	447	5 447	8 996
Kapitaal, reserves en resultaat					24 343	24 343
Overige passiva					6 047	6 047
Totaal passiva	14 483	10 816	98 555	65 795	45 028	234 677

Teneinde de solvabiliteit van de Groep zeker te stellen en aan een onverwachte behoefte aan liquide middelen te kunnen voldoen, is een effectenportefeuille, "de beleggingsportefeuille" (zie Noot B) gevormd. Deze portefeuille bestaat voornamelijk uit vastrentende waardepapieren van eerste klas tegenpartijen, merendeels obligaties die door lidstaten zijn uitgegeven. De bedoeling is deze tot hun aflossingsdatum aan te houden.

Wisselkoersrisico

Er worden wisselkoersrisico's gelopen in de marges op transacties en bij de algemene kosten in andere valuta's dan de EUR. De Groep streeft ernaar dit risico te vermijden door per valuta de nettoposities te beperken. Dit wordt bereikt door regelmatige transacties op de wisselmarkt.

Valutaposities (in mln EUR)

Valuta's	EUR	GBP	USD	Overige valuta's	Totaal niet EUR	Totaal generaal
Activa						
Kasmiddelen	7	9			9	16
Kortlopend overheidspapier	1 531					1 531
Overige vorderingen:						
onmiddellijk opeisbaar	85	3	11	19	33	118
overige	6 676	995	860	1 416	3 271	9 947
	6 761	998	871	1 435	3 304	10 065
Vorderingen:						
op kredietinstellingen	53 169	24 264	13 357	1 625	39 246	92 415
op cliënten	68 572	17 658	11 253	6 023	34 934	103 506
	121 741	41 922	24 610	7 648	74 180	195 921
Vastrentende waardepapieren	7 027	1 125	950	332	2 407	9 434
Overige activa	15 719	848	663	480	1 991	17 288
Totaal activa	152 786	44 902	27 094	9 895	81 891	234 677
Passiva						
Schulden aan kredietinstellingen	786	397			397	1 183
Schuldbewijzen:						
Lopende obligatieleningen	86 339	47 681	44 452	14 738	106 871	193 210
Overige	155	388		355	743	898
	86 494	48 069	44 452	15 093	107 614	194 108
Correctie valutaswapovereenkomsten	36 904	- 4 313	- 17 895	- 5 700	- 27 908	8 996
Kapitaal, reserves en resultaat	24 343					24 343
Overige passiva	4 263	757	534	493	1 784	6 047
Totaal passiva	152 790	44 910	27 091	9 886	81 887	234 677
Buiten de balansstelling	3	- 2	- 1			
Nettopositie op 31/12/2002	1	- 10	2	9		
Nettopositie op 31/12/2001	- 15	2	4	9		

Noot V — Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten op contractuele basis, waarvan de waarde wordt bepaald door de ontwikkeling van de onderliggende waarden, rentetarieven, wisselkoersen of indices.

1. *Bij de inleenactiviteiten*

De Groep maakt voornamelijk gebruik van derivaten bij de inlening om de valuta's en rente van de opgenomen middelen te laten overeenstemmen met de valuta's en rente van door haar verstrekte kredieten, alsmede om de inleenkosten te verlagen.

De meest gebruikte derivaten zijn:

- * valutaswaps
- * renteswaps
- * deferred rate-setting agreement (DRS) - contracten met uitgestelde rentevaststelling.
- * activaswaps

Valutaswaps

Valutaswaps zijn contracten waarin is overeengekomen de gelden uit opgenomen leningen in andere valuta's om te zetten en waarbij tegelijkertijd valutatermijncontracten worden gesloten om op de vervaldatum de terugbetaling van de leningen in de oorspronkelijke valuta's te kunnen uitvoeren.

Renteswaps

Renteswaps zijn contracten waarin over het algemeen wordt overeengekomen variabele rente in vaste rente om te zetten of omgekeerd.

Deferred rate-setting agreement (DRS)

Dit afgeleide instrument behoort tot de categorie renteswaps (vaste/variabele rente of omgekeerd). Het wordt echter specifiek gebruikt door organisaties die langlopende kredieten verstrekken zoals de EIB, die omvangrijke bedragen op de kapitaalmarkt opneemt.

Activaswaps

Activaswaps worden aangegaan voor obligatiebeleggingen die niet de gewenste kasstroomelementen hebben. Met name worden swaps gebruikt om beleggingen om te zetten in variabel-rentend papier met drie-maandelijke coupons en rente-vaststellersperiode. Zodoende elimineert de Bank rente- en/of valutarisico, terwijl het kredietrisico blijft zoals bedoeld.

Rente- of valutaswaps stellen de Groep in staat de rente en valuta's van haar inleenportefeuille aan te laten sluiten op de behoeften van cliënten en tevens toegang te verkrijgen tot bepaalde kapitaalmarkten door de voordelige inleenvoorwaarden van tegenpartijen in te ruilen en daarmee de kosten van haar inleenactiviteit te verlagen.

Transacties met langlopende derivaten worden enkel toegepast ten behoeve van het aantrekken van middelen ter beperking van het marktrisico, maar niet voor de handel.

Alle aan de leenportefeuille gerelateerde rente- en valutaswaps hebben looptijden die gelijk zijn aan de desbetreffende leningen en zijn dus langlopend.

Indekking van het kredietrisico met derivaten:

Het kredietrisico dat gepaard gaat met het gebruik van derivaten heeft betrekking op het verlies dat de Groep zou lijden indien een tegenpartij haar contractuele verplichtingen niet zou kunnen nakomen.

Rekening houdend met het specifieke karakter en de complexiteit van transacties met derivaten, is een aantal procedures ingesteld om de Groep te beschermen tegen eventuele verliezen door het gebruik van deze instrumenten.

Contractueel kader:

Alle door de Groep aangegane transacties met langlopende derivaten worden aangegaan binnen het contractuele kader van "Master Swap Agreements". Voor niet-standaard structuren worden "Credit Support Annexes" aan de contracten toegevoegd, waarin de dekkingvoorwaarden worden vastgelegd. Het betreft contracten die algemeen aanvaard en gebruikelijk zijn.

Selectie van tegenpartijen:

Uitgangspunt is een minimale rating van A1, waarbij de Groep het recht op tussentijdse beëindiging heeft indien de rating onder een bepaald niveau komt.

Limieten:

- totale netto marktwaarde van het derivatenrisico betreffende een tegenpartij;
- ongedekte risico's betreffende een tegenpartij;
- voorts, specifieke concentratiebeperkingen, uitgedrukt in nominale bedragen.

Valutaswaps (in mln EUR)

	< 1 jaar	1 tot 5 jaar	5 tot 10 jaar	>10 jaar	Totaal 31.12.2002	Totaal 2001
Hoofdsommen	5 251	30 071	3 156	2 316	40 794	38 567
Geactualiseerde nettowaarde	- 119	- 1 592	- 249	216	- 1 744	2 282
Kredietrisico (cf gewogen BIB 2)	79	539	46	204	867	1 357

De te ontvangen en te betalen hoofdsommen in verband met valutaswaps worden geboekt onder de rubriek "Posten buiten de balanstelling" (zie punt 2 voor kortlopende swaps).

Renteswaps en DRS (in mln EUR)

	< 1 jaar	1 tot 5 jaar	5 tot 10 jaar	>10 jaar	Totaal 31.12.2002	Totaal 2001
Hoofdsommen	11 864	63 428	20 357	32 770	128 419	109 868
Geactualiseerde nettowaarde	319	3 221	1 048	2 013	6 601	4 817
Kredietrisico (cf gewogen BIB 2)	105	1 048	510	836	2 498	1 732

Over het algemeen sluit de Groep geen optiecontracten in het kader van zijn risico-indekkingbeleid. In haar strategie om op de financiële markten zo voordelig mogelijk haar middelen aan te trekken, sluit de Bank echter wel leningovereenkomsten met bijvoorbeeld rente- of beursindexopties. Voor dergelijke leningen worden swapovereenkomsten gesloten om het overeenkomstige marktrisico te dekken.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal en de bedragen van de verschillende structuren van opgenomen leningen:

	Structuren met impliciete rendements-beïnvloedende elementen	Beursindex-gerelateerde structuren	Coupons e.d. met bijzondere opties
Aantal transacties	169	20	27
Hoofdsommen (in mln EUR)	7 427	1 580	2 903
Geactualiseerde nettowaarde	- 121	- 197	226

Al deze structuren maken deel uit van de desbetreffende leningovereenkomsten.

Alle limieten worden dynamisch aangepast aan de kredietwaardigheid van de tegenpartij.

Controle:

De derivatenportefeuille wordt regelmatig geëvalueerd, waarbij naleving van de limieten wordt getoetst.

Onderpand:

- voorzover de risico's bij transacties met derivaten uitstijgen boven de toegestane grens voor ongedekte risico's, wordt onderpand gevraagd in de vorm van kasmiddelen of eerste klas obligaties;
- voor uiterst complexe en niet-liquide transacties wordt onderpand gevraagd tot boven de actuele marktwaarde;
- zowel de derivatenportefeuille met individuele tegenpartijen als het verkregen onderpand worden regelmatig gewaardeerd, waarbij zodanig additioneel onderpand wordt gevraagd of onderpand vrijvalt.

Het met derivaten gepaard gaande kredietrisico is afhankelijk van een aantal factoren (zoals rentetarieven en wisselkoersen) en bestaat over het algemeen slechts uit een klein deel van de hoofdsom. In het geval van de Groep, die uitsluitend onderhandse derivatencontracten afsluit, wordt het kredietrisico beoordeeld volgens de methode van het "actuele risico", zoals aanbevolen door de Bank van Internationale Betalingen (BIB). Het risico wordt uitgedrukt als positieve vervangingswaarde van de desbetreffende contracten, vermeerderd met de potentiële risico's afhankelijk van de looptijd en het soort transactie, en gewogen naar een bepaalde coëfficiënt naargelang de soort tegenpartij (gewogen risico BIB 2).

Onderstaande tabellen geven de looptijden van de valutaswaps, renteswaps en DRS op basis van de hoofdsommen, evenals het kredietrisico dat eraan wordt toegekend:

Over het algemeen wordt met deze opties geen risico gelopen, behalve voor enkele beursindexopties; hiervoor bestaat echter een garantie in de vorm van onderpand, dat regelmatig wordt geëvalueerd.

Overzicht van ratings

Alle nieuwe transacties worden aangegaan met tegenpartijen die een rating van ten minste A1 hebben. Als gevolg hiervan concentreert het merendeel van de portefeuille zich op tegenpartijen met een rating van A1 of hoger.

Rating	% van nominale waarde	Netto marktrisico	Kredietrisico & BIB 2
Aaa	8,5	574	1 227
Aa1- Aa3	53,2	531	3 784
A1	35,7	70	2 766
A2 - Baa3	2,1	10	258
Zonder rating	0,6	0	191
Totaal	100	1 185	8 226

2. Bij het liquiditeitenbeheer

De Groep sluit eveneens kortlopende valutaswapovereenkomsten af om valutaposities in het operationele middelenbeheer te verevenen ten opzichte van de referentievaluta, de euro (EUR), maar ook om te voldoen aan de vraag naar valuta's voor uitbetalingen op verstrekte kredieten.

Per 31 december 2002 belopen de hoofdsommen van de kortlopende valutaswaps 2.290 miljoen EUR, tegenover 2.205 miljoen EUR per 31 december 2001.

3. Norm IAS 39

• ALM derivaten

Het beleid van de Bank is erop gericht een hoog en stabiel niveau van opbrengsten te handhaven om op die manier de economische waarde van de Bank te beschermen. Daartoe handelt de Bank als volgt:

- zij heeft een beleggingsprofiel aangaande haar eigen vermogen ontwikkeld dat haar verzekert van stabiele en hoge opbrengsten
- zij beheert de resterende renterisico's ten opzichte van dit beleggingsprofiel.

Tabel van als indekkingsinstrument toegepaste derivaten (in mln EUR)

Indekkingsinstrument				Gedekt risico	
Indekkingsinstrument	Omschrijving	Positieve waarde in het economisch verkeer (EUR)	Negatieve waarde in het economisch verkeer (EUR)	Omschrijving gedekt risico	Boekwaarde
Renteswap	Vast ontvangen, variabel uit te keren	5 382	- 1 020	Schuld met vaste rente	4 362
Renteswap	Gestructureerd ontvangen, variabel uit te keren	462	- 331	Gestructureerde lening	131
Renteswap	Gestructureerd ontvangen, vast uit te keren	214	- 3	Gestructureerde leningvoorwaarden	211
Renteswap	Variabel ontvangen, vast uit te keren	96	- 1 457	Leningen met vaste rente	- 1 361
Valutaswap	In valuta A ontvangen, in valuta B uit te keren	358	- 355	Schuld in valuta B met vaste rente	3
Valutaswap	Vast ontvangen in valuta A, variabel uit te keren in valuta B	1 580	- 1 011	Schuld in valuta A met vaste rente	569
Valutaswap	Gestructureerd ontvangen in valuta A, variabel uit te keren in valuta B	127	- 1 157	Gestructureerde schuld in valuta A	- 1 030
Valutaswap	In valuta A ontvangen, in valuta B uit te keren	145	- 45	Leningen in valuta A met vaste rente	100
DRS	Vast ontvangen, variabel uit te keren	443	- 54	Leningen met vaste rente	389
RRS	Vast ontvangen, variabel uit te keren	5	- 7	Leningen met vaste rente	- 2
		8 812	- 5 440		3 372
	Valutapositie	4 782	- 6		4 776
	Totaal	13 594	- 5 446		8 148

Om deze resterende renterisico's te beheren, voert de Bank "natuurlijke indekkingsactiviteiten ("natural hedges") uit met kredieten en leningen, of voert zij globale indekkingsactiviteiten uit (renteswaps).

Wanneer zij overeenkomstig de standaard IAS 39 in het kader van het beheer van de activa/passiva "Swaps" op macroniveau toepast, worden deze gewaardeerd tegen de marktwaarde (waarde in het economisch verkeer).

De ontwikkelingen in de "waarde in het economisch verkeer" worden geboekt op de winst-en-verliesrekening.

• Derivaten als indekkingsinstrument

De overgrote meerderheid van de swaps van de Bank wordt afgesloten ter dekking van opgenomen leningen. Deze afgeleide instrumenten worden, evenals de hierdoor te dekken leningen, gewaardeerd tegen hun waarde in het economisch verkeer.

Onderstaande tabel toont de gedekte risico's, het indekkingsinstrument en de waarde daarvan in het economisch verkeer.

Noot W — Verdeling van de kredietverlening naar land van projectuitvoering

Landen van uitvoering van de projecten	Aantal	Totaal uitstaand bedrag	Waarvan nog niet uitbetaald	Uitbetaald	% van het totaal in 2002	% in 2001
1. Kredieten voor investeringen binnen de Unie en daarmee gelijkgestelde kredieten						
Duitsland	783	35 016 192	648 049	34 368 143	14,99%	14,58%
Italië	1 061	31 620 017	2 848 303	28 771 714	13,54%	13,49%
Spanje	471	29 528 723	2 825 512	26 703 211	12,64%	12,37%
Frankrijk	318	26 754 412	3 112 088	23 642 324	11,45%	11,45%
Verenigd Koninkrijk	265	23 628 008	3 218 571	20 409 437	10,12%	11,33%
Portugal	225	14 675 328	3 259 453	11 415 875	6,28%	6,13%
Griekenland	128	9 830 944	1 627 970	8 202 974	4,21%	4,03%
Denemarken	102	5 430 342	945 289	4 485 053	2,32%	2,52%
Zweden	116	4 357 062	948 084	3 408 978	1,87%	1,99%
België	87	4 149 636	433 479	3 716 157	1,78%	1,87%
Oostenrijk	122	4 044 781	30 000	4 014 781	1,73%	1,61%
Finland	61	3 470 450	218 956	3 251 494	1,49%	1,29%
Nederland	49	3 033 618	945 500	2 088 118	1,30%	1,38%
Ierland	76	2 310 962	522 701	1 788 261	0,99%	1,12%
Gelijkgestelde kredieten (*)	22	1 979 622	300 000	1 679 622	0,85%	0,91%
Luxemburg	33	588 213	12 300	575 913	0,25%	0,27%
Totaal	3 919	200 418 310	21 896 255	178 522 055	85,81%	86,35%

(*) Kredieten verstrekt op grond van artikel 18, lid 1, tweede alinea, van de statuten van de Bank voor projecten die buiten het grondgebied van de lidstaten worden uitgevoerd maar die voor de Europese Unie van belang zijn, worden gelijkgesteld aan binnen de Unie toegekende kredieten.

Noot W — Verdeling van de kredietverlening naar land van projectuitvoering (vervolg)

Landen van uitvoering van de projecten	Aantal	Totaal uitstaand bedrag	Waarvan nog niet uitbetaald	Uitbetaald	% van het totaal in 2002	% in 2001	
2. Kredieten voor investeringen buiten de Unie							
<i>2.1. ACS-landen en LGO</i>							
Namibië	10	147 782	18 500	129 282			
Mauritius	12	136 434	70 416	66 018			
Kenia	8	125 160	21 139	104 021			
Jamaica	10	105 323	7 249	98 074			
ACS-landen gezamenlijk	3	102 720	34 220	68 500			
Zimbabwe	10	80 721	18 030	62 691			
Barbados	6	71 470	45 000	26 470			
Mozambique	5	69 201	10 000	59 201			
Dominicaanse Republiek	5	67 317	50 000	17 317			
Ghana	5	66 473	17 365	49 108			
Trinidad en Tobago	4	63 624	0	63 624			
Regionaal Afrika	2	60 417	33 000	27 417			
Senegal	2	56 038	17 904	38 134			
Botswana	7	54 320	0	54 320			
Lesotho	3	53 162	27 414	25 748			
Regionaal - Centraal-Afrika	1	52 264	44 636	7 628			
Mauritanië	3	46 083	15 000	31 083			
Kameroen	3	31 023	5 000	26 023			
Bahamas	3	29 666	0	29 666			
Papoea-Nieuw-Guinea	6	29 176	0	29 176			
Ivoorkust	6	26 924	0	26 924			
Nigerië	2	22 162	0	22 162			
Gabon	3	20 152	15 500	4 652			
Kaapverdië	1	20 000	14 500	5 500			
Regionaal - West-Afrika	1	19 529	0	19 529			
Swaziland	2	17 500	7 500	10 000			
Sint-Lucia	4	14 465	5 000	9 465			
Regionaal - Caribisch gebied	1	12 429	0	12 429			
Frans Polynesië	3	8 560	3 000	5 560			
Malawi	4	8 160	0	8 160			
Guinee	2	8 001	0	8 001			
Britse Maagdeneilanden	3	6 149	0	6 149			
Oeganda	1	5 491	0	5 491			
LGO-groep	1	4 960	3 422	1 538			
Caymaneilanden	3	4 781	0	4 781			
Nieuw Caledonië	2	4 370	0	4 370			
Saint Vincent en de Grenadinen	2	4 236	0	4 236			
Tsjaad	1	4 073	0	4 073			
Suriname	1	3 349	0	3 349			
Grenada	1	3 063	0	3 063			
Falklandeilanden (Malvinas)	2	2 648	0	2 648			
Aruba	3	2 553	2 000	553			
Tonga	2	2 324	0	2 324			
Belize	1	2 108	0	2 108			
Nederlandse Antillen	2	810	0	810			
<i>Subtotaal</i>	162	1 677 171	485 795	1 191 376	0,72%	0,85%	
<i>2.2. Zuid-Afrika</i>	<i>Subtotaal</i>	23	705 948	100 394	605 554	0,30%	0,33%
<i>2.3. Landen van het Euro-Mediterrane partnerschap en de Balkan</i>							
Turkije	28	1 994 351	950 495	1 043 856			
Marokko	37	1 574 037	683 100	890 937			
Algerije	33	1 522 685	519 432	1 003 253			
Egypte	33	1 425 144	578 238	846 906			
Tunesië	41	1 324 283	527 200	797 083			
Libanon	13	450 183	185 600	264 583			
Voormalig Joegoslavië	15	387 885	279 000	108 885			
Jordanië	27	363 006	55 000	308 006			
Kroatië	13	331 613	238 350	93 263			
Syrië	4	307 539	290 000	17 539			
Bosnië-Herzegovina	4	184 544	150 010	34 534			
FYROM	8	170 829	72 840	97 989			

Noot W — Verdeling van de kredietverlening naar land van projectuitvoering (vervolg)

Landen van uitvoering van de projecten	Aantal	Totaal uitstaand bedrag	Waarvan nog niet uitbetaald	Uitbetaald	% van het totaal in 2002	% in 2001
Gaza/Westoever	8	156 350	106 270	50 080		
Albanië	6	128 643	81 000	47 643		
Israël	3	41 040	0	41 040		
<i>Subtotaal</i>	<i>273</i>	<i>10 362 132</i>	<i>4 716 535</i>	<i>5 645 597</i>	<i>4,44%</i>	<i>4,18%</i>
<i>2.4. Toetredingslanden</i>						
Polen	66	5 385 661	2 970 446	2 415 215		
Tsjechië	36	3 246 091	1 435 344	1 810 747		
Roemenië	39	2 529 072	1 333 930	1 195 142		
Hongarije	47	2 140 540	662 000	1 478 540		
Slovenië	28	1 214 152	578 891	635 261		
Slowakije	25	1 110 514	163 000	947 514		
Bulgarije	24	865 774	557 000	308 774		
Cyprus	19	683 799	455 000	228 799		
Letland	14	310 158	214 744	95 414		
Litouwen	15	253 392	102 342	151 050		
Estland	13	177 971	77 800	100 171		
Malta	4	35 604	25 000	10 604		
<i>Subtotaal</i>	<i>330</i>	<i>17 952 728</i>	<i>8 575 497</i>	<i>9 377 231</i>	<i>7,68%</i>	<i>7,03%</i>
<i>2.5. Latijns-Amerika en Azië</i>						
Brazilië	17	668 452	3 448	665 004		
Argentinië	10	414 675	84 348	330 327		
Indonesië	6	295 054	256 818	38 236		
Filippijnen	6	240 098	80 835	159 263		
China	3	133 226	56 167	77 059		
Thailand	2	93 690	35 650	58 040		
Panama	2	91 037	4 881	86 156		
Mexico	3	86 846	36 307	50 539		
Peru	2	78 153	0	78 153		
Regionaal - Centraal-Amerika	2	57 279	30 000	27 279		
Vietnam	1	55 000	55 000	0		
Pakistan	2	45 010	28 214	16 796		
Sri Lanka	1	40 000	40 000	0		
Costa Rica	1	38 616	0	38 616		
Bangladesh	1	36 202	36 202	0		
Regionaal - Andespact	1	34 472	0	34 472		
India	1	26 449	0	26 449		
Uruguay	1	10 463	0	10 463		
<i>Subtotaal</i>	<i>62</i>	<i>2 444 722</i>	<i>747 870</i>	<i>1 696 852</i>	<i>1,05%</i>	<i>1,25%</i>
Totaal	850	33 142 701	14 626 091	18 516 610	14,19% (*)	13,65%
IAS 39		723 277		723 277		
Totaal generaal	4 769	234 284 288 (**)	36 522 346	197 761 942	100,00%	100,00%

(*) 9,9% de pretoetredingsfaciliteit niet inbegrepen.
 (**) Inclusief kredieten met onderpand (Noot B).

Noot X — IAS 14, sectorinformatie

Volgens de criteria gedefinieerd in de Herziene Richtlijn IAS 14 beschouwt de Groep kredietverlening als het voornaamste product dat hij zijn cliënten biedt; zijn organisatie en al de beheerinstrumenten zijn gericht op de ontwikkeling en uitvoering van deze activiteit.

Daarom zijn de segmenteringscriteria – onder toepassing van deze norm – als volgt:

- primair criterium: het krediet als product;

- secundair criterium: de geografische verdeling ervan.

De nodige informatie over de geografische verdeling van de kredieten is te vinden in de volgende noten:

- rente en soortgelijke baten (Noot N);
- verdeling van de kredietverlening naar land van projectuitvoering (Noot W);
- materiële en immateriële activa per land (Noot F).

Noot Y — Wisselkoersen

Voor het opmaken van de balans per 31 december 2002 en van 31 december 2001 zijn de volgende wisselkoersen toegepast:

1 euro =

EURO-12: onherroepelijk vastgelegde koersen

Duitse mark	1,95583
Franse frank	6,55957
Italiaanse lire	1936,27
Spaanse peseta	166,386
Belgische frank	40,3399
Nederlandse gulden	2,20371
Oostenrijkse schilling	13,7603
Finse mark	5,94573
Griekse drachme	340,750
Ierse pond	0,787564
Luxemburgse frank	40,3399
Portugese escudo	200,482

	31.12.2002	31.12.2001
PRE-INS:		
Pond sterling	0,650500	0,608500
Deense kroon	7,42880	7,43650
Zweedse kroon	9,15280	9,30120
NIET-COMMUNAUTAIRE VALUTA'S:		
VS-dollar	1,04870	0,881300
Zwitserse frank	1,45240	1,48290
Libanees pond	1541,27	1359,01
Japanse yen	124,390	115,330
Canadese dollar	1,65500	1,40770
Australische dollar	1,85560	1,72800
CFA-frank	655,957	655,957
Tsjechische kroon	31,5770	31,9620
Hongkong dollar	8,17810	6,87230
Nieuw-Zeelandse dollar	1,99750	2,12150
Zuid-Afrikaanse rand	9,00940	10,4302

Resultaten van het jaar

Vóór voorzieningen, waardeverminderingen en buitengewone baten en lasten (na aftrek van minderheidsbelangen van derden), bedraagt het resultaat over het boekjaar 2002 1 347 miljoen euro, een afname van 6,3% ten opzichte van 2001, toen het resultaat 1 437 miljoen bedroeg. Het nettoresultaat komt op 1 168 miljoen euro, tegenover 1 279 miljoen in 2001, oftewel een afname van 8,7%.

De toevoeging aan het Fonds voor algemene bankrisico's bedraagt in 2002 25 miljoen euro (145 miljoen in 2001), terwijl aan risicokapitaalactiviteiten, waardeverminderingen en de voorziening voor verstrekte garanties in 2002 in totaal 144 miljoen euro is toegewezen (42 miljoen in 2001).

Met betrekking tot de rentevoet zijn de ontwikkelingen marginaal: de gemiddelde rente op kredieten daalde van 5,64% in 2001 naar 4,74% in 2002 en de gemiddelde rente voor leningen is in dezelfde periode afgenomen van 5,34% naar 4,33%.

Rentebaten en provisie op kredieten bedroegen in 2002 in totaal 8 938 miljoen, tegenover 9 921 miljoen in 2001, terwijl rentelasten en provisies op geldopnames 7 966 miljoen beliepen, tegenover 8 895 miljoen in 2001.

De treasury-activiteiten hebben in 2002 een nettoresultaat van 747 miljoen opgeleverd, oftewel 57 miljoen meer dan in 2001, toen de opbrengst 690 miljoen bedroeg. Dit geeft in 2002 een gemiddelde totaalopbrengst van 3,58% te zien, een afname ten opzichte van de 4,83% in 2001.

De toename van de absolute rente-inkomsten uit de treasury-activiteiten die zich in 2002 voordeed is vooral te danken aan de hogere opbrengsten van de handelsportefeuilles, die ten opzichte van het jaar ervoor met 60 miljoen zijn gestegen. Deze toename is het gevolg van een stijging in het aantal investeringen, maar blijft beperkt door de invloed van de daling in de kortlopende rente.

Algemene beheerkosten en afschrijvingen op materiële en immateriële activa belopen in 2002 tezamen 225 miljoen, oftewel 9,8% meer dan in 2001 (205 miljoen).

In verband met IAS 39 zijn derivaten tegen hun waarde in het economisch verkeer geboekt, hetgeen een negatief effect van 324 miljoen euro op de eigen middelen van de Groep betekent. Dit effect is gelijk aan de waarde in het economisch verkeer, per 31 december 2002, van een aantal renteswapovereenkomsten dat in de periode 1999-2002 is aangegaan met als doel de algemene rentepositie van de Groep in te dekken. Deze derivaten worden tegen hun waarde in het economisch verkeer geboekt; zij voldoen echter niet aan de specifieke voorwaarden die volgens IAS 39 worden gesteld aan het waarderen van indekkingsinstrumenten.

Accountantsverklaring

Aan de voorzitter van het Comité ter controle van de boekhouding
Europese Investeringsbank
Luxemburg

Wij hebben de hieronder genoemde geconsolideerde jaarstukken van de Europese Investeringsbank over het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2002 gecontroleerd. Deze geconsolideerde jaarstukken vallen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de Europese Investeringsbank. Het behoort tot onze verantwoordelijkheid hierover op grond van de door ons verrichte controle een oordeel uit te spreken.

De controle is door ons verricht in overeenstemming met de internationale normen inzake de controle van jaarrekeningen. Volgens die normen dienen wij de controle zodanig op te zetten en uit te voeren, dat er met redelijke zekerheid kan worden vastgesteld dat de geconsolideerde jaarrekening geen wezenlijk onjuiste opgaven bevat. De controle omvat het onderzoeken, op basis van steekproeven, van de bewijsstukken dienende ter staving van de bedragen en van de vermeldingen in de jaarrekening. Tevens houdt de controle in, het beoordelen van de door het bestuur gehanteerde grondslagen van administratieve verantwoording en verslaglegging en van door het bestuur gemaakte belangrijke schattingen, alsmede het beoordelen van de algehele opstelling van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een redelijke grondslag voor ons oordeel vormt.

Wij zijn van oordeel dat de hierna genoemde geconsolideerde jaarstukken een getrouw en duidelijk beeld geven van de financiële situatie van de Europese Investeringsbank op 31 december 2002 en van het resultaat en de kasstromen over het boekjaar 2002, in overeenstemming met de International Accounting Standards en de richtlijnen van de Europese Unie inzake jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen van banken en overige financieringsinstellingen. Hiervan afwijkende grondslagen en normen zijn in de desbetreffende noten toegelicht.

De door ons gecontroleerde geconsolideerde jaarstukken omvatten:

- geconsolideerde balans
- opgave van de speciale sectie
- geconsolideerde winst-en-verliesrekening
- opgaven van bewegingen in het geconsolideerde eigen vermogen
- overzicht van de geconsolideerde kasstromen
- bijlage bij de geconsolideerde jaarrekening.

ERNST & YOUNG
Société Anonyme

Luxemburg, 25 februari 2003

Kenneth A. HAY

Het Comité ter controle van de boekhouding

Het Comité ter controle van de boekhouding brengt verslag uit aan de Raad van Gouverneurs, waarbij de Gouverneurs in kennis worden gesteld van onderstaande verklaring voordat zij het jaarverslag en de geconsolideerde jaarrekening van het afgelopen boekjaar goedkeuren.

Verklaring van het Comité ter controle van de boekhouding

Het Comité, dat krachtens artikel 14 van de statuten en artikel 25 van het reglement van orde van de Europese Investeringsbank de regelmatigheid van de verrichtingen en de boeken van de Bank controleert,

- na Ernst & Young te hebben benoemd tot externe accountants, de planning van hun auditprocessen aan een onderzoek te hebben onderworpen, hun verslagen te hebben bestudeerd en besproken en na nota te hebben genomen van het feit dat hun oordeel over de geconsolideerde financiële overzichten zonder voorbehoud is gegeven,
 - na regelmatig besprekingen te hebben gehad met de hoofden van de directoraten en de betrokken diensten, regelmatig overleg te hebben gevoerd met het hoofd van de Interne audit en de in dit kader relevante verslagen van de Interne audit te hebben besproken, en de boeken en bescheiden te hebben ingezien waarvan het voor de uitoefening van zijn mandaat nodig oordeelde kennis te nemen,
 - na van de Directie zekerheid te hebben verkregen met betrekking tot de doelmatigheid van de interne controlestructuur en de interne administratie,
- en
- gezien de financiële overzichten voor het op 31 december 2002 afgesloten boekjaar, zoals die door de Raad van Bewind in zijn vergadering van 25 februari 2003 zijn vastgesteld,
 - overwegende dat het bovenstaande een redelijke grondslag vormt voor zijn verklaring, en
 - gezien de artikelen 22, 23 en 24 van het reglement van orde,

heeft, naar beste weten en kunnen,

gecontroleerd of de verrichtingen van de Bank hebben plaatsgevonden met inachtneming van de voorschriften van de statuten en het reglement van orde, en

bevestigt bij deze dat de geconsolideerde financiële overzichten, omvattende de geconsolideerde balans, de rekeningen van de Speciale Sectie, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, de geconsolideerde verklaring met betrekking tot het eigen vermogen, het geconsolideerde kasstroomoverzicht en de toelichting bij de financiële overzichten, een getrouw en eerlijk beeld geven van de financiële positie van de Bank per 31 december 2002, alsmede van de resultaten van haar verrichtingen en haar kasstromen over het boekjaar 2002.

Luxemburg, 18 maart 2003

Het Comité ter controle van de boekhouding

M. HARALABIDIS

C. NACKSTAD

E. MARIA

Jaarrekening

van de EIB

BALANS PER 31 DECEMBER 2002

In 1 000 x EUR

<i>ACTIVA</i>	<i>31.12.2002</i>	<i>31.12.2001</i>
1. Kasmiddelen	16 100	22 180
2. Kortlopend overheidspapier dat bij centrale banken kan worden geherfinancierd (Noot B)	1 398 458	1 377 061
3. Bankiers		
a) onmiddellijk opeisbaar	107 236	142 213
b) overige vorderingen (Noot C)	9 932 089	9 907 933
c) kredieten (Noot D)	<u>92 414 790</u>	<u>84 654 699</u>
	102 454 115	94 704 845
4. Cliënten		
Kredieten (Noot D)	102 782 927	101 085 284
Specifieke voorzieningen (Noot A.6)	<u>- 175 000</u>	<u>- 175 000</u>
	102 607 927	100 910 284
5. Rentedragende waardepapieren (Noot B)		
a) van publiekrechtelijke emittenten	3 229 725	3 099 397
b) van andere emittenten	<u>5 831 782</u>	<u>3 222 928</u>
	9 061 507	6 322 325
6. Aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement (Noot E)	839 200	788 992
7. Deelnemingen (Noot E)	269 942	269 942
8. Immateriële activa (Noot F)	9 848	7 687
9. Onroerende zaken en inventaris (Noot F)	112 705	79 460
10. Overige activa		
a) te vorderen uit hoofde van EMS-rentesubsidies (Noot G)	283	3 528
b) overige vorderingen (Noot H)	1 106 822	586 790
c) egalisatierekening voor valutaswapovereenkomsten	<u>0</u>	<u>1 236 663</u>
	1 107 105	1 826 981
11. Overlopende activa (Noot I)	<u>2 892 516</u>	<u>3 066 660</u>
	<u>220 769 423</u>	<u>209 376 417</u>

POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING

	<i>31.12.2002</i>	<i>31.12.2001</i>
Verplichtingen		
- Kapitaal EBRD (Noot E)		
niet opgevraagd	442 500	442 500
te storten	25 313	33 750
- Kapitaal EIF (Noot E)		
niet opgevraagd	972 000	972 000
- Niet uitbetaalde kredieten (Noot D)		
kredietinstellingen	7 412 732	8 523 766
cliënten	<u>29 109 614</u>	<u>25 729 446</u>
	36 522 346	34 253 212
- Niet uitbetaalde risicokapitaalactiviteiten	1 166 113	1 015 800
Garanties (Noot D)		
met betrekking tot door derden verstrekte kredieten	401 626	484 936
met betrekking tot risicokapitaalactiviteiten	64 810	57 946
Middelenbeheer EIF	530 034	525 051
Garantiefonds treasury-beheer	1 646 292	1 775 229
In onderpand ontvangen waardepapieren i.v.m. derivatentransacties (Noot U)	4 458 616	5 124 892

Zie voor de noten de toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

PASSIVA

31.12.2002

31.12.2001

1. Bankiers (Noot J)			
a) onmiddellijk opeisbaar	0	0	
b) op termijn of met opzegging	1 182 667	607 622	
			1 182 667
2. Schuldbewijzen (Noot K)			
a) lopende obligatieleningen	184 019 263	178 293 413	
b) overige	898 071	857 103	
			184 917 334
3. Overige schulden			
a) vooruitontvangen rentesubsidies (Noot G)	289 954	324 956	
b) overige crediteuren (Noot H)	1 036 001	989 394	
c) diversen	45 690	42 230	
d) egalisatierekening voor valutaswapovereenkomsten	3 549 176	0	
			4 920 821
4. Overlopende passiva (Noot I)			4 599 543
5. Voorzieningen voor risico's en verplichtingen			
Pensioenfonds personeel (Noot L)	517 205	474 951	
Voorziening voor verstrekte garanties	16 835	0	
			534 040
6. Fonds voor algemene bankrisico's (Noot M)			1 105 000
7. Kapitaal			
Geplaatst	100 000 000	100 000 000	
Niet opgevraagd	- 94 000 000	- 94 000 000	
			6 000 000
8. Reserves			
a) reservefonds	10 000 000	10 000 000	
b) aanvullende reserve	3 717 060	3 154 706	
c) bijzondere aanvullende reserves	750 000	0	
			14 467 060
9. Middelen ter beschikking gesteld voor faciliteit gestructureerde financiering			250 000
10. Middelen ter beschikking gesteld voor risicokapitaal-activiteiten			1 499 091
11. Nettoresultaat			1 293 867
			220 769 423
			209 376 417

POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING

31.12.2002

31.12.2001

Speciale deposito's voor rentebetalingen en aflossing opgenomen leningen (Noot R)	284 367	640 526
Effectenportefeuille		
. te ontvangen	17 776	9 327
. te betalen	18 132	12 673
Nominale waarde renteswapovereenkomsten en DRS (Noot U)	128 418 546	109 868 600
FRA-activiteiten		
. aankoop	0	25 000 000
. verkoop	0	25 000 000
Nominale waarde van valutaswapovereenkomsten waaronder rente betaald moet worden	46 633 273	39 356 131
Nominale waarde van valutaswapovereenkomsten waaronder rente ontvangen wordt	43 084 097	40 592 794
Geëmitteerde, maar nog niet getekende leningen o.g.	889 175	0

OVERZICHT VAN DE SPECIALE SECTIE (1) PER 31 DECEMBER 2002

In 1 000 x EUR
(bedragen op grond van de valutakoersen geldend op 31.12.2002)

ACTIVA	31.12.2002	31.12.2001
Lidstaten		
<i>Uit middelen van de Europese Gemeenschap (nieuw communautair leninginstrument)</i>		
Uitbetaald op verstrekte kredieten (2)	68 599	80 959
Turkije		
<i>Uit middelen van de lidstaten</i>		
Uitbetaald op verstrekte kredieten (3)	43 792	58 953
Middellandse-Zeelanden		
<i>Uit middelen van de Europese Gemeenschap</i>		
Uitbetaald op verstrekte kredieten	201 606	211 121
Risicodragend kapitaal		
- nog uit te betalen	117 182	96 582
- uitbetaald	201 576	192 572
	318 758	289 154
Totaal (4)	520 364	500 275
Landen in Afrika, Caribisch gebied, Stille Oceaan en andere gebieden overzee		
<i>Uit middelen van de Europese Gemeenschap</i>		
Overeenkomsten van Yaoundé		
uitbetaald	41 564	44 810
Bijdragen in risicodragend kapitaal		
uitbetaald	419	419
Totaal (5)	41 983	45 229
Overeenkomsten van Lomé		
<i>Risicodragend kapitaal:</i>		
- nog uit te betalen	633 407	666 171
- uitbetaald	1 274 134	1 198 479
	1 907 541	1 864 650
Activiteiten uit andere middelen:		
- nog uit te betalen	8 000	8 000
Totaal (6)	1 915 541	1 872 650
Totaal generaal	2 590 279	2 558 066

Pro memorie:

Met betrekking tot door de Europese Commissie verstrekte leningen tegen bijzondere voorwaarden ten behoeve waarvan de Bank een EG-mandaat heeft aanvaard om aflossing van de hoofdsom en rentebetaling te vorderen zijn de volgende bedragen uitbetaald en nog niet afgelost:

a) in het kader van de Overeenkomsten van Lomé I, II en III: op 31.12.2002: 1 332 075 / op 31.12.2001: 1 402 697

b) in het kader van de protocollen afgesloten met de Middellandse-Zeelanden: op 31.12.2002: 152 326 / op 31.12.2001: 158 245

(1) De Speciale Sectie is op 27 mei 1963 ingesteld door de Raad van Gouverneurs; sinds het besluit van 4 augustus 1977 is het doel ervan het vastleggen van transacties die de Bank voor rekening en onder mandaat van derden verricht.

(2) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de Europese Gemeenschap verstrekte kredieten in het kader van de Besluiten van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 16 oktober 1978 (78/870/EEG; nieuw communautair leninginstrument), 15 maart 1982 (82/169/EEG), 19 april 1983 (83/200/EEG) en 9 maart 1987 (87/182/EEG) ter bevordering van de investeringen in de Gemeenschap, alsmede het besluit van 20 januari 1981 (81/19/EEG) ten behoeve van de wederopbouw van de op 23 november 1980 door een aardbeving getroffen Italiaanse gebieden Campanië en Basilicata en het Besluit van 14 december 1981 (81/1013/EEG) ten behoeve van de wederopbouw van de in februari en maart 1981 door aardbevingen getroffen gebieden in Griekenland:

bij:	koersaanpassingen	6 399 145	
af:	annuleringen	201 991	
	aflossingen	6 251 758	- 6 453 749
			68 599

(3) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de lidstaten verstrekte kredieten ter financiering van projecten in Turkije:

bij:	koersaanpassingen		405 899
af:	annuleringen	215	+ 23 564
	aflossingen	385 456	- 385 671
			43 792

(4) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de Europese Gemeenschap verstrekte kredieten ter financiering van projecten in de Maghreb- en de Machreklanden, evenals op Malta en Cyprus, in Turkije en in Griekenland (10 miljoen EUR verstrekt alvorens laatstgenoemd land op 1 januari 1981 toetrad tot de EEG):

af:	koersaanpassingen	59	
	annuleringen	35 800	
	aflossingen	115 784	- 151 643
			520 364

PASSIVA

31.12.2002

31.12.2001

In beheer ontvangen middelen

Onder mandaat van de Europese Gemeenschappen:

- Nieuw communautair leninginstrument	68 599	80 959
- Financiële protocollen met de landen rond de Middellandse Zee	403 182	403 693
- Overeenkomsten van Yaoundé	41 983	45 229
- Overeenkomsten van Lomé	1 274 134	1 198 479

1 787 898 1 728 360

Onder mandaat van de lidstaten

43 792 58 953

Totaal 1 831 690 1 787 313

Nog uit te keren middelen

Leningen en risicodragend kapitaal aan Middellandse-Zeelanden	117 182	96 582
Risicodragend kapitaal op grond van de Overeenkomsten van Lomé	633 407	666 171
Activiteiten uit andere middelen op grond van de overeenkomsten van Lomé	8 000	8 000

Totaal 758 589 770 753

Totaal generaal 2 590 279 2 558 066

(5) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de Europese Gemeenschap verstrekte middelen ter financiering van projecten in de geassocieerde Afrikaanse staten, Madagaskar, Mauritius en de landen en gebieden overzee (LGO):

- leningen tegen bijzondere voorwaarden	139 483	
- bijdragen ter financiering van risicodragend kapitaal	2 503	141 986

bij:		
- geactiveerde rente	1 178	
- koersaanpassingen	9 839	+ 11 017

af:		
- annuleringen	1 574	
- aflossingen	109 446	- 111 020

41 983

(6) Oorspronkelijk bedrag van de voor rekening en risico en onder mandaat van de Europese Gemeenschap verstrekte middelen ter financiering van projecten in de landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, alsmede in de landen en gebieden overzee (ACS-landen en LGO):

Leningen uit risicodragende middelen:		
- voorwaardelijke en achtergestelde leningen	2 906 350	
- deelnemingen	109 131	3 015 481

bij:		
- geactiveerde rente		+ 1 802

af:		
- annuleringen	375 937	
- aflossingen	704 190	
- koersaanpassingen	29 615	- 1 109 742

1 907 541

Leningen uit andere middelen: 8 000

1 915 541

WINST-EN-VERLIESREKENING

van het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2002
in 1 000 x EUR

	31.12.2002	31.12.2001
1. Rentebaten (Noot N)	9 773 256	10 729 506
2. Rentelasten	- 8 128 699	- 9 072 365
3. Inkomsten uit deelnemingen	9 477	7 333
4. Provisiebaten (Noot O)	20 515	22 841
5. Provisielasten	- 7 402	- 8 110
6. Resultaat uit financiële transacties	24 465	6 903
7. Overige baten	12 434	20 037
8. Personeels- en andere beheerkosten (Noot P):	- 226 125	- 203 764
a) personeelskosten	163 348	152 903
b) andere beheerkosten	62 777	50 861
9. Waardeaanpassing inzake (Noot F):	- 18 061	- 15 359
a) immateriële activa	4 787	4 872
b) materiële activa	13 274	10 487
10. Waardeaanpassing risicokapitaalactiviteiten (Noot E)	- 106 253	- 19 213
11. Toevoeging aan de voorziening voor verstrekte garanties	- 25 216	0
12. Waardeaanpassing aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement	- 10 189	0
13. Buitengewone baten (Noot Q)	665	0
14. Toevoeging aan het Fonds voor algemene bankrisico's (Noot M)	- 25 000	- 145 000
15. Buitengewone lasten (Noot Q)	0	- 11 364
16. Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening	1 293 867	1 311 445

EIGEN VERMOGEN EN BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

De Raad van Gouverneurs heeft op 4 juni 2002 besloten het nettoresultaat over het boekjaar 2001 dat na toevoeging van een bedrag van 145 000 000 EUR aan het Fonds voor algemene bankrisico's 1 311 444 923 EUR bedraagt, op de volgende wijze te bestemmen:

- een bedrag van 908 728 EUR wordt gereserveerd voor het fonds voor risicokapitaalactiviteiten;
- een bedrag van 562 353 651 EUR wordt toegevoegd aan de aanvullende reserve;
- een bedrag van 750 000 000 EUR wordt toegevoegd aan de bijzondere aanvullende reserve.

Overzicht van de mutaties in het eigen vermogen (in 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Kapitaal		
geplaatst	100 000 000	100 000 000
niet opgevraagd	- 94 000 000	- 94 000 000
gestort	6 000 000	6 000 000
Reserves en nettoresultaat over het boekjaar:		
Reservefonds		
saldo per 1.1.2002	10 000 000	10 000 000
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	0	0
saldo per 31.12.2002	10 000 000	10 000 000
Aanvullende reserves		
saldo per 1.1.2002	3 154 706	2 124 244
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	562 354	1 030 462
saldo per 31.12.2002	3 717 060	3 154 706
Bijzondere aanvullende reserve		
saldo per 1.1.2002	0	0
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	750 000	0
saldo per 31.12.2002	750 000	0
Fonds voor algemene bankrisico's		
saldo per 1.1.2002	1 080 000	935 000
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	25 000	145 000
saldo per 31.12.2002	1 105 000	1 080 000
Middelen ter beschikking gesteld voor faciliteit gestructureerde financiering		
saldo per 1.1.2002	250 000	0
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	0	250 000
saldo per 31.12.2002	250 000	250 000
Middelen ter beschikking gesteld voor risicokapitaalactiviteiten		
saldo per 1.1.2002	1 500 000	1 500 000
bestemming van het resultaat over het voorgaande boekjaar	- 909	0
saldo per 31.12.2002	1 499 091	1 500 000
Nettoresultaat	1 293 867	1 311 445
Reserves en nettoresultaat over het boekjaar	18 615 018	17 296 151
Totaal eigen vermogen	24 615 018	23 296 151

OVERZICHT VAN DE KAPITAALREKENING PER 31 DECEMBER 2002

In EUR

Lidstaten	Geplaatst kapitaal	Niet opgevraagd kapitaal (*)	Gestort kapitaal
Duitsland	17 766 355 000	16 699 382 842	1 066 972 158
Frankrijk	17 766 355 000	16 699 382 842	1 066 972 158
Italië	17 766 355 000	16 699 382 842	1 066 972 158
Verenigd Koninkrijk	17 766 355 000	16 699 382 842	1 066 972 158
Spanje	6 530 656 000	6 140 003 092	390 652 908
België	4 924 710 000	4 630 122 198	294 587 802
Nederland	4 924 710 000	4 630 122 198	294 587 802
Zweden	3 267 057 000	3 071 033 586	196 023 414
Denemarken	2 493 522 000	2 344 363 695	149 158 305
Oostenrijk	2 444 649 000	2 297 970 078	146 678 922
Finland	1 404 544 000	1 320 271 348	84 272 652
Griekenland	1 335 817 000	1 255 909 988	79 907 012
Portugal	860 858 000	809 362 903	51 495 097
Ierland	623 380 000	586 090 514	37 289 486
Luxemburg	124 677 000	117 219 032	7 457 968
	100 000 000 000	94 000 000 000	6 000 000 000

(*) Storting kan door de Raad van Bewind worden verlangd indien dit noodzakelijk is om aan verplichtingen van de Bank ten opzichte van haar schuldeisers te voldoen.

Op 4 juni 2002 heeft de Raad van Gouverneurs besloten om het geplaatst kapitaal van de Bank per 1 januari 2003 te verhogen tot 150 miljard door 1,5 miljard over te hevelen van de aanvullende reserves en om te zetten in geplaatst en gestort kapitaal, alsmede een verhoging van het geplaatst kapitaal van de lidstaten met 48,5 miljard.

KASSTROOMOVERZICHT PER 31 DECEMBER 2002

In 1 000 x EUR

	31.12.2002	31.12.2001
A. Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten:		
Nettoresultaat	1 293 867	1 311 445
Aanpassingen:		
Toevoegingen aan het Fonds voor algemene bankrisico's	25 000	145 000
Waardeaanpassing materiële en immateriële activa	18 061	15 359
Waardeaanpassing aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement	10 189	0
Waardeaanpassing risicokapitaalactiviteiten	106 253	19 213
Wisselkoersaanpassing, niet vallend onder artikel 7	- 1 096	905
Netto-ontwikkeling van "te betalen rente en provisies" en "vooruitontvangen rente"	108 946	- 278 346
Ontwikkeling "te ontvangen rente en provisies"	174 144	364 302
Disagio beleggingsportefeuille	- 2 045	4 597
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten:	1 733 319	1 573 281
Netto-uitbetaling verstrekte kredieten	- 40 357 837	- 30 485 314
Aflossingen	23 518 129	15 772 177
Nettosaldo NCL-transacties (Noot H)	49 336	16 298
Ontwikkeling treasury-portefeuilles	- 473 407	- 1 483 626
Ontwikkeling risicokapitaalactiviteiten	- 160 211	- 193 059
Ontwikkeling kredieten met onderpand	- 717 661	- 1 003 287
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten	- 16 408 333	- 15 803 530
B. Kasstroom uit investeringsactiviteiten:		
Gestort kapitaal EBRD (Noot E)	- 8 438	- 8 437
Verkoop effecten	333 543	281 949
Aankoop effecten	- 333 101	- 290 489
Investerings in onroerende zaken en inventaris (Noot F)	- 46 519	- 11 620
Investerings in immateriële vaste activa	- 6 947	- 2 696
Overige ontwikkelingen activa	- 115 061	73 015
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten	- 176 524	41 722
C. Kasstroom uit inleenactiviteiten:		
Opgenomen leningen	37 563 210	32 531 378
Aflossingen	- 20 396 612	- 19 000 043
Ontwikkeling "te ontvangen uit hoofde van valutaswaps"	278 192	- 233 439
Netto-ontwikkeling commercial paper	626 203	670 303
Netto-ontwikkeling schulden aan kredietinstellingen	575 045	99 733
Overige ontwikkelingen passiva	74 154	129 886
Nettokasstroom uit inleenactiviteiten	18 720 192	14 197 818
Samenvatting van de kasstromen		
Saldo liquide middelen en hieraan gelijkgestelde middelen aan het begin van het boekjaar	12 261 325	13 242 058
Nettokasstroom uit:		
(1) bedrijfsactiviteiten	- 16 408 333	15 803 530
(2) investeringsactiviteiten	- 176 524	41 722
(3) inleenactiviteiten	18 720 192	14 197 818
Gevolgen van de ontwikkeling van de wisselkoersen voor de liquide en hieraan gelijkgestelde middelen	- 584 328	583 257
Saldo liquide en hieraan gelijkgestelde middelen aan het einde van het boekjaar	13 812 332	12 261 325
Specificatie van de liquide middelen (exclusief beleggings- en indekkingsportefeuilles)		
Kasmiddelen	16 100	22 180
Waardepapieren, aflosbaar binnen drie maanden na uitgifte	3 756 907	2 188 999
Vorderingen op bankiers:		
- onmiddellijk opeisbaar	107 236	142 213
- termijndeposito's	9 932 089	9 907 933
	13 812 332	12 261 325

TOELICHTING OP DE BALANS EN WINST-EN-VERLIESREKENING

Noot A — Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

1. Waarderingsgrondslagen

De niet-geconsolideerde jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de algemene beginselen van de Richtlijn van 8 december 1986 van de Raad van de Europese Gemeenschappen (gewijzigd door de Richtlijn van 27 september 2001/65/EG) inzake jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen van banken en andere financiële instellingen ("de Richtlijn").

Op voorstel van de Directie heeft de Raad van Bewind op 25 februari 2003 besloten de jaarrekening aan de Raad van Gouverneurs voor te leggen ter goedkeuring in de vergadering van 3 juni 2003.

De Bank publiceert eveneens een geconsolideerde jaarrekening.

2. Valuta-omrekening

Overeenkomstig artikel 4, lid 1, van haar statuten, hanteert de Bank voor het voeren van de kapitaalrekening van de lidstaten en voor het opmaken van haar jaarrekening de euro, de gemeenschappelijke munt van de lidstaten die deelnemen aan de derde fase van de Economische en Monetaire Unie.

De transacties van de Bank luiden in de valuta's van de lidstaten van de Europese Unie, in euro en in valuta's van derde landen.

Haar middelen zijn afkomstig van haar kapitaal, de leningen die zij op de kapitaalmarkten plaatst en haar gecumuleerde netto-inkomsten in diverse valuta's, die in dezelfde valuta's worden aangehouden, geïnvesteerd of uitgeleend.

De activa en passiva van de Bank worden in euro omgerekend op basis van de op de balansdatum geldende omrekeningskoersen. Winsten en verliezen die daarbij ontstaan, worden in de winst-en-verliesrekening geboekt.

De winst-en-verliesrekeningen worden maandelijks in euro omgerekend op basis van de aan het eind van de maand geldende omrekeningskoersen.

3. Financiële activa

De financiële activa worden in de boeken opgenomen tegen de op de betalingsdatum geldende waarde.

4. Liquide en hieraan gelijkgestelde middelen

Aan liquide middelen gelijkgestelde middelen zijn kortlopende effecten die uiterst liquide zijn en rentedragende deposito's met oorspronkelijke vervaldatum van ten hoogste 90 dagen.

5. Overheidspapier en ander papier dat bij centrale banken ter herfinanciering kan worden aangeboden, en overige vastrentende waardepapieren.

Teneinde meer duidelijkheid te scheppen in het beheer van haar liquiditeiten en haar solvabiliteit te versterken, heeft de Bank besloten de volgende portefeuilles te onderscheiden:

5.1. Beleggingsportefeuille

Deze omvat waardepapieren die zijn aangeschaft met het doel deze aan te houden tot de aflossingsdatum ter waarborging van de solvabiliteit van de Bank. De effecten zijn uitgegeven of gegarandeerd door:

- regeringen van lidstaten van de Europese Unie, van de G10 of door publiekrechtelijke organen van bedoelde landen;
- supranationale publiekrechtelijke instellingen, met inbegrip van multinationale ontwikkelingsbanken.

De effecten in bedoelde portefeuille worden geboekt tegen aanschafkosten of in enkele uitzonderlijke gevallen tegen overdrachtskosten. Het verschil tussen de boekwaarde en de aflossingswaarde wordt proportioneel verdeeld over de resterende looptijd van de aangehouden effecten.

5.2. Risico-indekkingsportefeuille

Deze portefeuille bestaat uit effecten met vaste vervaldatum en maakt deel uit van het actieve renterisicobeheer van de Bank met betrekking tot haar in- en uitleenactiviteiten. De bestanddelen van deze portefeuille worden in de balans opgenomen tegen de aanschafkosten. Bij verkoop worden de eventuele winsten of verliezen afgeschreven over de resterende looptijd van de leningen.

5.3. Handelsportefeuille

Deze omvat beursgenoteerde waardepapieren die door financiële instellingen zijn uitgegeven of gegarandeerd. De bestanddelen van deze portefeuille worden tegen hun marktwaarde in de balans opgenomen.

5.4. Kortlopende waardepapieren

Teneinde altijd over voldoende liquiditeiten te beschikken, koopt de Bank geldmarktproducten met een (resterende) looptijd van maximaal drie maanden, met name schatkistpapier en verhandelbare schuldvorderingen van kredietinstellingen. De waardepapieren worden tot de eindvervaldatum aangehouden en voor hun nominale waarde in de boeken opgenomen.

Schatkistpapier wordt aan de actiefzijde van de balans opgenomen onder rubriek 2: "overheidspapier en ander papier dat bij centrale banken ter herfinanciering kan worden aangeboden".

Verhandelbare schuldvorderingen van kredietinstellingen staan eveneens aan de actiefzijde van de balans, onder rubriek 5b): "Rentedragende waardepapieren van andere emittenten".

6. Vorderingen op kredietinstellingen en cliënten

6.1. De verstrekte kredieten zijn in de balans opgenomen voor het netto uitbetaalde bedrag.

Er is een specifieke voorziening gevormd voor aan het einde van het boekjaar uitstaande leningen of voorschotten waarvoor het risico bestaat dat een deel of het geheel van het bedrag niet kan worden geïnd. De specifieke voorziening is in de winst-en-verliesrekening geboekt onder de post "Waardeaanpassingen op vorderingen".

Waardeaanpassingen ten aanzien van de rente op deze kredieten worden per geval door de Directie van de Europese Investeringsbank vastgesteld.

6.2. Rente op kredieten

De rente op kredieten wordt toegekend aan de periode waarop deze betrekking heeft, dat wil zeggen op de looptijd van de kredieten.

6.3. "Reverse purchase agreements" ("repo's")

Onder een "repo" wordt een transactie verstaan waarbij de Bank liquiditeiten leent aan (opneemt van) een kredietinstelling die daarvoor effecten als onderpand levert (ontvangt). Beide partijen verbinden zich onherroepelijk ertoe op een bepaalde datum en tegen een bij voorbaat vastgestelde prijs deze transactie te beëindigen.

De transactie vindt plaats volgens het beginsel van levering tegen betaling: de partij die de liquiditeiten uitleent (opneemt), ontvangt (overhandigt) in ruil hiervoor tegen de overeengekomen prijs de effecten aan de bewaarder van de Bank (tegenpartij), hetgeen voor de Bank een aan de geldmarkt gerelateerd rendement (uitgave) oplevert.

De Bank beschouwt dit soort transacties als kredieten met een gegarandeerde rente en verantwoordt deze aan de actiefzijde van de balans onder rubriek 3b): "Vorderingen op banken - overige vorderingen" (aan de passiefzijde van de balans onder de rubriek 1b) "Bankiers - op termijn of met opzegging"). De als garantie ontvangen (respectievelijk geleverde) effecten zijn in posten buiten de balanstelling opgenomen (respectievelijk gehandhaafd op de balans).

7. Aandelen, andere waardepapieren met variabel rendement en deelnemingen

Aandelen, risicokapitaalactiviteiten en deelnemingen vormen een belegging op middellange en lange termijn. Zij worden tegen de aanschafkosten verantwoord. Waardeverminderingen worden opgenomen indien deze niet van tijdelijke aard zijn.

8. Onroerende zaken en inventaris

Terreinen en gebouwen worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde, onder aftrek van een initiële afschrijving op het hoofdkantoor te Luxemburg-Kirchberg en de gecumuleerde afschrijvingen. De gebouwen in Luxemburg-Kirchberg, Luxemburg-Hamm en Lissabon worden over een periode van dertig, respectievelijk vijftiengint jaar lineair afgeschreven. Inventaris werd tot eind 1997 volledig afgeschreven in het jaar van aanschaf. Met ingang van 1998 worden vaste uitrustingen, sanitaire installaties, meubilair, kantoorinrichtingen en voertuigen tegen de aanschafkosten, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen, geboekt. Iedere aanschaf wordt lineair afgeschreven over de geraamde economische levensduur ervan, te weten:

- vaste inrichting, sanitaire installaties	10 jaar
- meubilair	5 jaar
- kantoorapparatuur en voertuigen	3 jaar

De kunstcollectie wordt volledig afgeschreven in het jaar van aankoop.

9. Immateriële activa

a) Immateriële activa omvatten de investeringen in computerprogramma's. De kosten van het ontwikkelen van de programma's worden geactiveerd indien zij aan bepaalde voorwaarden voldoen met betrek-

king tot identificeerbaarheid, de waarschijnlijkheid dat toekomstige opbrengsten aan de onderneming ten goede komen en het op betrouwbare wijze kunnen meten van de kosten. De intern ontwikkelde computerprogramma's die aan deze voorwaarden voldoen worden tegen kostprijs minus gecumuleerde afschrijvingen (lineair over een periode van drie jaar vanaf hun voltooiing) geboekt.

b) Extern verworven computerprogramma's worden gedurende hun geschatte levensduur (2 tot 5 jaar) lineair afgeschreven.

10. Pensioenfondsen en ziektekas

a) Pensioenfondsen

Het pensioenfonds van de Bank is een stelsel met vastomschreven uitkeringen, dat wordt gevoed door premiebetalingen en dat geldt voor alle medewerkers van de Bank. De door de Bank en haar personeel betaalde premies worden geheel belegd in de activa van de Bank. De jaarlijkse bijdragen worden gecumuleerd en opgenomen in een specifieke post voorzieningen aan de passiefzijde van de balans, evenals de jaarlijkse rente.

De uitbetalingsverplichtingen worden ten minste eenmaal in de drie jaar geëvalueerd met behulp van de referentiemethode "projected unit credit method" ter waarborging van een adequate voorziening. De voornaamste door de actuaris gehanteerde actuariële hypothesen staan vermeld in Noot L. De actuariële overschotten of tekorten worden gespreid over de verwachte resterende diensttijd van de in functie zijnde werknemers.

b) Ziektekas

De Bank heeft voor haar personeel een eigen ziektekas ingesteld, die wordt gevoed door premiebetalingen van de Bank en haar werknemers. De ziektekas wordt momenteel beheerd op basis van een evenwicht tussen de uitkeringen en premiebetalingen.

11. Schuldbewijzen

Schuldbewijzen worden initieel tegen kostprijs gewaardeerd, hetgeen overeenkomt met de waarde van de ontvangen tegenprestatie in het economisch verkeer. Transactiekosten en nettopremies (kortingen) worden in de initiële waardering opgenomen. Vervolgens wordt over de looptijd van de schuldbewijzen tot de aflossingswaarde lineair afgeschreven.

12. Fonds voor algemene bankrisico's

Deze post omvat de bedragen die de Bank besluit te reserveren voor dekking van risico's bij de kredietverlening en andere financiële transacties, met het oog op specifieke risico's die hieraan verbonden zijn.

De toevoeging aan deze voorziening is expliciet opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder de rubriek "Toevoeging aan het Fonds voor algemene bankrisico's".

13. Middelen ter beschikking gesteld voor risicokapitaalactiviteiten en de faciliteit gestructureerde financiering

a) Middelen ter beschikking gesteld voor risicokapitaalactiviteiten

Deze post betreft de bestemming van een deel van het jaarresultaat van de Bank dat ieder jaar door de Raad van Gouverneurs wordt vastgesteld om het verschaffen van risicokapitaal in het kader van de tenuitvoerlegging van de resolutie van de Europese Raad over groei en werkgelegenheid te ondersteunen.

b) Middelen ter beschikking gesteld voor de faciliteit gestructureerde financiering

Deze post betreft de bestemming van een deel van het jaarresultaat van de Bank dat ieder jaar door de Raad van Gouverneurs wordt vastgesteld om in het kader van dit nieuwe type instrument verrichtingen met een meer risicovol karakter te ondersteunen.

Waardeaanpassingen met betrekking tot deze activiteiten zullen bij de bestemming van de resultaten van daaropvolgende jaren op deze post in mindering worden gebracht.

14. Belastingen

Krachtens het protocol betreffende de voorrechten en immunities van de Europese Gemeenschappen, gehecht aan het verdrag van 8 april 1965 tot instelling van één Raad en één Commissie voor de Europese Gemeenschappen, zijn de bezittingen, inkomsten en andere eigendommen van de Bank vrijgesteld van alle directe belastingen.

15. Rente- of valutaswapovereenkomsten

De EIB sluit voornamelijk in het kader van haar middelenopname valutaswapovereenkomsten af teneinde de opbrengst van een lening in een bepaalde valuta om te zetten in een andere valuta met tegelijkertijd een termijncontract om de terugbetaling van de lening in de oorspronkelijke valuta te kunnen uitvoeren. De bedragen van dergelijke transacties worden in de posten buiten de balansstelling opgenomen.

De Bank sluit ten behoeve van indekkingstransacties eveneens renteswapovereenkomsten. De rente wordt pro rata temporis geboekt. De nominale bedragen van de renteswapovereenkomsten zijn in de posten buiten de balansstelling opgenomen.

16. Overlopende posten

Deze posten omvatten:

actiefzijde: lasten die tijdens het boekjaar worden geboekt maar die betrekking hebben op een later boekjaar, evenals de bedragen die betrekking hebben op het boekjaar maar die eerst na de sluiting ervan opeisbaar zijn (voornamelijk rente op door de Bank verstrekte kredieten);

passiefzijde: bedragen die voor de sluitingsdatum van de balans zijn ontvangen, maar die aan een later boekjaar moeten worden toegerekend, evenals de lasten die betrekking hebben op het lopende boekjaar maar die eerst in de loop van een later boekjaar verschuldigd zijn (voornamelijk rente op leningen opgenomen door de Bank).

17. Rente en soortgelijke baten

Naast de rente en provisies op verstrekte kredieten, deposito's en andere inkomsten uit in portefeuille gehouden effecten, worden onder deze rubriek ook de vergoedingen geboekt, die de Bank ontvangt voor vervroegde aflossingen door haar geldnemers. Omdat de Bank de inkomsten uit verstrekte kredieten en de kosten voor opgenomen leningen boekhoudkundig gelijk wil behandelen, spreidt zij dergelijke ontvangen vergoedingen over de resterende looptijd van de desbetreffende kredieten.

18. Voor derden beheerde fondsen

a) Treasury EIF

Het treasury-beheer van het EIF wordt verricht door de diensten van de Bank, overeenkomstig het treasury-beheerakkoord dat hiertoe in december 2000 door beide partijen is ondertekend.

b) Treasury Garantiefonds

De Commissie heeft het financiële beheer van het Fonds aan de EIB toevertrouwd, zulks in het kader van een in november 1994 door beide partijen ondertekende overeenkomst.

19. Cijfers van het voorgaande jaar

Enkele cijfers zijn opnieuw geordend ten behoeve van de vergelijkbaarheid met de huidige verslagperiode.

Noot B — Effectenportefeuille (In 1 000 x EUR)	31.12.2002	31.12.2001
Kortlopend overheidspapier dat bij centrale banken kan worden geherfinancierd (waarvan 12 671 niet beursgenoteerd in 2002 en 12 661 in 2001)	1 398 458	1 377 061
Vastrentende waardepapieren (beursgenoteerd):	9 061 507	6 322 325
	10 459 965	7 699 386

	Aanschaf- waarde	Gespreid geboekt disagio of agio	Boek- waarde	Te boeken disagio of agio	Waarde op vervaldatum	Markt- waarde
Beleggingsportefeuille	2 473 731	32 161	2 505 892	- 41 719	2 464 173	2 624 728
Operationele geldmarktportefeuille:						
- Financiële waarden looptijd max. 3 maanden A1	3 756 907	0	3 756 907	0	3 756 907	3 756 907
- Financiële waarden looptijd max. 18 maanden A2	1 256 985	0	1 256 985	0	1 256 985	1 256 985
Operationele obligatieportefeuille B1 "Credit Spread"	696 768	- 51	696 718	- 103	696 615	699 030
Handelsportefeuille B3 "Global Fixed Income"	397 962	0	402 515	0	386 099	402 515
Kredieten met onderpand (Noot D)	1 840 948	0	1 840 948	0	1 840 948	1 840 948
	10 423 301	32 110	10 459 965		10 401 727	

Noot C — Vorderingen op bankiers (overige vorderingen)
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Termijndeposito's	5 303 298	6 578 593
Reverse repurchase agreements (*)	4 628 791	3 329 340
	9 932 089	9 907 933

(*) Deze activiteiten omvatten transacties met een bewaarder die zich op basis van een kaderovereenkomst ertoe verbindt de inachtneming van de contractuele voorwaarden te garanderen, met name ten aanzien van:

- levering tegen betaling,
- verificatie van het onderpand,
- de door de geldschieter verlangde onderpandmarge, die altijd in voldoende mate aanwezig moet zijn, door dagelijks de marktwaarde van de effecten te verifiëren,
- vervanging van het onderpand mits dit in overeenstemming is met alle in het contract vastgelegde eisen.

Uitsplitsing van het totaal aan verstrekte kredieten:

- uitbetaald	92 414 790	102 782 927
- nog niet uitbetaald	7 412 732	29 109 614
Totaal aan verstrekte kredieten	99 827 522	131 892 541

(*) Kredietverplichtingen omvatten zowel het uitbetaalde gedeelte van de verstrekte kredieten als het nog uit te betalen gedeelte.

	31.12.2002	31.12.2001
Totaal aan verstrekte kredieten	231 720 063	219 993 195
Kredieten met onderpand (Noot B)	1 840 948	1 123 215
Totaal aan kredieten (Noot V)	233 561 011	221 116 410

2. Statutair bepaalde limiet aan krediet- en garantieverstreking

Volgens artikel 18, lid 5, van de statuten, mag het totaal aan kredieten en garantietoekenningen door de Bank maximaal 250% van het geplaatst kapitaal bedragen.

Noot D — Overzicht van de kredieten en garanties per 31 december 2002
(In 1 000 x EUR)

1. Totaal van de lopende kredietverplichtingen (*)

Som van de verstrekte kredieten sinds de Bank operationeel is, gebaseerd op de valutakoersen geldend op de datum van ondertekening van de kredietovereenkomsten: 403 858 622

Bij: geactiveerde rente	913 355	
koersaanpassingen	5 509 777	6 423 132
Af: beëindigingen en annuleringen	11 109 578	
aflossing hoofdsom	167 452 113	
		- 178 561 691
Totaal verstrekte kredieten		231 720 063

Verstrekte kredieten

		rechtstreeks aan	
	aan intermediaire krediet instellingen	eindbegunstigden	Totaal 2002
	92 414 790	102 782 927	195 197 717
	7 412 732	29 109 614	36 522 346
	99 827 522	131 892 541	231 720 063
			219 993 195

Op basis van het huidige kapitaal bevindt het plafond zich op 250 miljard EUR. Het totaal aan verstrekte kredieten en garanties bedraagt 236 007 miljoen EUR en kan als volgt worden uitgesplitst:

Totaal verstrekte kredieten:	231 720
Risicokapitaalactiviteiten:	1 980
Totaal garanties op door derden verstrekte kredieten:	466
Totaal kredieten met onderpand:	1 841
	236 007

Noot E — Aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement en deelnemingen

Aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement

Deze post omvat (in 1 000 x EUR):	2002	2001
Risicokapitaalactiviteiten - na waardevermindering van 125 467 EUR (2001: 19 213)	688 231	634 272
Aandelen EBRD	132 188	123 750
Aandelen die zijn aangekocht om de inning van vorderingen te garanderen	18 781	30 970
	839 200	788 992

Het bedrag van 132 187 500 EUR (2001: 123 750 000 EUR) betreft het door de Bank gestorte kapitaal per 31 december 2002 uit hoofde van haar inschrijving van 600 000 000 EUR op het kapitaal van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD).

De Bank neemt voor 3,03% deel in het geplaatste kapitaal.

Indien deze aandelen volgens de eigen vermogenswaardemethode zouden zijn gewaardeerd, zou de invloed ervan op het resultaat en het eigen vermogen van de Bank niet van significant belang zijn geweest.

X 1 000 EUR	Deelnemingspercentage	Totaal eigen vermogen	Totaal nettoresultaat	Balanstotaal
EBRD (31.12.2001)	3,03	4 183 595	157 182	20 947 293

Deelnemingen

Deze post ten bedrage van 269 941 795 EUR betreft het door de Bank gestorte kapitaal uit hoofde van haar inschrijving van 1 215 000 000 EUR op het kapitaal van het in Luxemburg gevestigde Europees Investeringsfonds (EIF).

De Bank bezit 60,75% van het geplaatste kapitaal.

Op grond van de put-optie op de resterende 785 EIF-aandelen is de EIB verplicht over vier jaar deze aandelen voor een bedrag van 315 000 EUR per aandeel van de andere aandeelhouders van het EIF te kopen. Deze koopprijs vertegenwoordigt een jaarlijkse waardestijging van 3% ten opzichte van de in 2000 aangeboden koopprijs. Gezien de financiële situatie van het EIF per 31 december 2002 is het niet noodzakelijk dat de Bank een voorziening treft voor deze verplichting.

Noot F — Onroerende zaken, inventaris en immateriële activa

(In 1 000 x EUR)

	Terreinen	Gebouwen Luxemburg	Gebouw Lissabon	Inventaris	Totaal on- roerende zaken en inventaris	Totaal immateriële activa
<i>Historische kostprijs</i>						
Per 1.1.2002	3 358	114 703	349	21 397	139 807	13 273
Toevoegingen	6 727	28 150	0	11 642	46 519	6 947
Vervreemdingen	0	0	0	- 5 420	- 5 420	- 5 384
Per 31.12.2002	10 085	142 853	349	27 619	180 906	14 836
<i>Gecumuleerde afschrijvingen</i>						
Per 1.1.2002	0	52 005	224	8 118	60 347	5 585
Afschrijvingen	0	4 740	14	8 520	13 274	4 787
Vervreemdingen	0	0	0	- 5 420	- 5 420	- 5 384
Per 31.12.2002	0	56 745	238	11 218	68 201	4 988
<i>Netto boekwaarde</i>						
Per 31.12.2002	10 085	86 108	111	16 401	112 705	9 848
Per 31.12.2001	3 358	62 698	125	13 279	79 460	7 687

Alle terreinen en gebouwen worden door de Bank voor haar eigen activiteiten gebruikt. Onder de categorie "Gebouwen Luxemburg" vallen eveneens kosten die verband houden met de bouw van een nieuw pand (815 000 EUR), dat naar verwachting in 2007 gereed zal zijn.

Noot G — Vooruitontvangen rentesubsidies

a) Van de in het kader van het EMS van de Europese Commissie ontvangen bedragen is een gedeelte beschikbaar gesteld als voorschot op lange termijn en is aan de actiefzijde onder post 10a: "te vorderen uit hoofde van EMS-rentesubsidies" verantwoord.

b) De "vooruitontvangen rentesubsidies" (post 3a) aan de passiefzijde omvatten:

- de rentesubsidies met betrekking tot kredieten voor projecten buiten de Gemeenschap op grond van de overeenkomsten en protocollen met de ACS-landen en de niet-lidstaten rond de Middellandse Zee;
- de rentesubsidies met betrekking tot kredieten voor eigen rekening die de Bank in de Gemeenschap heeft toegekend in het kader van het

Europese Monetaire Stelsel overeenkomstig Verordening 79/1736/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 augustus 1979 en in het kader van het financieel mechanisme van de EVA-landen in overeenstemming met de EVA-Overeenkomst die op 2 mei 1992 is getekend;

- de bedragen die zijn ontvangen wegens rentesubsidies met betrekking tot kredieten die uit de middelen van de EG zijn verstrekt krachtens de besluiten van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 16 oktober 1978 (78/870/EEG, nieuw communautair leninginstrument), 15 maart 1982 (82/169/EEG) en 19 april 1983 (83/200/EEG), alsmede van Verordening 79/1736/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 augustus 1979, gewijzigd bij Verordening 82/2790/EEG van 18 oktober 1982.

Noot H — Overige vorderingen en crediteuren

(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Overige vorderingen:		
- Leningen voor huisvesting en voorschotten aan personeel	70 238	82 173
- Saldo uitbetaalde bedragen uit hoofde van opgenomen leningen en ontvangen bedragen in het kader van het nieuw communautair leninginstrument NCL dat voor rekening van de EG wordt beheerd (Speciale Sectie)	57 779	107 116
- Te ontvangen bedragen uit hoofde van opgenomen leningen	449 063	0
- Te ontvangen uit hoofde van swaps	304 467	0
- Te ontvangen termijnen uit hoofde van verstrekte kredieten	49 461	299 010
- Overige	175 814	98 491
	1 106 822	586 790
Overige crediteuren:		
- Rekeningen van de Europese Gemeenschap:		
. voor verrichtingen in het kader van de Speciale Sectie en diverse hieraan gerelateerde bedragen . .	233 364	167 241
. depositorekeningen	269 420	296 053
- Te betalen uit hoofde van swaps . .	301 625	0
- Te betalen termijnen uit hoofde van opgenomen leningen	0	172 066
- Vrijwillige aanvullende pensioenregeling personeel (Noot L)	144 264	133 689
- Overige	87 328	220 345
	1 036 001	989 394

Noot I — Overlopende posten

(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Actiefzijde:		
Te ontvangen rente en provisies . . .	2 170 871	2 356 774
Geactiveerde kosten op opgenomen leningen	720 290	708 607
Overige	1 355	1 279
	2 892 516	3 066 660
Passiefzijde:		
Te betalen rente en provisies	3 198 493	3 165 785
Vooruitontvangen inkomsten uit kredieten	585 952	461 868
Vooruitontvangen opgenomen leningen	713 250	726 459
HIPC-initiatief	62 251	67 912
Te betalen personeelskosten	7 278	7 100
Kosten externe mobiliteit	7 500	7 500 (*)
Overige	24 819	53 973
	4 599 543	4 490 597

(*) Opgenomen onder post 15 van de winst-en-verliesrekening: buitengewone lasten (Noot Q).

Noot J — Schulden aan kredietinstellingen (op termijn of met opzegging)
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
- Kortlopende schulden	1 172 542	597 497
- Schuldbekentenissen i.v.m. kapitaal-storting EBRD	10 125	10 125
	1 182 667	607 622

Noot K — Overzicht van de uitstaande schuldbewijzen per 31 december 2002
(In 1 000 x EUR)

Valuta	Leningen					Valutaswaps					Nettobedrag		
	Uitstaand op 31.12.2001	Gemiddeld rentepercentage	Uitstaand op 31.12.2002	Gemiddeld rentepercentage	Vervaldata	Bedragen te betalen (+) of te ontvangen (-)				Uitstaand op 31.12.2001	Uitstaand op 31.12.2002		
						31.12.2001	Gemiddeld rentepercentage	31.12.2002	Gemiddeld rentepercentage				
EUR	72 131 851	5,48	77 303 117	5,13	2003/2030	24 174 809	+	5,50	31 127 088	+	3,12	96 306 660	108 430 205
GBP	48 004 134	6,34	48 068 756	6,17	2003/2040	4 046 143	-	6,35	4 008 082	-	3,79	43 957 991	44 060 674
DKK	484 099	5,17	363 451	5,26	2003/2010	141 865	+	5,17	90 928	+	2,80	625 964	454 379
SEK	200 512	5,70	203 763	5,70	2003/2007	864 306	+	5,70	1 178 448	+	3,70	1 064 818	1 382 211
USD	45 145 774	5,50	44 451 612	5,09	2003/2026	15 983 627	-	5,56	17 553 055	-	1,94	29 162 147	26 898 557
CHF	3 213 298	3,99	3 199 532	3,61	2003/2014	54 960	-	4,00	56 114	-	5,85	3 158 338	3 143 418
JPY	3 429 706	3,04	4 052 721	3,56	2003/2032	944 455	-	3,04	1 749 289	-	-0,16	2 485 251	2 303 432
NOK	314 406	5,67	604 761	5,99	2004/2008	213 796	-	5,67	426 082	-	6,55	100 610	178 679
CAD	1 474 036	7,98	619 336	7,71	2003/2008	1 402 998	-	7,98	558 912	-	0,00	71 038	60 424
AUD	462 963	6,28	1 533 196	5,03	2005/2005	462 963	-	6,28	1 533 196	-	0,00		
CZK	247 891	7,55	477 808	6,02	2005/2022	101 167	+	7,55	298 800	+	2,36	349 058	776 608
HKD	1 767 967	7,12	1 179 981	6,97	2003/2010	1 767 967	-	7,12	1 179 981	-	0,00		
NZD	94 273	6,50	100 125	6,50	2004/2007	94 273	-	6,50	100 125	-	0,00		
ZAR	609 566	12,88	727 895	12,20	2003/2018	371 124	-	12,88	429 651	-	12,91	238 442	298 244
HUF	161 106	10,02	311 059	9,09	2003/2012	81 573	-	10,02	120 166	-	8,39	79 533	190 893
PLN	326 416	12,52	430 714	10,93	2003/2017	118 105	-	12,52	261 225	-	0,00	208 311	169 489
TWD	1 035 766	5,00	1 289 507	4,51	2003/2013	1 035 766	-	5,00	1 289 507	-	0,00		
SKK	46 752	15,63				63 114	+	15,63	113 245	+	8,29	109 866	113 245
TOTAAL	179 150 516		184 917 334										

De aflossing van enkele leningen is gekoppeld aan beursindexen (historische waarde: 1 580 mln). Deze leningen worden volledig door swaptransacties gedekt.

Noot L — Voorzieningen voor risico's en verplichtingen (pensioenfondsen personeel)
(In 1 000 x EUR)

De kosten van het ouderdomspensioen zijn op 30 juni 2000 gewaardeerd volgens de "projected unit credit method", waarbij gebruik is gemaakt van de diensten van een erkend actuaaris. Onderstaand volgen de belangrijkste hypothesen die in de waardering zijn gebruikt:

- een rekenrente van 7% voor de vaststelling van de actuariële netto contante waarde van de verworven rechten;
- een gemiddelde pensioneringsleeftijd van 62 jaar;
- een gecombineerd gemiddeld effect van de stijging van de kosten van levensonderhoud en van de loopbaanontwikkeling van naar schatting 4%;
- een jaarlijkse bijstelling van de pensioenen van 1,5%;
- een verloop van naar schatting 3% tot de leeftijd van 55 jaar;
- hantering van de actuariële tabellen EVK/PRASA 90.

Volgens deze waardering zijn de pensioenverplichtingen van de Bank voldoende gedekt.

De voorziening voor het pensioenfonds heeft zich als volgt ontwikkeld:

- voorziening per 31 december 2001	474 951
- betalingen in de loop van het jaar	- 19 037
- jaarlijkse kosten	61 291
- voorziening per 31 december 2002	517 205

Bovenvermelde cijfers omvatten niet de pensioenaanspraken van werknemers uit hoofde van de vrijwillige aanvullende pensioenregeling (gebaseerd op vrijwillige bijdragen); het desbetreffende bedrag van 144,3 mln EUR (2001: 133,7 mln EUR) is verantwoord onder "Overige crediteuren" (Noot H).

Noot M — Fonds voor algemene bankrisico's
(In 1 000 x EUR)

Het Fonds voor algemene bankrisico's heeft zich als volgt ontwikkeld:

	31.12.2002	31.12.2001
Voorziening aan het begin van het jaar	1 080 000	935 000
Toevoeging gedurende het jaar	25 000	145 000
Voorziening aan het einde van het jaar	1 105 000	1 080 000

Noot N — Geografische verdeling van de rente en soortgelijke baten
(post 1 van de winst-en-verliesrekening)
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Duitsland	1 454 812	1 552 900
Frankrijk	1 146 295	1 227 998
Italië	1 145 673	1 369 824
Verenigd Koninkrijk	1 205 993	1 377 507
Spanje	1 017 252	1 219 248
België	172 412	213 288
Nederland	119 671	149 850
Zweden	147 968	177 804
Denemarken	186 848	247 954
Oostenrijk	136 309	152 647
Finland	124 832	115 649
Griekenland	414 251	389 539
Portugal	496 335	525 726
Ierland	93 772	113 859
Luxemburg	28 597	26 829
	7 891 020	8 860 622
Buiten de EU	1 009 465	1 061 294
	8 900 485	9 921 916
Niet-geanalyseerde baten (1)	872 771	807 590
	9 773 256	10 729 506

(1) Niet-geanalyseerde baten:

	31.12.2002	31.12.2001
Opbrengst beleggingsportefeuille	208 606	158 125
Opbrengst kortlopende effecten	168 768	85 696
Opbrengst geldmarktactiviteiten	485 958	556 133
Commissie EIF-garanties (*)		
(contragarantie door de EIB)	9 439	7 636
	872 771	807 590

(*) Nettobedragen van de jaarlijkse afschrijvingen.

Noot O — Geografische verdeling van de ontvangen provisies (post 4 van de winst-en-verliesrekening)
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Italië	1	2
Verenigd Koninkrijk	50	59
Denemarken	0	1
Ierland	17	20
	68	82
Communautaire instellingen	20 447	22 759
	20 515	22 841

Noot P — Personeels- en andere beheerkosten
(In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Salarissen en emolumenten	109 983	101 849
Sociale lasten	53 365	51 054
Personeelskosten	163 348	152 903
Overige beheerkosten	62 777	50 861
	226 125	203 764

Op 31 december 2002 waren bij de Bank 1 113 medewerkers in dienst (1 097 op 31 december 2001).

Noot Q — Buitengewone baten en lasten

a) Buitengewone baten (In 1 000 x EUR)

Buitengewone baten van 665 000 EUR per 31.12.2002 betreffen teruggeboekte kosten uit het voorgaande boekjaar.

b) Buitengewone lasten (In 1 000 x EUR)

	31.12.2002	31.12.2001
Voorziening voor externe mobiliteit	0	7 500
Bijzondere omrekeningskoersen	0	3 864
	0	11 364

Noot R — Speciale deposito's voor rentebetalingen en aflossing van opgenomen leningen

Hieronder is opgenomen het bedrag dat de Bank naar betaalkantoren heeft overgeboekt uit hoofde van vervallen coupons en obligaties, die nog niet ter incasso zijn aangeboden door bezitters van door de Bank geëmitteerde obligaties.

Noot S — Geschatte actuele waarde van de financiële instrumenten

De Bank neemt de financiële instrumenten (behalve de handelsportefeuille) in haar balans op tegen de historische kostprijs in deviezen, dat wil zeggen het ontvangen bedrag in geval van een passiefpost of het betaalde bedrag ter verwerving van een actiefpost. De actuele waarde van de financiële instrumenten (voornamelijk verstrekte kredieten, treasuryposities, effecten en opgenomen leningen na rente- of valutawaps op lange termijn) aan de actief- en de passiefzijde vergeleken met hun boekwaarde wordt in onderstaande tabel weergegeven:

(in mln EUR) per 31 december 2002	Activa		Passiva	
	Netto-boekwaarde	Actuele waarde	Netto-boekwaarde	Actuele waarde
- Verstrekte kredieten	197 039	205 237	—	—
- Beleggingsportefeuille	2 506	2 699	—	—
- Liquiditeiten	10 976	10 976	—	—
- Opgenomen leningen na swaps	—	—	184 710	191 846
Totaal	210 521	218 912	184 710	191 846

De actuele waarde van de financiële instrumenten die tezamen de activa en passiva vormen, wordt berekend op basis van de kasstromen uit de instrumenten en van de inleencurve van de Bank. Deze curve toont de kosten van de inleencurve van de Bank aan het einde van het boekjaar.

Noot T — Risicobeheer

De Bank moet rekening houden met de volgende significante risico's:

- * kredietrisico
- * renterisico
- * liquiditeitsrisico
- * wisselkoersrisico

Kredietrisico

Het kredietrisico betreft voornamelijk de kredietverlening van de Bank en in mindere mate de treasury-instrumenten zoals vastrentende waardepapieren in de beleggings-, inbeddings- of handelsportefeuilles, depositocertificaten en interbancaire termijndeposito's.

Zie voor kredietrisico's bij afgeleide instrumenten het hoofdstuk "Derivaten" (Noot U).

Het kredietrisicobeheer is enerzijds gebaseerd op het kwantificeren van het risico dat men op tegenpartijen aanvaardt, en anderzijds op een analyse van hun solvabiliteit.

Bij de kredietverstrekking, de treasuryactiviteiten en bij derivaten, worden de kredietrisico's beheerd door een onafhankelijk afdeling Kredietrisico's die rechtstreeks verantwoording aan de Directie aflegt. De Bank heeft op deze wijze een operationeel onafhankelijke structuur ontwikkeld voor het vaststellen van, en het toezicht op kredietrisico's.

Kredietverstrekking

Teneinde het risico op haar kredietportefeuille te beperken, verstrekt de Bank uitsluitend leningen aan tegenpartijen die hun solvabiliteit gedurende langere tijd hebben aangetoond en die voldoende solide garanties bieden.

Om het risico bij de kredietverstrekking efficiënt te kunnen meten en beheersen, heeft de Bank de verstrekte leningen overeenkomstig algemeen erkende criteria ingedeeld op grond van de kwaliteit van de geldnemer, de garantie of in voorkomende gevallen de garantieverlener.

De garanties op de kredietportefeuille per 31 december 2002 kunnen als volgt worden geanalyseerd (in mln EUR):

- binnen de Europese Unie:

		Garantieverlener				Zonder formele garantie (2)	Totaal
		Lidstaten	Overheidsinstellingen (1)	Banken in "A"-zone	Bedrijven (1)		
Geldnemer	Lidstaten					13 006	13 006
	Overheidsinstellingen	18 117	14 489	1 675	810	1 396	36 487
	Banken in "A"-zone	13 448	31 943	10 834	16 109	14 528	86 862
	Bedrijven	9 398	1 520	19 762	27 066	6 317	64 063
	Totaal 2002	40 963	47 952	32 271	43 985	35 247	200 418
	Totaal 2001	41 545	36 968	32 589	45 030	34 809	190 941

(1) Kredieten die door cessie van schuldvorderingen worden gegarandeerd, worden geklasseerd naar de aard van de eindbegunstigde.

(2) Kredieten waarvoor geen enkele formele garantie wordt verlangd, gezien de mate van solvabiliteit van de geldnemer, die op zichzelf een adequate garantie biedt. Passende contractuele clausules waarborgen de rechten van de Bank om te beschikken over onafhankelijke zekerheden indien zich bepaalde gebeurtenissen voordoen.

- buiten de Europese Unie:

	2002	2001
Gegarandeerd door:		
Lidstaten	1 677	1 881
Communautaire begroting	21 661 (*)	21 530 (*)
Pretoetredingsfaciliteit	9 805	6 765
Totaal	33 143	30 176

(*) waarvan 2 546 miljoen aan risicodelende leningen (2001: 2 969 miljoen) (zie onderstaande toelichting).

De kredieten die buiten de Europese Unie worden verstrekt (m.u.v. kredieten in het kader van de pretoetredingsfaciliteit) vallen in laatste

instantie onder een garantie uit de communautaire begroting of van de lidstaten (leningen in de ACS-landen en de LGO). In alle regio's (Zuid-Afrika, Middellandse-Zeegebied, Midden- en Oost-Europa, Azië en Latijns-Amerika), met uitzondering van de ACS-landen en de LGO, zijn de risico's op kredieten met een overheidsgarantie in laatste instantie ten laste van de communautaire begroting gedekt.

In de akkoorden waartoe de Raad van de Europese Unie van 14 april 1997 (97/256/EG) heeft besloten, is het concept van risicodeling ingevoerd: bepaalde door de Bank verstrekte kredieten worden voor het commerciële risico gegarandeerd door zekerheden van derde partijen; de garantie ten laste van de begroting geldt enkel voor politieke risico's die hun oorsprong vinden in niet-overdracht van deviezen, onteigening, oorlog of burgeronrust. Tot op heden is onder dit akkoord voor 3 231 miljoen EUR aan risicodelende leningen getekend.

De kredieten die in het kader van de pretoetredingsfaciliteit zijn toegekend (9 805 miljoen EUR) vallen niet onder de garantie uit de begroting van de Gemeenschap noch van de lidstaten.

KREDIETEN VOOR INVESTERINGEN BUITEN DE EUROPESE UNIE

Verdeling van de kredieten naar belangrijkste zekerheden

(In 1 000 x EUR)

Financiële overeenkomst	Uitstaand 31.12.02	Uitstaand 31.12.01	Financiële overeenkomst	Uitstaand 31.12.02	Uitstaand 31.12.01
<i>Garantie van de lidstaten</i>			<i>Garantie uit de communautaire begroting (70%)</i>		
Alle ACS-landen en LGO - tweede overeenkomst van Lomé	4 404	8 924	Zuid-Afrika - 375 mln - besluit 29.01.97	277 528	327 031
Alle ACS-landen en LGO - derde overeenkomst van Lomé	118 575	177 225	ALA II - 900 mln	867 572	995 196
Alle ACS-landen en LGO - vierde overeenkomst van Lomé	677 506	867 832	ALA tijdelijk (70% garantie - risicodelend) - 122 mln	101 539	135 063
Alle ACS-landen en LGO - vierde overeenkomst van Lomé, tweede protocol	876 688	826 818	Bosnië-Herzegovina - 100 mln - 1999/2001	99 544	100 122
Totaal onder garantie van de lidstaten	1 677 173	1 880 799	Euromed (EIB) - 2310 mln - besluit 29.01.97	2 104 321	2 385 402
<i>Garantie uit de communautaire begroting (100%)</i>			FYROM - 150 mln - 1998-2000	150 000	150 000
Zuid-Afrika - 300 mln - besluit RG 19.06.95	184 859	205 887	MOE - 3 520 mln - besluit 29.01.97	2 977 145	3 360 841
ALA I - 750 mln	393 484	587 466	<i>Totaal onder garantie uit de communautaire begroting (70%)</i>	<i>6 577 649</i>	<i>7 453 655</i>
ALA tijdelijk (100% garantie) - 153 mln	93 664	115 711	<i>Garantie uit de communautaire begroting (65%)</i>		
MOE - 1 mrd - besluit RG 29.11.89	447 100	582 878	Zuid-Afrika - 825 mln - 7/2000-7/2007	243 562	202 533
MOE - 3 mrd - besluit RG 02.05.94	2 220 491	2 491 321	ALA III - 2/2000-7/2007	988 461	941 255
MOE - 700 mln - besluit RG 18.04.91	255 222	329 195	Euromed II - 2/2000-7/2007	3 164 588	1 905 885
<i>Totaal onder garantie uit de communautaire begroting (100%)</i>	<i>3 594 820</i>	<i>4 312 458</i>	MOE - 9 280 mln - 2/2000-7/2007	2 848 245	1 979 920
<i>Garantie uit de communautaire begroting (75%)</i>			Turkije - speciale actie - 2001	130 000	0
Mediterrane protocollen	3 334 112	3 903 857	Turkije-TERRA - 11/1999-11/2002	450 000	450 000
Joegoslavië - Art.18 (1984)	15 580	21 159	<i>Totaal onder garantie uit de communautaire begroting (65%)</i>	<i>7 824 856</i>	<i>5 479 593</i>
Joegoslavië - Protocol 1	23 511	34 555	<i>Totaal onder garantie uit de communautaire begroting</i>	<i>21 660 420</i>	<i>21 530 142</i>
Joegoslavië - Protocol 2	168 588	193 597	<i>Totaal pretoetredingsfaciliteit</i>	<i>9 805 108</i>	<i>6 764 930</i>
Slovenië - Protocol 1	121 304	131 268	Totaal generaal	33 142 701	30 175 871
<i>Totaal onder garantie uit de communautaire begroting (75%)</i>	<i>3 663 095</i>	<i>4 284 436</i>			

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de uitbetaalde leningen (in mln EUR) per 31 december 2002, uitgesplitst naar economische sector waarin de geldnemer actief is:

Economische sector	Looptijd				
	Minder dan een jaar	1 tot 5 jaar	> 5 jaar	Totaal 2002	Totaal 2001
Energie	1 893	9 397	12 032	23 322	23 751
Vervoer	2 060	11 465	40 479	54 004	51 496
Telecommunicatie	2 473	6 461	2 926	11 860	14 380
Waterprojecten	1 048	4 361	9 016	14 425	12 738
Div. infrastructuur	534	3 332	5 185	9 051	8 143
Land- en bosbouw, visserij	57	156	143	356	366
Industrie	2 501	7 996	4 254	14 751	15 132
Dienstverlening	226	1 445	1 218	2 889	2 418
Globale kredieten	4 416	22 122	34 726	61 264	54 497
Onderwijs, gezondheidszorg	59	616	4 442	5 117	3 942
	15 267	67 351	114 421	197 039	186 863

Treasury

Het kredietrisico voortvloeiend uit de treasury-activiteiten (effectenportefeuille, commercial paper, termijndeposito's enzovoort) wordt beperkt door de keuze van vooraanstaande tegenpartijen en emittenten.

De Directie heeft limieten vastgesteld met betrekking tot de samenstelling van de effectenportefeuilles en de uitstaande bedragen aan treasury-instrumenten. Deze hangen vooral af van de beoordeling ("rating") van de tegenpartijen. De limieten worden regelmatig gereviseerd door de afdeling Kredietrisico's.

Onderstaande tabel geeft een overzicht in percentages van de kredietrisico's inzake de effectenportefeuille en treasury-instrumenten op basis van de beoordeling van de kredietwaardigheid van tegenpartijen en emittenten:

Rating op 31 december 2002	Effectenportefeuille in %	Treasury-instrumenten in %
Rating van Moody's of equivalente organisatie		
AAA	83	12
P1	0	17
AA1 - AA3	12	45
A1	3	15
< A1	1	10
Zonder rating	1	1
Totaal	100	100

Renterisico

De Bank heeft een organisatiestructuur voor het activa-/passivabeheer ingevoerd, onder toepassing van de beste praktijken in de financiële sector, met name door de oprichting van een beheercomité activa/passiva onder rechtstreekse verantwoordelijkheid van de Directie van de Bank. Zij voert een zodanige strategie van activa-/passivabeheer, dat de looptijd van de eigen middelen op ongeveer 5 jaar wordt gehandhaafd, om de Bank te beschermen tegen grote fluctuaties in haar inkomsten op de lange termijn.

Op basis van een denkbeeldige portefeuille eigen middelen in overeenstemming met bovengenoemde doelstelling van een looptijd van

ongeveer 5 jaar, heeft een stijging van de rente met 0,01% voor alle valuta's een stijging van 143 000 EUR tot gevolg van het verschil tussen de netto-contante waarde van de eigen middelen van de Bank en de door de strategie van het activa-/passivabeheer nagestreefde netto-contante waarde.

Onderstaande tabel illustreert de renterisico's waaraan de Bank is blootgesteld. Weergegeven zijn de nominale bedragen en de vervaldata waarop zich rentewijzigingen kunnen voordoen voor de belangrijkste, aan rentewijzigingen onderworpen, balansposten:

Eerstvolgende rentewijzigingsdata (in mln EUR):

	Tot 3 mnd	3 tot 6 mnd	6 mnd tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	> 5 jaar	Totaal 31.12.2001	Totaal 2000
<u>Activa</u>							
Verstrekte kredieten (brutowaarden)	104 939	2 912	5 635	36 614	46 939	197 039	186 863
Netto liquiditeiten	10 494	182	177	1 259	1 370	13 482	12 632
	<u>115 433</u>	<u>3 094</u>	<u>5 812</u>	<u>37 873</u>	<u>48 309</u>	<u>210 521</u>	<u>199 495</u>
<u>Passiva</u>							
Opgenomen leningen en swaps	120 630	- 4 167	3 558	28 665	36 024	184 710	174 794
Renterisico	- 5 197	7 261	2 254	9 208	12 285		

Liquiditeitsrisico

In navolgende tabel worden de actief- en passiefposten geanalyseerd naargelang de resterende periode tussen de balansdatum en de contractuele vervaldatum.

De actief- en passiefposten die geen contractuele einddatum hebben, zijn opgenomen in de categorie "niet vastgelegd".

Liquiditeitsrisico (in mln EUR)

Vervaldata	Tot 3 mnd	3 mnd tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	> 5 jaar	Niet vastgelegd	Totaal
<u>Activa</u>						
Kasmiddelen	16					16
Kortlopend overheidspapier	20	145	704	529		1 398
Overige vorderingen:						
Onmiddellijk opeisbaar	107					107
Overige	<u>9 932</u>					<u>9 932</u>
	10 039	0				10 039
Verstrekte kredieten:						
aan kredietinstellingen	1 497	5 322	32 409	53 187		92 415
aan cliënten	<u>1 383</u>	<u>7 063</u>	<u>34 709</u>	<u>59 628</u>		<u>102 783</u>
	2 880	12 385	67 118	112 815		195 198
Vastrentende waardepapieren	4 056	868	1 448	2 690		9 062
Overige activa					5 056	5 056
Totaal activa	17 011	13 398	69 270	116 034	5 056	220 769
<u>Passiva</u>						
Schulden aan kredietinstellingen	1 173	4	6			1 183
Schuldbewijzen	13 211	10 794	95 564	65 348		184 917
Waardeaanpassing valutaswapovereenkomsten	99	18	2 985	447		3 549
Kapitaal, reserves en resultaat					24 615	24 615
Overige passiva					6 505	6 505
Totaal passiva	14 483	10 816	98 555	65 795	31 120	220 769

Teneinde de solvabiliteit van de Bank zeker te stellen en aan een onverwachte behoefte aan liquide middelen te kunnen voldoen, is een effectenportefeuille, "de beleggingsportefeuille" (zie Noot B) gevormd. Deze portefeuille bestaat voornamelijk uit vastrentende waardepapieren van eerste klas tegenpartijen, merendeels obligaties die door lidstaten zijn uitgegeven. De bedoeling is deze tot hun aflossingsdatum aan te houden.

Wisselkoersrisico

Er worden wisselkoersrisico's gelopen in de marges op transacties en bij de algemene kosten in andere valuta's dan de EUR. De Bank streeft ernaar dit risico te vermijden door per valuta de nettoposities te beperken. Dit wordt bereikt door regelmatige transacties op de wisselmarkt.

Valutaposities (in mln EUR)

Valuta's	EUR	GBP	USD	Overige valuta's	Totaal niet EUR	Totaal generaal
Activa						
Kasmiddelen	7	9			9	1
Kortlopend overheidspapier	1 398					1 398
Overige vorderingen:						
onmiddellijk opeisbaar	76	3	11	17	31	107
overige	6 661	995	860	1 416	3 271	9 932
	6 737	998	871	1 433	3 302	10 039
Vorderingen:						
op kredietinstellingen	53 169	24 264	13 357	1 625	39 246	92 415
op cliënten	67 849	17 658	11 253	6 023	34 934	102 783
	121 018	41 922	24 610	7 648	74 180	195 198
Vastrentende waardepapieren	6 655	1 125	950	332	2 407	9 062
Overige activa	3 065	848	663	480	1 991	5 056
Totaal activa	138 880	44 902	27 094	9 893	81 889	220 769
Passiva						
Schulden aan kredietinstellingen	786	397			397	1 183
Schuldbewijzen						
Lopende obligatieleningen	77 148	47 681	44 452	14 738	106 871	184 019
Overige	155	388		355	743	898
	77 303	48 069	44 452	15 093	107 614	184 917
Waardeaanpassing valutawapovereenkomsten	31 457	- 4 313	- 17 895	- 5 700	- 27 908	3 549
Kapitaal, reserves en resultaat	24 615					24 615
Overige passiva	4 721	757	534	493	1 784	6 505
Totaal passiva	138 882	44 910	27 091	9 886	81 887	220 769
Buiten de balanstelling	3	- 2	- 1			
Nettopositie op 31/12/2002	1	- 10	2	7		
Nettopositie op 31/12/2001	- 15	2	4	9		

Noot U — Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten op contractuele basis, waarvan de waarde wordt bepaald door de ontwikkeling van de onderliggende waarden, rentetarieven, wisselkoersen of indices.

1. Bij de inleenactiviteiten

De Bank maakt voornamelijk gebruik van derivaten bij de inlening om de valuta's en rente van de opgenomen middelen te laten overeenstemmen met de valuta's en rente van door haar verstrekte kredieten, alsmede om de inleenkosten te verlagen.

De meest gebruikte derivaten zijn:

- * valutawaps
- * renteswaps
- * deferred rate-setting agreement (DRS) - contracten met uitgestelde rentevaststelling.
- * activaswaps

Valutaswaps

Valutaswaps zijn contracten waarin is overeengekomen de gelden uit opgenomen leningen in andere valuta's om te zetten en waarbij tege-

lijkertijd valutatermijncontracten worden gesloten om op de vervaldatum de terugbetaling van de leningen in de oorspronkelijke valuta's te kunnen uitvoeren.

Renteswaps

Renteswaps zijn contracten waarin over het algemeen wordt overeengekomen variabele rente in vaste rente om te zetten of omgekeerd.

Deferred rate-setting agreement (DRS)

Dit afgeleide instrument behoort tot de categorie renteswaps (vaste/variabele rente of omgekeerd). Het wordt echter specifiek gebruikt door organisaties die langlopende kredieten verstrekken zoals de EIB, die omvangrijke bedragen op de kapitaalmarkt opneemt.

Activaswaps

Activaswaps worden aangegaan voor obligatiebeleggingen die niet de gewenste kasstroomelementen hebben. Met name worden swaps gebruikt om beleggingen om te zetten in variabel-rentend papier met drie-maandelijke coupons en rente-vaststellingsperiode. Zodoende elimineert de Bank rente- en/of valuta risico, terwijl het kredietrisico blijft zoals bedoeld.

Rente- of valutaswaps stellen de Bank in staat de rente en valutakoersen van haar inleenportefeuille aan te laten sluiten op de behoeften van cliënten en tevens toegang te verkrijgen tot bepaalde kapitaalmarkten door de voordelige inleenvoorwaarden van tegenpartijen in te ruilen en daarmee de kosten van haar inleenactiviteit te verlagen.

Transacties met langlopende derivaten worden enkel toegepast ten behoeve van het aantrekken van middelen en ter beperking van het marktrisico, maar niet voor de handel.

Alle aan de leenportefeuille gerelateerde rente- en valutaswaps hebben looptijden die gelijk zijn aan de desbetreffende leningen en zijn dus langlopend.

Indekking van het kredietrisico met derivaten

Het kredietrisico dat gepaard gaat met het gebruik van derivaten heeft betrekking op het verlies dat de Bank zou lijden indien een tegenpartij haar contractuele verplichtingen niet zou kunnen nakomen.

Rekening houdend met het specifieke karakter en de complexiteit van transacties met derivaten, is een aantal procedures ingesteld om de Bank te beschermen tegen eventuele verliezen door het gebruik van deze instrumenten.

Contractueel kader:

Alle door de EIB aangegane transacties met langlopende derivaten worden aangegaan binnen het contractuele kader van "Master Swap Agreements". Voor niet-standaard structuren worden "Credit Support Annexes" aan de contracten toegevoegd, waarin de dekkingvoorwaarden worden vastgelegd. Het betreft contracten die algemeen aanvaard en gebruikelijk zijn.

Selectie van tegenpartijen:

Uitgangspunt is een minimale rating van A1, waarbij de EIB het recht op tussentijdse beëindiging heeft indien de rating onder een bepaald niveau komt.

Limieten :

- totale netto marktwaarde van het derivatenrisico betreffende een tegenpartij;

Valutaswaps (in mln EUR)

	< 1 jaar	1 tot 5 jaar	5 tot 10 jaar	> 10 jaar	Totaal 31.12.2002	Totaal 2001
Hoofdsommen	5 251	30 071	3 156	2 316	40 794	38 567
Geactualiseerde nettowaarde	- 119	- 1 592	- 249	216	- 1 744	2 282
Kredietrisico (cf gewogen BIB 2)	79	539	46	204	867	1 357

De te ontvangen en te betalen hoofdsommen in verband met valutaswaps worden geboekt onder de rubriek "Posten buiten de balanstelling" (zie punt 2 voor kortlopende swaps).

Renteswaps en DRS (in mln EUR)

	< 1 jaar	1 tot 5 jaar	5 tot 10 jaar	> 10 jaar	Totaal 31.12.2002	Totaal 2001
Hoofdsommen	11 864	63 428	20 357	32 770	128 419	109 868
Geactualiseerde nettowaarde	319	3 221	1 048	2 013	6 601	4 817
Kredietrisico (cf gewogen BIB 2)	105	1 048	510	836	2 498	1 732

Over het algemeen sluit de Bank geen optiecontracten in het kader van haar risico-afdekkingsbeleid. In haar strategie om op de financiële markten zo voordelig mogelijk haar middelen aan te trekken, sluit de Bank echter wel leningovereenkomsten met bijvoorbeeld rente- of beursindexopties. Voor dergelijke leningen worden swapovereenkomsten gesloten om het overeenkomstige marktrisico te dekken.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal en de bedragen van de verschillende structuren van opgenomen leningen:

- ongedekte risico's betreffende een tegenpartij;

- voorts, specifieke concentratiebeperkingen, uitgedrukt in nominale bedragen.

Alle limieten worden dynamisch aangepast aan de kredietwaardigheid van de tegenpartij.

Controle:

De derivatenportefeuille wordt regelmatig geëvalueerd, waarbij naleving van de limieten wordt getoetst.

Onderpand:

- Voor zover de risico's bij transacties met derivaten uitstijgen boven de toegestane grens voor ongedekte risico's, wordt onderpand gevraagd in de vorm van kasmiddelen of eersteklas obligaties;

- Voor uiterst complexe en niet-liquide transacties wordt onderpand gevraagd tot boven de actuele marktwaarde;

- Zowel de derivatenportefeuille met individuele tegenpartijen als het verkregen onderpand worden regelmatig gewaardeerd, waarbij zonodig additioneel onderpand wordt gevraagd of onderpand vrijvalt.

Het met derivaten gepaard gaande kredietrisico is afhankelijk van een aantal factoren (zoals rentetarieven en wisselkoersen) en bestaat over het algemeen slechts uit een klein deel van de hoofdsom. In het geval van de Bank, die uitsluitend onderhandse derivatencontracten afsluit, wordt het kredietrisico beoordeeld volgens de methode van het "actuele risico", zoals aanbevolen door de Bank van Internationale Betalingen (BIB). Het risico wordt uitgedrukt als positieve vervangingswaarde van de desbetreffende contracten, vermeerderd met de potentiële risico's afhankelijk van de looptijd en het soort transactie, en gewogen naar een bepaalde coëfficiënt naargelang de soort tegenpartij (gewogen risico BIB 2).

Onderstaande tabellen geven de looptijden van de valutaswaps, renteswaps en DRS op basis van de hoofdsommen, evenals het kredietrisico dat eraan wordt toegekend:

	Structuren met impliciete rendements-beïnvloedende elementen	Beursindexgerelateerde structuren	Coupons e.d. met bijzondere opties
Aantal transacties	169	20	27
Hoofdsommen (in mln EUR)	7 6427	1 580	2 903
Geactualiseerde nettowaarde	- 121	- 197	226

Al deze structuren maken deel uit van de desbetreffende leningovereenkomsten.

Over het algemeen wordt met deze opties geen risico gelopen, behalve voor enkele beursindexopties; hiervoor bestaat echter een garantie in de vorm van onderpand, dat regelmatig wordt geëvalueerd.

Overzicht van ratings

Alle nieuwe transacties worden aangegaan met tegenpartijen die een rating van ten minste A1 hebben. Als gevolg hiervan concentreert het merendeel van de portefeuille zich op tegenpartijen met een rating van A1 of hoger.

Rating	% van nominale waarde	Netto marktrisico	Kredietrisico & BIB2
Aaa	8,5	574	1 227
Aa1 - Aa3	53,2	531	3 784
A1	35,7	70	2 766
A2 - Baa3	2,1	10	258
Zonder rating	0,6	0	191
Totaal	100	1 185	8 226

2. Bij het liquiditeitenbeheer

De Bank sluit eveneens kortlopende valutaswapovereenkomsten af om valutaposities in haar operationele middelenbeheer te verevenen ten opzichte van haar referentievaluta, de euro (EUR), maar ook om te voldoen aan de vraag naar valuta's voor uitbetalingen op verstrekte kredieten.

Per 31 december 2002 belopen de hoofdsommen van de kortlopende valutaswaps 2 290 miljoen EUR, tegenover 2 025 miljoen EUR per 31 december 2001.

Noot V — Verdeling van de kredietverlening naar land van projectuitvoering

Landen van uitvoering van de projecten	Aantal	Totaal uitstaand bedrag	Waarvan nog niet Uitbetaald	Uitbetaald	% van het totaal	% in 2001
1. Kredieten voor investeringen binnen de Unie en daarmee gelijkgestelde kredieten						
Duitsland	783	35 016 192	648 049	34 368 143	14,99%	14,58%
Italië	1 061	31 620 017	2 848 303	28 771 714	13,54%	13,49%
Spanje	471	29 528 723	2 825 512	26 703 211	12,64%	12,37%
Frankrijk	318	26 754 412	3 112 088	23 642 324	11,45%	11,45%
Verenigd Koninkrijk	265	23 628 008	3 218 571	20 409 437	10,12%	11,33%
Portugal	225	14 675 328	3 259 453	11 415 875	6,28%	6,13%
Griekenland	128	9 830 944	1 627 970	8 202 974	4,21%	4,03%
Denemarken	102	5 430 342	945 289	4 485 053	2,32%	2,52%
Zweden	116	4 357 062	948 084	3 408 978	1,87%	1,99%
België	87	4 149 636	433 479	3 716 157	1,78%	1,87%
Oostenrijk	122	4 044 781	30 000	4 014 781	1,73%	1,61%
Finland	61	3 470 450	218 956	3 251 494	1,49%	1,29%
Nederland	49	3 033 618	945 500	2 088 118	1,30%	1,38%
Ierland	76	2 310 962	522 701	1 788 261	0,99%	1,12%
Gelijkgestelde kredieten (*)	22	1 979 622	300 000	1 679 622	0,85%	0,91%
Luxemburg	33	588 213	12 300	575 913	0,25%	0,27%
Totaal	3 919	200 418 310	21 896 255	178 522 055	85,81%	86,35%
2. Kredieten voor investeringen buiten de Unie						
<i>2.1. ACS-landen en LGO</i>						
Namibië	10	147 782	18 500	129 282		
Mauritius	12	136 434	70 416	66 018		
Kenia	8	125 160	21 139	104 021		
Jamaica	10	105 323	7 249	98 074		
ACS-landen gezamenlijk	3	102 720	34 220	68 500		
Zimbabwe	10	80 721	18 030	62 691		
Barbados	6	71 470	45 000	26 470		
Mozambique	5	69 201	10 000	59 201		
Dominicaanse Republiek	5	67 317	50 000	17 317		
Ghana	5	66 473	17 365	49 108		
Trinidad en Tobago	4	63 624	0	63 624		
Regionaal Afrika	2	60 417	33 000	27 417		
Senegal	2	56 038	17 904	38 134		
Botswana	7	54 320	0	54 320		
Lesotho	3	53 162	27 414	25 748		
Regionaal - Centraal-Afrika	1	52 264	44 636	7 628		
Mauritanië	3	46 083	15 000	31 083		
Kameroen	3	31 023	5 000	26 023		
Bahamas	3	29 666	0	29 666		
Papoea-Nieuw-Guinea	6	29 176	0	29 176		
Ivoorkust	6	26 924	0	26 924		
Nigerië	2	22 162	0	22 162		
Gabon	3	20 152	15 500	4 652		
Kaapverdië	1	20 000	14 500	5 500		
Regionaal - West-Afrika	1	19 529	0	19 529		
Swaziland	2	17 500	7 500	10 000		
Sint-Lucia	4	14 465	5 000	9 465		
Regionaal - Caribisch gebied	1	12 429	0	12 429		
Frans Polynesië	3	8 560	3 000	5 560		
Malawi	4	8 160	0	8 160		
Guinee	2	8 001	0	8 001		
Britse Maagdeneilanden	3	6 149	0	6 149		
Oeganda	1	5 491	0	5 491		
LGO-groep	1	4 960	3 422	1 538		

(*) Kredieten verstrekt op grond van artikel 18, lid 1, tweede alinea, van de statuten van de Bank voor projecten die buiten het grondgebied van de lidstaten worden uitgevoerd maar die voor de Europese Unie van belang zijn, worden gelijkgesteld aan binnen de Unie toegekende kredieten.

Noot V — Verdeling van de kredieten naar land van projectuitvoering (vervolg)

Landen van uitvoering van de projecten	Aantal	Totaal uitstaand bedrag	Waarvan nog niet uitbetaald	Uitbetaald	% van het totaal	% in 2001
Caymaneilanden	3	4 781	0	4 781		
Nieuw Caledonië	2	4 370	0	4 370		
Saint Vincent en de Grenadinen	2	4 236	0	4 236		
Tsjaad	1	4 073	0	4 073		
Suriname	1	3 349	0	3 349		
Grenada	1	3 063	0	3 063		
Falklandeilanden (Malvinas)	2	2 648	0	2 648		
Aruba	3	2 553	2 000	553		
Tonga	2	2 324	0	2 324		
Belize	1	2 108	0	2 108		
Nederlandse Antillen	2	810	0	810		
<i>Subtotaal</i>	<i>162</i>	<i>1 677 171</i>	<i>485 795</i>	<i>1 191 376</i>	<i>0,72%</i>	<i>0,85%</i>
<i>2.2. Zuid-Afrika Subtotaal</i>	<i>23</i>	<i>705 948</i>	<i>100 394</i>	<i>605 554</i>	<i>0,30%</i>	<i>0,33%</i>
<i>2.3. Landen van het Euro-Mediterrane partnerschap en de Balkan</i>						
Turkije	28	1 994 351	950 495	1 043 856		
Marokko	37	1 574 037	683 100	890 937		
Algerije	33	1 522 685	519 432	1 003 253		
Egypte	33	1 425 144	578 238	846 906		
Tunesië	41	1 324 283	527 200	797 083		
Libanon	13	450 183	185 600	264 583		
Voormalig Joegoslavië	15	387 885	279 000	108 885		
Jordanië	27	363 006	55 000	308 006		
Kroatië	13	331 613	238 350	93 263		
Syrië	4	307 539	290 000	17 539		
Bosnië-Herzegovina	4	184 544	150 010	34 534		
FYROM	8	170 829	72 840	97 989		
Gaza/Westoever	8	156 350	106 270	50 080		
Albanië	6	128 643	81 000	47 643		
Israël	3	41 040	0	41 040		
<i>Subtotaal</i>	<i>273</i>	<i>10 362 132</i>	<i>4 716 535</i>	<i>5 645 597</i>	<i>4,44%</i>	<i>4,18%</i>
<i>2.4. Toetredingslanden</i>						
Polen	66	5 385 661	2 970 446	2 415 215		
Tsjechië	36	3 246 091	1 435 344	1 810 747		
Roemenië	39	2 529 072	1 333 930	1 195 142		
Hongarije	47	2 140 540	662 000	1 478 540		
Slovenië	28	1 214 152	578 891	635 261		
Slowakije	25	1 110 514	163 000	947 514		
Bulgarije	24	865 774	557 000	308 774		
Cyprus	19	683 799	455 000	228 799		
Letland	14	310 158	214 744	95 414		
Litouwen	15	253 392	102 342	151 050		
Estland	13	177 971	77 800	100 171		
Malta	4	35 604	25 000	10 604		
<i>Subtotaal</i>	<i>330</i>	<i>17 952 728</i>	<i>8 575 497</i>	<i>9 377 231</i>	<i>7,68%</i>	<i>7,03%</i>
<i>2.5. Latijns-Amerika en Azië</i>						
Brazilië	17	668 452	3 448	665 004		
Argentinië	10	414 675	84 348	330 327		
Indonesië	6	295 054	256 818	38 236		
Filippijnen	6	240 098	80 835	159 263		
China	3	133 226	56 167	77 059		
Thailand	2	93 690	35 650	58 040		
Panama	2	91 037	4 881	86 156		
Mexico	3	86 846	36 307	50 539		
Peru	2	78 153	0	78 153		

Noot V — Verdeling van de kredieten naar land van projectuitvoering (vervolg)

Landen van uitvoering van de projecten	Aantal	Totaal uitstaand bedrag	Waarvan nog niet Uitbetaald	Uitbetaald	% van het totaal	% in 2001
Regionaal - Centraal-Amerika	2	57 279	30 000	27 279		
Vietnam	1	55 000	55 000	0		
Pakistan	2	45 010	28 214	16 796		
Sri Lanka	1	40 000	40 000	0		
Costa Rica	1	38 616	0	38 616		
Bangladesh	1	36 202	36 202	0		
Regionaal - Andespact	1	34 472	0	34 472		
India	1	26 449	0	26 449		
Uruguay	1	10 463	0	10 463		
<i>Subtotaal</i>	62	2 444 722	747 870	1 696 852	1,05%	1,25%
Totaal	850	33 142 701	14 626 091	18 516 610	14,19% (*)	13,65%
Totaal generaal	4 769	233 561 011 (**)	36 522 346	197 038 665	100,00%	100,00%

(*) 9,9 %, de pretoetredingsfaciliteit niet inbegrepen.

(**) Inclusief kredieten met onderpand (Noot B).

Noot W — Sectorinformatie

De Bank beschouwt de kredietverlening aan haar cliënten als haar hoofdactiviteit; haar organisatie en al haar beheerinstrumenten zijn gericht op de ontwikkeling en uitvoering van deze activiteit.

Daarom zijn de segmenteringscriteria als volgt:

- primair criterium: het krediet als product;

- secundair criterium: de geografische verdeling ervan.

De nodige informatie over de geografische verdeling van de kredieten is te vinden in de volgende noten:

- rente en soortgelijke baten (Noot N);
- verdeling van de kredietverlening naar land van projectuitvoering (Noot V);
- materiële en immateriële activa per land (Noot F).

Noot X — Wisselkoersen

Voor het opmaken van de balans per 31 december 2002 en van 31 december 2001 zijn de volgende wisselkoersen toegepast:

1 euro =

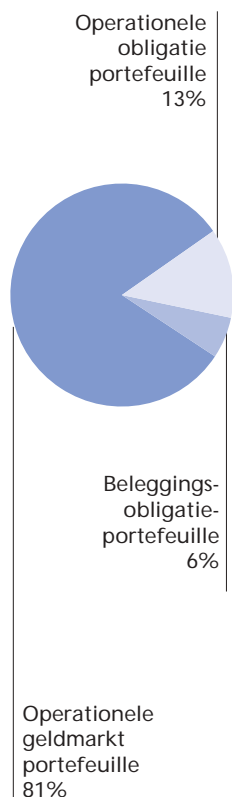
EURO-12: onherroepelijk vastgelegde koersen

Duitse mark	1,95583
Franse frank	6,55957
Italiaanse lire	1936,27
Spaanse peseta	166,386
Belgische frank	40,3399
Nederlandse gulden	2,20371
Oostenrijkse schilling	13,7603
Finse mark	5,94573
Griekse drachme	340,750
Ierse pond	0,787564
Luxemburgse frank	40,3399
Portugese escudo	200,482

	<u>31.12.2002</u>	<u>31.12.2001</u>
PRE-INS:		
Pond sterling	0,650500	0,608500
Deense kroon	7,42880	7,43650
Zweedse kroon	9,15280	9,30120
NIET-COMMUNAUTAIRE VALUTA'S:		
VS-dollar	1,04870	0,881300
Zwitserse frank	1,45240	1,48290
Libanees pond	1541,27	1359,01
Japanse yen	124,390	115,330
Canadese dollar	1,65500	1,40770
Australische dollar	1,85560	1,72800
CFA-frank	655,957	655,957
Tsjechische kroon	31,5770	31,9620
Hongkong dollar	8,17810	6,87230
Nieuw-Zeelandse dollar	1,99750	2,12150
Zuid-Afrikaanse rand	9,00940	10,4302

Liquiditeitenbeheer

Liquiditeitenbeheer

Per 31 december 2002 bedroegen de liquiditeiten 18,7 miljard euro netto – 13,5 miljard na aftrek van de verplichtingen op korte termijn; zij zijn gespreid over 14 valuta's, waaronder de valuta's van drie toetredingslanden. In 2002 maakte de euro 55% van het totaal aan kortlopende beleggingen uit. De communautaire valuta's vertegenwoordigden 68% van het totaal. Het totaal aan liquiditeiten van de Bank werd boven een ondergrens van 25% van de jaarlijkse nettogeldstromen gehouden. Ultimo 2002 viel de liquiditeitsverhouding overeenkomstig het gestelde doel tussen de 25% en 40%. De liquiditeiten kunnen als volgt worden onderverdeeld:

- De **operationele geldmarktportefeuille** van 15,1 miljard euro (9,9 miljard na aftrek van de kortetermijnverplichtingen) vertegenwoordigt het grootste deel van de liquiditeiten en is onderverdeeld in twee kortlopende subportefeuilles: een geldmarktportefeuille van één maand en een van twee maanden.

De operationele geldmarktportefeuille wordt gevoed door de opbrengst van opgenomen leningen en het saldo van interne geldstromen. Het belangrijkste doel ervan is de normale kasbehoeften van de Bank, voor onder andere uitbetalingen op verstrekte kredieten, rente en aflossingen op leningen en administratiekosten, te allen tijde te kunnen dekken. Deze portefeuille vormt de eerste liquiditeitsbuffer. Per definitie bestaat hij uit liquide instrumenten met korte looptijden, die belegd worden bij vooraanstaande emittenten en tegenpartijen.

- De **operationele obligatieportefeuille** is verdeeld over twee subportefeuilles, "credit-spread" en beheer van vastrentende obligaties. Deze portefeuille heeft tot doel een grote verscheidenheid aan beleggingen op de geldmarkt tot stand te brengen – zowel met betrekking tot beleggingsstrategieën en opbrengstprofielen als inzake de aan beleggingen op de geldmarkt verbonden kredietrisico's. Deze portefeuille belooft 1,1 miljard euro.

- De **beleggingsobligatieportefeuille** (2,5 miljard euro) is een langetermijnportefeuille waarmee een deel van de eigen middelen van de Bank is belegd in obligaties van lidstaten van de Europese Unie en andere vooraanstaande publiekrechtelijke instellingen. Meer dan 99% van de obligaties in deze portefeuille heeft een "AA1" of hieraan gelijkgestelde rating. De operationele obligatie- en beleggingsobligatieportefeuilles vormen tezamen de tweede liquiditeitsbuffer.

Resultaten van het liquiditeitenbeheer

Met het beheer van liquiditeiten heeft de Bank in 2002 een renteresultaat van 810 miljoen bruto behaald (724 miljoen netto). Dit komt overeen met een gemiddeld globaal rendement van gemiddeld 3,23% bruto.

Op de **operationele geldmarktportefeuille** is een renteresultaat geboekt van 626 miljoen, op een gemiddeld kapitaal van 21,7 miljard; dit komt overeen met een gemiddeld rendement van 2,89%, in een context waarin de korte rente relatief stabiel was.

Op de beleggingen van de **operationele obligatieportefeuille** is een renteresultaat geboekt van 43 miljoen op een gemiddeld kapitaal van 0,9 miljard, oftewel een gemiddeld rendement van 4,59%.

De rente-inkomsten uit de **beleggingsobligatieportefeuille** bedroegen in totaal 141 miljoen, op een gemiddeld kapitaal van 2,5 miljard. Het totale rendement beliep in 2002 5,65%, tegenover 5,91% in 2001. De daling in het rendement in 2002 ten opzichte van het jaar ervoor houdt verband met de herbelegging van bedragen afkomstig uit afgeloste effecten (333,5 miljoen) tegen lagere tarieven, in een context waarin de langlopende rente over de gehele linie daalde. De marktwaarde van deze portefeuille bedroeg op 31 december 2002 2 625 miljoen, tegenover een aankoopwaarde van 2 474 miljoen.

	(in mln EUR)	
	2002	2001
Totaal liquiditeiten		
Totaal opbrengsten	810	784
Gemiddeld kapitaal	25 085	16 756
Gemiddeld rendement	3,23%	4,69%
<i>Waarvan operationele geldmarktportefeuille</i>		
Totaal opbrengsten	626	631
Gemiddeld kapitaal	21 651	14 100
Gemiddeld rendement	2,89%	4,48%
Looptijd	0,19 jaar	0,18 jaar
<i>Waarvan operationele obligatieportefeuille</i>		
Totaal opbrengsten	43	6
Gemiddeld kapitaal	929	160
Gemiddeld rendement	4,59%	3,45%
Looptijd	0,81 jaar	0,42 jaar
<i>Waarvan beleggingsobligatieportefeuille</i>		
Totaal opbrengsten	141	147
Gemiddeld kapitaal	2 505	2 496
Gemiddeld rendement	5,65%	5,91%
Looptijd	5,25 jaar	5,20 jaar

Risicobeheer

De Bank heeft haar risicobeheersystemen afgestemd op veranderingen in de economische omstandigheden en in de regelgeving, en past deze systemen voortdurend aan om te kunnen blijven voldoen aan de beste praktijken op de markt. Zij heeft systemen ingevoerd die gericht zijn op de beheersing en rapportage van de belangrijkste risico's die inherent zijn aan haar activiteiten: krediet-, markt- en operationele risico's.

De beleidsrichtlijnen met betrekking tot de operationele risico's zijn overeenkomstig de aanbevelingen van "Bazel II" opgesteld. In de richtlijnen worden eveneens de verantwoordelijkheden voor het meten en beheren van de operationele risico's binnen de verschillende afdelingen van de Bank vastgelegd en worden de toepasselijke beheerprocessen uiteengezet. Het profiel van de Bank met betrekking tot het operationele risico vindt zijn grondslag in de toenemende complexiteit van de producten en in de omgeving, zowel op het niveau van de organisatie als van het systeem, met inbegrip van de veranderingen die zich hierin voordoen. Bij het meten van de operationele risico's worden alle beschikbare gegevens meegewogen, waaronder historische gegevens en de risicobeheeromgeving van de verschillende activiteiten van de Bank. Op basis van deze gegevens worden meetpunten opgesteld die gebruikt worden voor het opvolgen van operationele risico's, met als doel de risico's in een zo vroeg mogelijk stadium te detecteren.

In de beleidsrichtlijnen betreffende de kredietrisico's worden bij de kredietverlening niveaus vastgesteld voor de kredietkwaliteit van de geldnemers en garantieverleners, evenals voor de treasury-activiteiten en de verrichtingen met derivaten. In de beleidsrichtlijnen worden ook de contractuele voorwaarden waaraan leningovereenkomsten ten minste dienen te voldoen, vastgelegd. Daarnaast waarborgen de richtlijnen via een limietensysteem voor tegenpartijen en sectoren dat de kredietportefeuille van de Bank voldoende spreiding vertoont. Het door de Bank toegepaste limietensysteem is gebaseerd op de traditionele bedrijfseconomische regels voor concentratie en voor beheer van "belangrijke vorderingen" die in de voornaamste bankrichtlijnen binnen de EU worden toegepast, hoewel de Bank zich conform haar statuten over het algemeen ten aanzien van het nemen van risico's terughoudender opstelt dan commerciële banken. Periodiek worden de beleidsrichtlijnen aangepast naar aanleiding van veranderingen in de operationele omstandigheden en nieuwe mandaten die de Bank in voorkomende gevallen van haar aandeelhouders ontvangt. De meest recente aanpassingen van de beleidsrichtlijnen werden in december 2002 ingevoerd en zijn gericht op het versterken van de mogelijkheden van de Bank om haar kredietrisico's in een meer volatiele en uitdagende kredietomgeving te beheren. In overeenstemming met de gangbare praktijk in het bankwezen en het door "Bazel II" aanbevolen systeem van interne beoordeling, heeft de Bank een intern kredietcijfersysteem (op basis van de "verwachte verlies"-methode) voor haar kredietactiviteiten ingevoerd. Dit is een belangrijk onderdeel geworden van het kredietbeoordelingsproces en van het toezicht op kredietrisico's en vormt tevens een van de elementen bij de berekening van de jaarlijkse algemene voorzieningen. Voorts wordt deze methode gebruikt als referentie voor een "prijs" voor het genomen kredietrisico, die in

verhouding staat tot de bijdrage die de betrokken lening levert aan de algemene voorzieningen van de Bank. Verder kan met behulp van een onlangs geïnstalleerd softwareprogramma voor kredietactiviteiten een portefeuille-visie van de kredietrisico's worden gegenereerd, waarin de in de kredietportefeuille van de Bank voorkomende concentratie- en correlatie-effecten, die optreden naar aanleiding van de voor diverse kredieten geldende, gemeenschappelijke risicofactoren, volledig zijn verwerkt. De portefeuille-visie die dit nieuwe instrument introduceert, fungeert als aanvulling op het bestaande systeem van interne kredietcijfers, waarmee de kredieten afzonderlijk worden beoordeeld. In voorkomende gevallen kan dit nieuwe instrument voor bepaalde afzonderlijke leningen aan ondernemingen worden gehanteerd om een meerprijs te kwantificeren. Deze meerprijs is gericht op het compenseren van de risico's die voortvloeien uit de concentratie-effecten in de kredietportefeuille, en kan tevens dienen ter bevordering van een betere spreiding van de kredieten. De combinatie van deze elementen stelt de Bank in staat de risico's verbonden aan haar kredietactiviteit beter in te schatten en het beheer hiervan beter te organiseren. De Bank is voorts bezig met het invoeren van een bankbreed systeem voor het beheer van kredietrisico's, met inbegrip van de risico's die samenhangen met de garantieactiviteiten ten behoeve van het MKB van haar dochterinstelling, het Europees Investeringsfonds.

Marktrisico's vallen binnen de context van het activa/passivabeheer en het marktrisicobeheer. In de voor het activa/passiva- en marktrisicobeheer geldende richtlijnen wordt een gestructureerd proces beschreven waarmee de risico's worden gesignaleerd, gemeten, beheerd en gerapporteerd. Het beheer van deze risico's is gebaseerd op een aantal meetpunten, waarvan de ontwikkelingen in kaart worden gebracht door middel van verschillende analyses en processen. Deze modellen kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën: op basis van economische waarde of op basis van inkomsten. In 2002 heeft de Bank haar systeem van interne verrekenprijzen verbeterd door daarin eveneens de strategische activiteiten, zoals risicokapitaalactiviteiten en deelnemingen op lange termijn, op te nemen. De Bank is momenteel bezig met het ontwikkelen van "gap"-modellen voor de korte termijn, waarmee de invloed van kortlopende rente-inkomsten en de volatiliteit daarvan kunnen worden gemeten. Begin 2004 zal binnen de Bank de implementatie gereed zijn van een nieuw softwareprogramma, dat met behulp van methoden voor de berekening van *earnings-at-risk* en *value-at-risk* een beter inzicht zal geven in de schommelingen van de verschillende componenten van de inkomsten en de fluctuaties in de economische waarde van de Bank.

Resultaten van het jaar

Vóór toevoeging aan de voorzieningen, waardeverminderingen en buitengewone baten en lasten bedraagt het resultaat over het boekjaar 2002 1 460 miljoen euro, een afname van 1,8% ten opzichte van 2001, toen het resultaat 1 487 miljoen beliep. Het nettoresultaat komt op 1 294 miljoen euro, tegenover 1 311 miljoen in 2001, oftewel een afname van 1,3%.

De toevoeging aan het Fonds voor algemene bankrisico's bedraagt in 2002 25 miljoen euro (145 miljoen in 2001), terwijl aan risicokapitaalactiviteiten, waardeverminderingen en de voorziening voor verstrekte garanties in 2002 in totaal 131 miljoen euro is toegewezen (19 miljoen in 2001).

Met betrekking tot de rentevoet zijn de ontwikkelingen marginaal: de gemiddelde rente op kredieten is gedaald van 5,64% in 2001 naar 4,74% in 2002 en de gemiddelde rente voor leningen nam in dezelfde periode af van 5,34% naar 4,33%.

Rentebaten en provisie op kredieten bedragen in 2002 in totaal 8 938 miljoen, tegenover 9 921 miljoen in 2001, terwijl rentelasten en provisies op geldopnames 7 966 miljoen belopen, tegenover 8 895 miljoen in 2001.

De treasury-activiteiten hebben in 2002 een nettoresultaat van 724 miljoen opgeleverd, oftewel 58 miljoen meer dan in 2001, toen de opbrengst 666 miljoen bedroeg. Dit geeft in 2002 een gemiddelde totaalopbrengst van 3,55% te zien, een afname ten opzichte van de 4,85% in 2001.

De toename van de absolute rente-inkomsten uit de treasury-activiteiten die zich in 2002 voordeed is vooral te danken aan de hogere opbrengsten van de handelsportefeuilles, die ten opzichte van het jaar ervoor met 60 miljoen zijn gestegen. Deze toename is het gevolg van een stijging in het aantal investeringen, maar blijft beperkt door de invloed

van de daling in de kortlopende rente. Een gedetailleerd overzicht van de treasury-activiteiten van de Bank per onderdeel wordt op blz. 71 van het Financieel Verslag gegeven.

Algemene beheerkosten en afschrijvingen op materiële en immateriële activa belopen in 2002 tezamen 220,3 miljoen, oftewel 8,8% meer dan in 2001 (202,4 miljoen).

De Raad van Gouverneurs heeft in zijn vergadering van 4 juni 2002 besloten het resultaat van het boekjaar 2001, te weten 1 311 444 923 euro, verkregen na toevoeging van 145 000 000 euro aan het Fonds voor algemene bankrisico's, als volgt te bestemmen: (i) een bedrag van 908 728 euro wordt in mindering gebracht op het fonds ten behoeve van risicokapitaalactiviteiten, na overboeking van het nettoresultaat uit deze activiteiten per 31 december 2001, (ii) een bedrag van 750 000 000 euro wordt toegevoegd aan de nieuwe aanvullende reserve voor risicokapitaalactiviteiten en verrichtingen met de faciliteit voor gestructureerde financiering, en (iii) het saldo, 562 353 651 euro, wordt toegevoegd aan de aanvullende reserves.

De Raad van Bewind heeft naar aanleiding van een voorstel van de Directie de Raad van Gouverneurs aanbevolen het nettoresultaat van het boekjaar 2002, te weten 1 293 866 980, verkregen na toevoeging van een bedrag van 25 000 000 euro aan het Fonds voor algemene bankrisico's, als volgt te bestemmen:

- een bedrag van 130 321 808 euro wordt in mindering gebracht op het fonds ten behoeve van risicokapitaalactiviteiten, na overboeking van het nettoresultaat uit deze activiteiten per 31 december 2002;

- het saldo van 1 424 188 788 euro wordt toegevoegd aan het reservefonds.

Accountantsverklaring

Aan de voorzitter van het Comité ter controle van de boekhouding
Europese Investeringsbank
Luxemburg

Wij hebben de hieronder genoemde jaarstukken van de Europese Investeringsbank over het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2002 gecontroleerd. Deze jaarstukken vallen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de Europese Investeringsbank. Het behoort tot onze verantwoordelijkheid hierover op grond van de door ons verrichte controle een oordeel uit te spreken.

De controle is door ons verricht in overeenstemming met de internationale normen inzake de controle van jaarrekeningen. Volgens die normen dienen wij de controle zodanig op te zetten en uit te voeren, dat er met redelijke zekerheid kan worden vastgesteld dat de jaarrekening geen wezenlijk onjuiste opgaven bevat. De controle omvat het onderzoeken, op basis van steekproeven, van de bewijsstukken dienende ter staving van de bedragen en van de vermeldingen in de jaarrekening. Tevens houdt de controle in, het beoordelen van de door het bestuur gehanteerde grondslagen van administratieve verantwoording en verslaglegging en van door het bestuur gemaakte belangrijke schattingen, alsmede het beoordelen van de gehele opstelling van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een redelijke grondslag voor ons oordeel vormt.

Wij zijn van oordeel dat de hierna genoemde jaarstukken een getrouw en duidelijk beeld geven van de financiële situatie van de Europese Investeringsbank op 31 december 2002 en van het resultaat en de kasstromen over het boekjaar 2002, in overeenstemming met de grondslagen van de richtlijnen van de Europese Unie inzake jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen van banken en overige financieringsinstellingen.

De door ons gecontroleerde jaarstukken omvatten:

- balans
- opgave van de speciale sectie
- winst-en-verliesrekening
- eigen vermogen en bestemming van het resultaat
- overzicht van de kapitaalrekening
- overzicht van de kasstromen
- bijlage bij de jaarrekening.

ERNST & YOUNG
Société Anonyme

Kenneth A. HAY

Luxemburg, 25 februari 2003

Het Comité ter controle van de boekhouding

Het Comité ter controle van de boekhouding brengt verslag uit aan de Raad van Gouverneurs, waarbij de Gouverneurs in kennis worden gesteld van onderstaande verklaring voordat zij het jaarverslag en de jaarrekening van het afgelopen boekjaar goedkeuren.

Verklaring van het Comité ter controle van de boekhouding

Het Comité, dat krachtens artikel 14 van de statuten en artikel 25 van het reglement van orde van de Europese Investeringsbank de regelmatigheid van de verrichtingen en de boeken van de Bank controleert,

- na Ernst & Young te hebben benoemd tot externe accountants, de planning van hun auditprocessen aan een onderzoek te hebben onderworpen, hun verslagen te hebben bestudeerd en besproken en na nota te hebben genomen van het feit dat hun oordeel over de financiële overzichten zonder voorbehoud is gegeven,
- na regelmatig besprekingen te hebben gehad met de hoofden van de directoraten en de betrokken diensten, regelmatig overleg te hebben gevoerd met het hoofd van de Interne audit en de in dit kader relevante verslagen van de Interne audit te hebben besproken, en de boeken en bescheiden te hebben ingezien waarvan het voor de uitoefening van zijn mandaat nodig oordeelde kennis te nemen,
- na van de Directie zekerheid te hebben verkregen met betrekking tot de doelmatigheid van de interne controlestructuur en de interne administratie,

en

- gezien de financiële overzichten voor het op 31 december 2002 afgesloten boekjaar, zoals die door de Raad van Bewind in zijn vergadering van 25 februari 2003 zijn vastgesteld,
- overwegende dat het bovenstaande een redelijke grondslag vormt voor zijn verklaring, en
- gezien de artikelen 22, 23 en 24 van het reglement van orde,

heeft, naar beste weten en kunnen,

gecontroleerd of de verrichtingen van de Bank hebben plaatsgevonden met inachtneming van de voorschriften van de statuten en het reglement van orde, en

bevestigt bij deze dat de financiële overzichten, omvattende de balans, de rekeningen van de Speciale Sectie, de winst-en-verliesrekening, de verklaring met betrekking tot het eigen vermogen en de bestemming van het resultaat, het overzicht van de kapitaalrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichting bij de financiële overzichten, een getrouw en eerlijk beeld geven van de financiële positie van de Bank per 31 december 2002, alsmede van de resultaten van haar verrichtingen en haar kasstromen over het boekjaar 2002.

Luxemburg, 18 maart 2003

Het Comité ter controle van de boekhouding

M. HARALABIDIS

C. NACKSTAD

E. MARIA

Jaarrekening

van de EIB per 1 januari 2003

BALANS PER 1 JANUARI 2003

In 1 000 x EUR

<i>ACTIVA</i>	<i>01.01.2003</i>	<i>31.12.2002</i>
1. Kasmiddelen	16 100	16 100
2. Kortlopend overheidspapier dat bij centrale banken kan worden geherfinancierd (Noot B)	1 398 458	1 398 458
3. Bankiers		
a) onmiddellijk opeisbaar	107 236	107 236
b) overige vorderingen (Noot C)	9 932 089	9 932 089
c) kredieten (Noot D)	<u>92 414 790</u>	<u>92 414 790</u>
	102 454 115	102 454 115
4. Cliënten		
Kredieten (Noot D)	102 782 927	102 782 927
Specifieke voorzieningen (Noot A.6)	<u>- 175 000</u>	<u>- 175 000</u>
	102 607 927	102 607 927
5. Rentedragende waardepapieren (Noot B)		
a) van publiekrechtelijke emittenten	3 229 725	3 229 725
b) van andere emittenten	<u>5 831 782</u>	<u>5 831 782</u>
	9 061 507	9 061 507
6. Aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement (Noot E)	839 200	839 200
7. Deelnemingen (Noot E)	269 942	269 942
8. Immateriële activa (Noot F)	9 848	9 848
9. Onroerende zaken en inventaris (Noot F)	112 705	112 705
10. Overige activa		
a) te vorderen uit hoofde van EMS-rentesubsidies (Noot G)	283	283
b) overige vorderingen (Noot H)	1 106 822	1 106 822
c) egalisatierekening voor valutaswapovereenkomsten	<u>0</u>	<u>0</u>
	1 107 105	1 107 105
11. Overlopende activa (Noot I)	<u>2 892 516</u>	<u>2 892 516</u>
	220 769 423	220 769 423

POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING

	<i>01.01.2003</i>	<i>31.12.2002</i>
Verplichtingen		
- Kapitaal EBRD (Noot E)		
niet opgevraagd	442 500	442 500
te storten	25 313	25 313
- Kapitaal EIF (Noot E)		
niet opgevraagd	972 000	972 000
- Niet uitbetaalde kredieten (Noot D)		
kredietinstellingen	7 412 732	7 412 732
cliënten	<u>29 109 614</u>	<u>29 109 614</u>
	36 522 346	36 522 346
- Niet uitbetaalde risicokapitaalactiviteiten	1 166 113	1 166 113
Garanties (Noot D)		
met betrekking tot door derden verstrekte kredieten	401 626	401 626
met betrekking tot risicokapitaalactiviteiten	64 810	64 810
Middelenbeheer EIF	530 034	530 034
Garantiefonds treasury-beheer	1 646 292	1 646 292
In onderpand ontvangen waardepapieren i.v.m. derivatentransacties (Noot U)	4 458 616	5 124 892

Zie voor de noten de toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening.

PASSIVA

01.01.2003

31.12.2002

1. Bankiers (Noot J)			
a) onmiddellijk opeisbaar	0		0
b) op termijn of met opzegging	1 182 667		1 182 667
		1 182 667	1 182 667
2. Schuldbewijzen (Noot K)			
a) lopende obligatieleningen	184 019 263		184 019 263
b) overige	898 071		898 071
		184 917 334	184 917 334
3. Overige schulden			
a) vooruitontvangen rentesubsidies (Noot G)	289 954		289 954
b) overige crediteuren (Noot H)	1 036 001		1 036 001
c) diversen	45 690		45 690
d) egalisatierekening voor valutaswapovereenkomsten ..	3 549 176		3 549 176
		4 920 821	4 920 821
4. Overlopende passiva (Noot I)		4 599 543	4 599 543
5. Voorzieningen voor risico's en verplichtingen			
Pensioenfonds personeel (Noot L)	517 205		517 205
Voorziening voor verstrekte garanties	16 835		16 835
		534 040	534 040
6. Fonds voor algemene bankrisico's (Noot M)		1 105 000	1 105 000
7. Kapitaal			
Geplaatst	150 000 000		100 000 000
Niet opgevraagd	- 142 500 000		- 94 000 000
		7 500 000	6 000 000
8. Reserves			
a) reservefonds	12 217 060		10 000 000
b) aanvullende reserve	0		3 717 060
c) bijzondere aanvullende reserves	750 000		750 000
		12 967 060	14 467 060
9. Middelen ter beschikking gesteld voor faciliteit gestructureerde financiering		250 000	250 000
10. Middelen ter beschikking gesteld voor risicokapitaalactiviteiten		1 499 091	1 499 091
11. Nettoresultaat		1 293 867	1 293 867
		220 769 423	220 769 423

POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING

01.01.2003

31.12.2002

Speciale deposito's voor rentebetalingen en aflossing opgenomen leningen (Noot R)		284 367	284 367
Effectenportefeuille			
. te ontvangen		17 776	17 776
. te betalen		18 132	18 132
Nominale waarde renteswapovereenkomsten en DRS (Noot U)		128 418 546	128 418 546
FRA-activiteiten			
. aankoop		0	0
. verkoop		0	0
Nominale waarde van valutaswapovereenkomsten waaronder rente betaald moet worden		46 633 273	46 633 273
Nominale waarde van valutaswapovereenkomsten waaronder rente ontvangen wordt		43 084 097	43 084 097
Geëmitteerde, maar nog niet getekende leningen o.g.		889 175	889 175

OVERZICHT VAN DE KAPITAALREKENING PER 1 JANUARI 2003

(in EUR)

Lidstaten	Geplaatst kapitaal	Niet- opgevraagd kapitaal	Gestort kapitaal per 31.12.2002	Overgeboekt uit de aanvullende reserve	Gestort kapitaal per 1.1.2003
Duitsland	26 649 532 500	25 316 065 017	1 066 972 158	266 495 325	1 333 467 483
Frankrijk	26 649 532 500	25 316 065 017	1 066 972 158	266 495 325	1 333 467 483
Italië	26 649 532 500	25 316 065 017	1 066 972 158	266 495 325	1 333 467 483
Verenigd Koninkrijk	26 649 532 500	25 316 065 017	1 066 972 158	266 495 325	1 333 467 483
Spanje	9 795 984 000	9 307 371 252	390 652 908	97 959 840	488 612 748
België	7 387 065 000	7 018 606 548	294 587 802	73 870 650	368 458 452
Nederland	7 387 065 000	7 018 606 548	294 587 802	73 870 650	368 458 452
Zweden	4 900 585 500	4 655 556 231	196 023 414	49 005 855	245 029 269
Denemarken	3 740 283 000	3 553 721 865	149 158 305	37 402 830	186 561 135
Oostenrijk	3 666 973 500	3 483 624 843	146 678 922	36 669 735	183 348 657
Finland	2 106 816 000	2 001 475 188	84 272 652	21 068 160	105 340 812
Griekenland	2 003 725 500	1 903 781 233	79 907 012	20 037 255	99 944 267
Portugal	1 291 287 000	1 226 879 033	51 495 097	12 912 870	64 407 967
Ierland	935 070 000	888 429 814	37 289 486	9 350 700	46 640 186
Luxembourg	187 015 500	177 687 377	7 457 968	1 870 155	9 328 123
	150 000 000 000	142 500 000 000	6 000 000 000	1 500 000 000	7 500 000 000

De Raad van Gouverneurs heeft in zijn jaarvergadering op 4 juni 2002 met eenparigheid van stemmen de volgende besluiten genomen:

- (1) De Raad van Gouverneurs van de EIB heeft het geplaatst kapitaal van de Bank van 100 000 miljoen euro naar 150 000 miljoen euro verhoogd.
- (2) Het gestorte deel van het kapitaal zal met ingang van 1 januari 2003 worden verhoogd naar 7 500 miljoen euro, oftewel 5% van het geplaatst kapitaal van 150 000 miljoen euro. De verhoging van het gestorte deel van het kapitaal per 1 januari 2003, wordt gerealiseerd door een toevoeging van 1 500 000 000 euro uit de aanvullende reserves van de Bank.

Jaarrekening

van het EIF

BALANS PER 31 DECEMBER 2002

(in EUR)

<i>ACTIVA</i>	<i>Noten</i>	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Vlottende activa			
Kasmiddelen			
Onmiddellijk opeisbaar		11 195 881	39 079 199
Termijndeposito's	3.1	15 000 000	10 000 000
		26 195 881	49 079 199
Debiteuren		646 585	2 255 558
Vastrentende waardepapieren			
Commercial paper	3.2	74 862 446	52 578 086
		101 704 912	103 912 843
Vaste activa			
Vastrentende waardepapieren die tot de vaste activa behoren	3.5	431 852 442	452 321 997
Deelnemingen in participatiemaatschappijen	3.3	49 305 307	48 428 308
Immateriële activa	3.4	35 697	100 622
Materiële en overige vaste activa		4 904 435	5 068 425
		486 097 881	505 919 352
Overlopende activa	3.6	14 482 767	15 202 680
Totaal activa		602 285 560	625 034 875

<i>PASSIVA</i>	<i>Noten</i>	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Crediteuren	4.1	3 438 016	31 863 938
Overlopende passiva	4.2	15 955 426	15 545 636
Vorzieningen voor risico's en verplichtingen			
Voorziening voor pensioenregeling personeel	4.3	25 522 421	24 311 610
Overige voorzieningen	6.4	550 000	-
		<u>1 780 033</u>	<u>1 444 167</u>
		27 852 454	25 755 777
Kapitaal	4.4		
Geplaatst		2 000 000 000	2 000 000 000
Niet opgevraagd		(1 600 000 000)	(1 600 000 000)
		<u>400 000 000</u>	<u>400 000 000</u>
Agio		12 770 142	12 770 142
Wettelijke reserve	4.5	54 613 022	39 464 505
Overgeboekte winst	4.5	68 886 360	23 892 297
Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening	4.5	18 770 140	75 742 580
		<u>602 285 560</u>	<u>625 034 875</u>
Totaal passiva			

POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING

Garanties met betrekking tot door derden verstrekte kredieten	5.1		
Opgenomen		2 642 723 393	2 260 093 563
Niet opgenomen		420 280 619	529 552 812
		<u>3 063 004 012</u>	<u>2 789 646 375</u>
Verplichtingen i.v.m. risicokapitaalactiviteiten	5.3	75 512 464	51 777 298
Middelen onder beheer voor derden	5.4	210 683 007	130 745 377
Beheeractiviteiten voor derden	5.5	5 109 410 869	3 852 205 889
	5.6	8 458 610 352	6 824 374 939

De toelichting met de hierin opgenomen noten maakt integraal deel uit van deze jaarrekening.

WINST-EN-VERLIESREKENING

per 31 december 2002 (in EUR)

	<i>Noten</i>	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Rentebaten	6.1	23 837 716	24 759 424
Inkomsten uit effecten			
Inkomsten uit deelnemingen in participatiemaatschappijen		1 943 526	6 332 804
Provisie-inkomsten	6.2	20 575 145	15 872 131
Nettowinst / (verlies) uit financiële transacties		(403 108)	(491 187)
Overige baten		24 780	3 897
Personeels- en andere kosten:			
Personeelskosten:			
- lonen en salarissen	6.3	(6 682 869)	(5 691 120)
- sociale lasten			
waarvan 338 662 EUR in verband met pensioenbijdragen (2001: 244 706 EUR) ..		(411 537)	(298 743)
		<u>(7 094 406)</u>	<u>(5 989 863)</u>
Overige beheerkosten		(4 216 928)	(2 277 584)
		<u>(11 311 334)</u>	<u>(8 267 447)</u>
Waardecorrecties inzake materiële en immateriële activa		(384 189)	(377 774)
Waardecorrecties op deelnemingen in participatiemaatschappijen	3.4	(11 340 972)	(2 924 364)
Toevoeging / (onttrekking) aan de voorziening met betrekking tot verstrekte garanties ..	4.3	(3 621 424)	20 335 096
Toevoeging aan de voorziening voor pensioenregeling personeel	6.4	(550 000)	-
Buitengewone baten	6.5	-	20 500 000
Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening		<u>18 770 140</u>	<u>75 742 580</u>

De toelichting met de hierin opgenomen noten maakt integraal deel uit van deze jaarrekening

1 Algemeen

Het op 14 juni 1994 opgerichte EUROPEES INVESTERINGSFONDS (hierna genoemd het "Fonds") is een internationale financiële instelling.

Het Fonds heeft primair tot taak met een adequaat rendement op het eigen vermogen bij te dragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese Gemeenschap, en wel door

- het verstrekken van garanties;
- het verwerven, houden, beheren en verkopen van deelnemingen;
- het voor derden beheren van bijzondere middelen, en
- het verrichten van hiermee verband houdende activiteiten.

Het Fonds is een samenwerkingsverband van de Europese Investeringsbank (hierna genoemd "de EIB"), de Europese Unie, vertegenwoordigd door de Commissie van de Europese Gemeenschappen ("de Commissie"), en een aantal financiële instellingen uit de lidstaten van de Europese Unie. Deze leden van het Fonds zijn slechts aansprakelijk voor de door het Fonds aangegane verplichtingen voor zover het hun aandeel in het geplaatste en niet gestorte kapitaal betreft.

Het boekjaar van het Fonds begint op 1 januari en eindigt op 31 december van ieder jaar.

Zoals in noot 4.4 nader wordt aangegeven, is de EIB de grootste aandeelhouder van het Fonds. Bijgevolg worden de rekeningen van het Fonds opgenomen in de geconsolideerde rekeningen van de EIB-Groep. De geconsolideerde rekeningen kunnen worden opgevraagd op de statutaire zetel van de EIB, 100, boulevard Konrad Adenauer, L-2950 Luxemburg.

2 Waarderingsgrondslagen en de opstelling van de jaarrekening

2.1 De opstelling van de jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de methode van de historische kostprijs, waarbij de onderstaande waarderingsgrondslagen zijn toegepast.

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn waar dit van toepassing is in overeenstemming met de grondslagen van de Richtlijn van de Raad van de Europese Unie inzake jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen van banken en overige financiële instellingen.

De vergelijkende cijfers in deze financiële overzichten zijn niet opnieuw gewaardeerd overeenkomstig de veranderingen in de waarderingsgrondslagen zoals vermeld in de noten 2.4 en 2.6. In de betrokken noten wordt evenwel toegelicht wat deze veranderingen in financieel opzicht betekenen.

2.2 Waardering van de saldi en verrichtingen in buitenlandse valuta's

Het aandelenkapitaal van het Fonds luidt in euro ("EUR") en ook de boekingsposten zijn in deze valuta uitgedrukt. Het door de lidstaten in de nationale valuta gestorte aandeel in het kapitaal wordt omgerekend in EUR tegen de op de stortingsdatum geldende koers.

In buitenlandse valuta's uitgedrukte niet-monetaire posten worden weergegeven in de op de datum van de transactie geldende wisselkoers (historische kostprijs).

Monetaire posten, waaronder alle andere activa, passiva en posten die buiten de balanstelling vallen en die luiden in een andere valuta dan de EUR, zijn weergegeven in de slotnotering van de wisselkoersen zoals gegeven door de Europese Centrale Bank.

In buitenlandse valuta's luidende baten en lasten zijn in EUR omgezet tegen de op de transactiedatum geldende wisselkoers.

Andere wisselkoersverschillen voortvloeiende uit de omzetting van monetaire posten worden in de periode waarin zij optreden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

2.3 Vastrentende waardepapieren

Vastrentende waardepapieren die zijn aangeschaft ten behoeve van de vaste activiteiten van het Fonds en die gewoonlijk worden aangehouden tot de aflossingsdatum worden tot de vaste activa gerekend.

De vastrentende waardepapieren zijn als volgt ingedeeld en gewaardeerd:

- notes met variabele rente en looptijden van meer dan een jaar zijn ondergebracht in de handelsportefeuille en worden bijgevolg tegen de marktwaarde of, indien deze lager is, de aankoopprijs gewaardeerd;
- notes met vaste rente en notes met variabele rente en een looptijd van minder dan een jaar zijn opgenomen in de vaste beleggingsportefeuille en worden tegen de aankoopprijs gewaardeerd.

Over de aflossingswaarde betaalde premies en het in vergelijking met de aflossingswaarde van waardepapieren verkregen disagio worden gedurende de resterende looptijd in gelijke termijnen tot de aflossingsdatum op de winst-en-verliesrekening opgevoerd. Het nettobedrag van de cumula-

tieve afschrijving vanaf de aanschafdatum is opgenomen in de post "Overlopende passiva".

Overige vastrentende waardepapieren met oorspronkelijke looptijden van minder dan een jaar worden als vlottende activa tegen kostprijs geboekt. Premies en disagio worden over de resterende looptijden afgeschreven.

2.4 Deelnemingen in participatiemaatschappijen

Deelnemingen in participatiemaatschappijen omvatten aandelen en andere waardepapieren met variabel rendement en deelnemingen die voor de langere termijn zijn aangeschaft in het kader van de vaste activiteiten van het Fonds; zij zijn tegen de oorspronkelijke aankoopprijs in de balans opgenomen.

Deelnemingen in participatiemaatschappijen worden gewaardeerd op basis van een afzonderlijke waardering van de aan ieder fonds toe te rekenen nettovermogenswaarde (NAV, *net asset value*) zoals door de fondsbeheerders tot aan de balansdatum aangeleverd, voor zover deze waarderingslagen lager liggen dan de oorspronkelijke aankoopprijs van de deelnemingen, waardoor eventuele aan de portefeuille toe te rekenen niet-gerealiseerde winsten buiten beschouwing worden gelaten.

De toe te rekenen nettovermogenswaarde wordt berekend door ofwel het deelnemingspercentage van het Fonds in het betrokken instrument, ofwel, voor zover mogelijk, de exacte waarde van de deelneming op dezelfde datum, zoals aangeleverd door de betrokken fondsbeheerder, toe te passen op de nettovermogenswaarde die in het meest recente verslag wordt vermeld.

Bij de uiteindelijke waardering wordt de toe te rekenen nettovermogenswaarde gecorrigeerd naar aanleiding van gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de beschikbare NAV-datum en de balansdatum, voor zover zulks relevant wordt geacht.

Teneinde beter te kunnen voldoen aan de waarderingsgrondslagen van de "waarde in het economisch verkeer"-methode, worden deelnemingen in participatiemaatschappijen die op de balansdatum minder dan twee jaar zijn aangehouden, volgens dezelfde methode gewaardeerd. Niet-gerealiseerde verliezen die enkel verband houden met de administratiekosten van deze onlangs gecreëerde fondsen, worden echter buiten beschouwing gelaten. Een en ander betekent een verandering ten opzichte van de tot 31 december 2001 toegepaste waarderingsgrondslag; waardecorrecties werden destijds niet opgenomen indien het deelnemingen betrof die gedurende minder dan twee jaar werden aangehouden, behoudens ingeval een fonds bijzonder actief was.

2.5 Waardering van de immateriële en materiële activa

Immateriële en materiële activa worden gewaardeerd tegen de aankoopprijs, verminderd met de gecumuleerde waardecorrecties die zodanig worden toegepast dat de waarde van dergelijke activa lineair wordt afgeschreven over hun verwachte economische levensduur, en wel als volgt:

Economische levensduur

Immateriële activa:	
Software	2 tot 5 jaar
Materiële activa:	
Gebouwen	30 jaar
Inventaris	3 tot 10 jaar
Kantoorapparatuur	3 tot 5 jaar
Computerapparatuur en voertuigen	3 jaar

2.6 Voorziening met betrekking tot verstrekte garanties

De voorziening met betrekking tot de verstrekte garanties is berekend op basis van de in de Richtlijnen voor kredietrisico's uiteengezette methodiek, zoals door de Raad van Bewind op 4 december 2001 goedgekeurd. Dit heeft geresulteerd in een waardering per afzonderlijke transactie, die is gebaseerd op een taxatie van de eisen die met betrekking tot de voorzieningen worden gesteld.

Bijgevolg worden voor de transacties die sinds 1 januari 2002 zijn ondertekend, de voorzieningen gedurende twee derden van de gewogen gemiddelde levensduur van de garanties vooruit gevormd, teneinde beter te kunnen voldoen aan de waarderingsgrondslagen van de "waarde in het economisch verkeer"-methode. Dit is een wijziging ten opzichte van de waarderingsgrondslag die toegepast wordt op de tot 31 december 2001 ondertekende garantie-activiteiten, voor zover de voorziening voor deze activiteiten nog volledig wordt verantwoord.

2.7 Garanties met betrekking tot door derden verstrekte kredieten

De in verband met de verleende garanties opgenomen bedragen geven het totaal van de aangegane verplichtingen weer; zij verwijzen zowel naar de opgenomen als naar de niet opgenomen hoofdsommen van de betrokken kredieten en, indien van toepassing, eveneens naar de contante waarde van de door garanties gedekte toekomstige rentebetalingen.

2.8 Rentebaten

Rentebaten worden naar tijdsgelang geboekt, waarbij het feitelijke rendement op het actief in aanmerking wordt genomen.

Premies op vastrentende waardepapieren die tot de vaste activa behoren en tijdens het boekjaar worden afgeschreven worden evenals rentelasten in mindering gebracht op het totaalbedrag aan rentebaten.

2.9 Provisie-inkomsten

De in verband met het voorbereiden en toekennen van de garanties ontvangen vooruitbetaalde provisies worden geboekt wanneer er een verplichting terzake is aangegaan.

Ontvangen provisies in verband met garanties worden naar tijdsgelang toegerekend naar looptijd van de garantie.

3 Gedetailleerde opmerkingen met betrekking tot actiefposten

3.1 Termijndeposito's

De resterende looptijd van de termijndeposito's wordt als volgt gespecificeerd:

	2002 EUR	2001 EUR
Tot drie maanden	15 000 000	10 000 000

3.2 Commercial paper

De marktwaarde van commercial paper bedroeg per 31 december 2002 72 183 089 EUR (in 2001: 52 797 700 EUR).

3.3 Vastrentende waardepapieren die tot de vaste activa behoren

De door het Fonds aangehouden effecten hebben alle een notering op een erkende markt.

Vastrentende waardepapieren die tot de vaste activa behoren worden als volgt ingedeeld:

	2002 EUR	2001 EUR
Vaste beleggingsportefeuille	379 114 792	428 007 727
Handelsportefeuille	52 737 650	24 314 270
	431 852 442	452 321 997

3.5 Ontwikkelingen bij de vaste activa (in euro)

Rubrieken	Aankoopprijs aan het begin van het jaar	Toevoegingen	Verkoop	Aankoopprijs aan het einde van het jaar	Cumulatieve waarde-correcties aan het einde van het jaar	Boekwaarde aan het einde van het jaar
Vastrentende waardepapieren die tot de vaste activa behoren	452 321 997	52 410 600	(72 824 914)	431 907 683	(55 241)	431 852 442
Deelnemingen in participatiemaatschappijen	51 352 671	13 188 894	(751 931)	63 789 634	(14 484 327)	49 305 307
Immateriële activa (software):	330 982			330 982	(295 285)	35 697
Materiële en overige vaste activa waarvan:	6 122 963	155 275		6 278 238	(1 373 803)	4 904 435
a) Terreinen en gebouwen	5 161 380			5 161 380	(848 560)	4 312 820
b) Inventaris	234 203	33 254		267 457	(116 371)	151 086
c) Kantoorapparatuur	442 330	122 021		564 351	(241 422)	322 929
d) Computerapparatuur	192 214			192 214	(87 133)	105 081
e) Voertuigen	84 072			84 072	(80 317)	3 755
f) Overige vaste activa	8 764			8 764		8 764
Totaal	510 128 613	65 754 769	(73 576 845)	502 306 537	(16 208 656)	486 097 881

3.6 Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt ingedeeld:

	2002 EUR	2001 EUR
Te ontvangen rente op vastrentende waardepapieren	10 621 538	10 915 316
Te ontvangen inkomsten uit commercial paper	207 875	213 763
Te ontvangen rente op termijndeposito's		
Overlopend disagio op vastrentende waardepapieren	10 963	7 929
Overlopende provisie op garanties	3 642 390	1 531 320
Vooruitbetalingen en overige		512
	14 482 767	15 202 680

Het bedrag aan effecten met een resterende looptijd van minder dan een jaar is 54 756 739 EUR (in 2001: 62 916 035 EUR).

De marktwaarde van vastrentende waardepapieren die tot de vaste activa behoren is 445 090 007 EUR (in 2001: 453 509 860 EUR).

Het Fonds neemt als uitlener deel aan een programma voor het in- en uitlenen van effecten met Euroclear en Clearstream. De marktwaarde van de uitgeleende effecten per 31 december 2002 bedraagt 5 638 772 EUR (in 2001: 4 257 802 EUR).

3.4 Deelnemingen in participatiemaatschappijen

Deelnemingen in participatiemaatschappijen worden als volgt onderverdeeld:

	2002 EUR	2001 EUR
Netto betaald bedrag (aankoopprijs)	63 789 635	51 352 671
Waardecorrectie	(14 265 336)	(2 924 364)
Niet gerealiseerd verlies op vreemde valuta's	(218 992)	—
Netto boekwaarde	49 305 307	48 428 308

Bij deelnemingen in participatiemaatschappijen gaat het om deelnemingen in het eigen vermogen en verwante financieringsstructuren.

De niet gerealiseerde verliezen op vreemde valuta's die het gevolg waren van de herwaardering van deelnemingen in participatiemaatschappijen tegen de slotkoers per 31 december 2002 bedroegen 218 992 EUR (in 2001: niet gerealiseerde winst van 1 109 446 EUR). Overeenkomstig de door het Fonds gehanteerde waarderingsgrondslag is dit bedrag opgenomen in het verlies op buitenlandse valuta's over het boekjaar (de niet gerealiseerde winst is in 2001 niet verantwoord).

Zoals vermeld in noot 2.4, is de waarderingsgrondslag voor deelnemingen in participatiemaatschappijen gewijzigd teneinde potentiële waardecorrecties in verband met deelnemingen die op de balansdatum minder dan twee jaar zijn aangehouden daarin op te kunnen nemen; per 31 december 2002 betreft het 1 640 919 EUR. Indien deze waarderingsmethode reeds in 2001 was toegepast, zou de waardecorrectie met naar schatting een bedrag van 431 890 EUR zijn toegenomen.

De niet gerealiseerde winsten op deze deelnemingen worden niet in de boeken opgenomen en bedragen overeenkomstig de in noot 2.4 toegelichte waarderingsgrondslag 6 706 891 EUR (in 2001: 16 806 141 EUR).

4 Gedetailleerde opmerkingen bij de onder de passiva vermelde posten

4.1 Crediteuren

De post "Crediteuren" is als volgt ingedeeld:

	2002 EUR	2001 EUR
Zakelijke crediteuren	3 433 813	1 686 542
Onmiddellijk opeisbaar	4 203	30 177 396
	3 438 016	31 863 938

In het boekjaar 2001 werden door de EIB vooruitbetaalde gelden ten behoeve van additionele investeringen in voor de EIB beheerde deelnemingen in participatiemaatschappijen opgenomen; deze gelden waren eveneens ondergebracht bij de onmiddellijk opeisbare bedragen onder de Kasmiddelen.

Aangezien voor de ten behoeve van de EIB in verband met risicokapitaalactiviteiten beheerde middelen aparte en identificeerbare bankrekeningen zijn geopend, worden deze activiteiten in 2002 bij de posten buiten de balanstelling verantwoord onder Middelen onder beheer voor derden.

4.2 Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn als volgt ingedeeld:

	2002 EUR	2001 EUR
Geactiveerd inkomen op verstrekte garanties	11 421 152	10 296 926
Afschrijving premies op vastrentende waardepapieren	4 534 274	5 248 710
	15 955 426	15 545 636

Zoals vermeld onder noot 2.3 worden de disagio en premies op vastrentende waardepapieren die tot de vaste activa behoren in nettobedragen weergegeven. Dit was in 2001 niet het geval. Indien de disagio en premies niet in nettobedragen waren weergegeven, zou voor 2002 het overeenkomstige cijfer 6 535 557 EUR luiden.

Het totale bedrag van de over de resterende looptijd van de vastrentende waardepapieren af te schrijven premies bedroeg 6 948 245 EUR (in 2001: 9 029 153 EUR).

4.3 Voorziening met betrekking tot verstrekte garanties

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen bij de voorziening in verband met onvoorziene verliezen die zich bij de garantieportefeuille kunnen voordoen:

	2002 EUR	2001 EUR
Beginsaldo	24 311 610	45 005 169
Onttrekking in verband met de overdracht van de portefeuille voor transeuropese netwerken (noot 1)		(40 000 000)
Overboeking naar de voorziening met betrekking tot aan het MKB verstrekte garanties	3 621 424	19 664 904
Benutting van de voorziening	(2 410 613)	(358 463)
Eindsaldo	25 522 421	24 311 610

Het saldo van 25 522 421 EUR (in 2001: 24 311 610 EUR) heeft uitsluitend betrekking op de portefeuille voor garanties voor het MKB dat het Fonds voor eigen rekening beheert.

Ten behoeve van het Groei- en milieuprogramma van de Commissie, waarvan het kredietrisico door het Fonds wordt gedragen, was het noodzakelijk in 2002 een bedrag van 3 237 428 EUR aan de voorziening voor garanties toe te voegen en 2 034 668 EUR uit de voorziening te benutten.

Zoals vermeld in noot 2.6, is de waarderingsgrondslag voor de voorziening voor garanties gewijzigd teneinde de benodigde voorziening te spreiden over twee derde van de gewogen gemiddelde levensduur van de garanties. Indien de risicobeoordelingsmethode met betrekking tot de voorziening voor MKB-garanties in 2001 was ingevoerd, zou de hiermee verband houdende voorziening met 8 328 766 EUR zijn afgenomen.

4.4 Kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt 2 miljard EUR, vertegenwoordigd door 2 000 aandelen met een nominale waarde van ieder 1 000 000 EUR.

Het geplaatste aandelenkapitaal van 2 000 000 000 EUR, dat 2 000 aandelen vertegenwoordigt, is opgevraagd voor 400 000 000 EUR, oftewel 20% van het geplaatste aandelenkapitaal.

Het geplaatste aandelenkapitaal is als volgt samengesteld:

	2002 EUR	2001 EUR
Geplaatst en gestort (20%)	400 000 000	400 000 000
Geplaatst en nog niet opgevraagd (80%)	1 600 000 000	1 600 000 000
Eindsaldo	2 000 000 000	2 000 000 000

Het kapitaal is als volgt geplaatst:

	2002 Aantal aandelen	2001 Aantal aandelen
Europese Investeringsbank	1 215	1 215
Europese Commissie	600	600
Financiële instellingen	185	185
	2 000	2 000

4.5 Statutaire reserve en overgeboekte winst

Krachtens artikel 27 van de statuten dient het Fonds ieder jaar ten minste 20% van de netto-inkomsten toe te wijzen aan een statutaire reserve, en wel tot de totale reserve 10% van het geplaatste kapitaal bedraagt. Deze reserve wordt niet uitgekeerd.

In dit kader dient in 2003 ten behoeve van het boekjaar 2002 ten minste 3 754 028 EUR te worden ingehouden.

Verschuivingen in de reserves en de overgeboekte winst kunnen als volgt worden weergegeven (in EUR):

	Statutaire reserve	Overgeboekte winst	Winst voor het boekjaar
Beginsaldo	39 464 505	23 892 297	75 742 580 (15 600 000)
Uitgekeerd dividend			
Overige toewijzingen van de winst over het afgelopen boekjaar	15 148 517	44 994 063	(60 142 580)
Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening			18 770 140
Eindsaldo	54 613 022	68 886 360	18 770 140

De Algemene Vergadering van de leden heeft op 29 april 2002 haar goedkeuring gehecht aan de uitkering van een dividend van 7 800 EUR per aandeel, waarmee het totale bedrag aan uit te keren dividend 15 600 000 EUR bedroeg (in 2001: 12 498 710 EUR).

5 Opmerkingen met betrekking tot posten buiten de balanstelling

5.1 Garanties

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de verstrekte garanties met betrekking tot kredieten die door de schuldenaar zijn opgenomen en kredieten die nog niet zijn opgenomen, met vermelding van de looptijd:

	Opgenomen EUR	Niet opgenomen EUR	Totaal 2002 EUR	Totaal 2001 EUR
Tot vijf jaar	1 117 252 935	129 559 898	1 246 812 833	834 589 358
Vijf tot tien jaar	940 467 665	219 142 386	1 159 610 051	1 310 217 396
Tien tot vijftien jaar	291 599 065	25 000 000	316 599 065	297 752 292
Meer dan vijftien jaar	293 403 728	46 578 335	339 982 063	347 087 329
	2 642 723 393	420 280 619	3 063 004 012	2 789 646 375

In het bovenstaande totaalbedrag is mede begrepen het bedrag van 1 576 464 993 EUR voor de portefeuille voor garantieverstreking ten behoeve van de transeuropese netwerken, die sinds 1 januari 2001 door de EIB voor haar eigen risico doch ten behoeve van het Fonds wordt beheerd. Van het bovenstaande totaalbedrag is 1 181 154 329 EUR (in 2001: 1 322 531 700 EUR) verstrekt ten gunste van de EIB.

In het opgenomen gedeelte van de verstrekte garanties is een bedrag van 62 844 104 EUR (in 2001: 67 461 129 EUR) begrepen, dat de contante waarde van de door de garanties gedekte toekomstige rente vertegenwoordigt.

5.2 Statutair plafond voor de totale verplichtingen

Krachtens artikel 26 van de statuten van het Fonds mogen de totale verplichtingen uit hoofde van garantieverstrekingen niet hoger zijn dan

driemaal het bedrag van het geplaatste kapitaal. Verplichtingen die het Fonds is aangegaan voor rekening van derden worden hierbij niet meegerekend.

Krachtens het huidige niveau van het kapitaal bevindt het plafond zich op 6 000 000 000 EUR. Het totaal aan uitstaande garanties bedraagt 1 486 539 018 EUR (in 2001: 2 789 646 375 EUR).

De garantie-activiteiten in verband met TEN's, die door de EIB voor eigen risico ten behoeve van het Fonds worden beheerd (1 576 464 993 EUR) zijn niet in bovenvermelde uitstaande garanties opgenomen.

Overeenkomstig artikel 12 juncto artikel 26 van de statuten bedraagt het plafond dat momenteel in verband met de eigen risicokapitaalactiviteiten van het Fonds wordt toegepast 50% van het eigen vermogen. Op grond van de resultaten in 2002 bedraagt het plafond 273 819 332 EUR, terwijl de aangegane verplichtingen in verband met de risicokapitaalactiviteiten 162 818 519 EUR bedragen (in 2001: 126 246 832 EUR).

5.3 Verplichtingen

De verplichtingen omvatten deelnemingen in participatiemaatschappijen die zijn besloten maar nog niet uitbetaald en bedragen in totaal 75 512 464 EUR (in 2001: 51 777 298 EUR).

5.4 Middelen onder beheer voor derden

Voor derden beheerde middelen, zoals hieronder weergegeven, hebben betrekking op drie trustaccounts die op naam van het Fonds doch ten behoeve van de Commissie en de EIB zijn geopend en gehouden. De op deze rekeningen aangehouden gelden behoren toe aan de Commissie en de EIB zolang zij niet ten behoeve van het respectievelijke betrokken project worden uitgekeerd.

In het kader van het project Groei en Milieu verstrekt het Fonds, zonder hiervoor provisie in rekening te brengen, een garantie aan bemiddelende financiële instellingen bij kredieten die aan het MKB worden verstrekt ten behoeve van de financiering van milieuvriendelijke investeringen. Het garantierisico blijft bij het Fonds berusten en de garantievergoeding wordt betaald uit begrotingsmiddelen van de Europese Unie.

In het kader van de MKB-garantiefaciliteit en het MAP-garantieprogramma is het Fonds bevoegd om op eigen naam doch voor rekening en risico van de Commissie garanties te verstrekken.

In het kader van de regelingen "ETF-Start" en "MAP-deelnemingen" is het Fonds bevoegd om op eigen naam doch voor rekening en risico van de Commissie participaties in jonge ondernemingen in de technologie-sector te kopen, beheren en te verkopen.

De uit hoofde van de startkapitaalactie ("Seed Capital"-actieprogramma) verleende steun is gericht op het op lange termijn door de risicokapitaalfondsen werven van nieuwe investeringsbeheerders, ten einde het aantal gekwalificeerde medewerkers te verhogen en de capaciteit van de risicokapitaal- en incubatorfondsen om in zaaikapitaal te investeren, te versterken.

In het kader van zijn risicokapitaalactiviteit, beheert het EIF ten behoeve van de EIB enerzijds de Europese Technologiefaciliteiten (ETF) 1 en 2, die sinds 1998 door het EIF ten uitvoer worden gelegd.

Anderzijds heeft het EIF in het kader van het risicokapitaalmandaat, dat in 2000 met de EIB is aangegaan, de bestaande risicokapitaalportefeuille van de EIB overgenomen, en worden verdere investeringen uit hoofde van het initiatief "Innovatie 2000" van de EIB gefinancierd.

	2002 EUR	2001 EUR
Project Groei en Milieu	6 714 312	16 091 609
MKB-garantiefaciliteit	105 795 347	54 762 256
ETF-startersregeling (*)	43 035 289	59 891 512
Seed Capital-actieprogramma	100 337	
MAP-garantieprogramma	5 868 191	
MAP-deelnemingen (*)	18 103 597	
Trustaccounts - Commissie	179 617 073	130 745 377
Trustaccounts - EIB (**)	31 065 934	
	210 683 007	130 745 377

(*) In bovenvermelde bedragen zijn niet opgenomen de nettoposities die ten behoeve van de Commissie in risicokapitaal zijn genomen; het betreft een bedrag van 46 704 169 EUR in verband met de ETF-startersregeling (34 466 483 in 2001) en 860 000 EUR in verband met MAP-deelnemingen (0 EUR in 2001). Deze bedragen staan vermeld onder noot 5.5. Indien dezelfde methode in 2001 was toegepast, zou het bedrag aan ten behoeve van de Commissie in verband met de ETF-startersregeling beheerde kasmiddelen 25 425 029 EUR hebben belopen.

(**) EIB-trustaccounts bedroegen in 2001 in totaal 30 098 175 EUR en waren ondergebracht bij de onmiddellijk opelsbare bedragen onder de Kasmiddelen aan de actiefzijde en onder Crediteuren aan de passiefzijde van de balans (zie noot 4.1).

Indien dezelfde methode reeds in 2001 was toegepast, zou het totale bedrag aan voor derden beheerde middelen 126 377 069 EUR hebben belopen.

5.5 Beheeractiviteiten voor derden

Ingevolge artikel 28 van zijn statuten koopt, beheert en verkoopt het Fonds deelnemingen in participatiemaatschappijen op eigen naam doch voor rekening en risico van de EIB en de Commissie van de Europese Gemeenschap, uit hoofde van fiduciaire- en beheerovereenkomsten die zijn aangegaan met de EIB ("Europees Mechanisme voor Technologie": "EMT1" en "EMT2"; "Overdracht, uitvoering en beheer van risicokapitaalinvesteringen" (risicokapitaalmandaat)) en met de Commissie ("ETF-Start", "MAP-deelnemingen" en het "Seed Capital"-actieprogramma).

Uit hoofde van de fiduciaire- en beheerovereenkomst die het Fonds is aangegaan met de Commissie ("MKB-garantiefaciliteit" en "MAP-garantieprogramma") is het Fonds tevens bevoegd om op eigen naam doch voor rekening en risico van de Commissie garanties te verstrekken.

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de in verband met de fiduciaire- en beheerovereenkomst verrichte beheeractiviteiten voor derden:

	2002 EUR	2001 EUR
Voor rekening van de Commissie ondertekende garanties op grond van de MKB-garantiefaciliteit		
Opgenomen	1 937 501 373	1 302 384 060
Niet opgenomen	588 568 708	662 955 077
Uit hoofde van MAP-garantieprogramma		
Opgenomen		
Niet opgenomen	295 358 333	
Voor rekening van de Commissie gedane investeringen:		
Uit hoofde van de ETF-startersregeling (*)		
Opgenomen (**)	62 100 589	50 106 275
Niet opgenomen	52 956 823	55 066 686
Uit hoofde van MAP-deelnemingen		
Opgenomen (**)	860 000	
Niet opgenomen	8 440 000	
Voor rekening van de EIB gedane investeringen		
Uit hoofde van het EIB-risicokapitaalmandaat		
Opgenomen (**)	808 774 334	629 059 524
Niet opgenomen	1 109 821 666	916 986 370
Uit hoofde van het Europees Mechanisme voor Technologie		
Opgenomen (**)	123 312 774	106 063 926
Niet opgenomen	121 716 270	129 583 971
	5 109 410 869	3 852 205 889

(*) Bovenvermelde activiteiten worden gewaardeerd tegen de op 31 december 2002 geldende actuele wisselkoersen. In 2001 is de ETF-startersregeling met de Commissie opgenomen tegen de historische wisselkoers. Indien de actuele koers in 2001 zou zijn toegepast, zou het opgenomen bedrag 49 833 340 EUR hebben belopen en het niet opgenomen bedrag 55 465 948 EUR.

(**) Bovenvermelde activiteiten zijn per 31 december 2002 en per 31 december 2001 tegen kostprijs gewaardeerd. Indien de in noot 2.4 beschreven waarderingsmethode in 2002 en 2001 op deze activiteiten was toegepast, zou dit de volgende bedragen hebben opgeleverd:

- ten behoeve van de EIB, een waardecorrectie van 150 682 608 EUR (voor 2001 naar schatting 30 962 147 EUR) met als gevolg hiervan een netto gecorrigeerde waarde van 781 404 500 EUR (voor 2001 naar schatting 704 161 303 EUR).

- ten behoeve van de Commissie een waardecorrectie van 11 740 217 EUR (voor 2001 naar schatting 4 472 898 EUR) met als gevolg hiervan een netto gecorrigeerde waarde van 51 220 372 EUR (voor 2001 naar schatting 45 363 377 EUR).

5.6 EIF-verplichtingen opgenomen in de posten buiten de balanstelling

Van het totale bedrag van 8 458 610 352 EUR (in 2001: 6 824 374 939 EUR), draagt het Fonds uitsluitend voor de volgende activiteiten het uiteindelijke kredietrisico:

	EUR 2002	EUR 2001
Garanties met betrekking tot door derden verstrekte kredieten		
Opgenomen	1 172 558 275	708 852 939
Niet opgenomen	313 980 743	385 579 486
	1 486 539 018	1 094 432 425
Verplichtingen in verband met risicokapitaalactiviteiten	75 512 464	51 777 298
	1 562 051 482	1 146 209 723

6 Gedetailleerde informatie betreffende de winst-en-verliesrekening

6.1 Rentebaten

Onder de rentebaten vallen:

	2002 EUR	2001 EUR
Rente op waardepapieren	24 043 112	25 405 316
Rente op termijndeposito's	977 035	708 218
Overlopend disagio op waardepapieren		819 505
Rente op lopende bankrekeningen	207	628 186
Afschrijving effectenpremies	(1 287 799)	(2 701 123)
Rentelasten	105 162	(100 678)
	23 837 716	24 759 424

Zoals vermeld onder noot 2.3 worden de disagio en premies op vastrentende waardepapieren die tot de vaste activa behoren in nettobedragen weergegeven. Dit was in 2001 niet het geval. Indien de disagio en premies niet in nettobedragen waren weergegeven, zou voor 2002 het overeenkomstige cijfer voor Overlopend disagio op vastrentende waardepapieren 821 789 EUR zijn geweest en voor Afschrijvingen effectenpremies 2 109 587 EUR.

6.2 Provisie-inkomsten

In onderstaande tabel volgt een overzicht van provisie-inkomsten:

	2002 EUR	2001 EUR
Provisie op verstrekte garanties met betrekking tot opgenomen leningen	6 808 298	4 519 523
Provisie op verstrekte garanties met betrekking tot nog niet opgenomen leningen	159 355	134 257
Vooruitbetaalde premies in verband met verstrekte garanties	1 031 390	958 786
Provisie Europees Mechanisme voor Technologie 1	767 855	2 291 875
Provisie Europees Mechanisme voor Technologie 2	1 250 000	
Provisie ETF-startersregeling	1 253 390	1 400 521
Provisie MKB-garantiefaciliteit	3 912 173	2 928 326
Provisie MAP-garantieprogramma	250 000	
Provisie MAP-deelnemingen	400 500	
Provisie EIB-risicokapitaalmandaat	4 732 188	3 607 843
Overige provisijs	9 996	31 000
	20 575 145	15 872 131

6.3 Lonen en salarissen

Onder de post "lonen en salarissen" valt tevens een bedrag van 2 723 249 EUR (2 162 345 EUR in 2001) in verband met de kosten van personeel dat vanuit de EIB bij het Fonds is gedetacheerd.

6.4 Pensioenregeling personeel

Tijdens zijn vergadering van 3 december 2002 heeft de Raad van Bewind goedkeuring verleend aan de vorming van een pensioenregeling op basis van vaste toezeggingen ter vervanging van de huidige regeling op basis van bijdragen. De voorziening van 550 000 EUR werd voor de vorming van het initiële risicofonds toereikend geacht.

6.5 Buitengewoon resultaat

In het voorgaande boekjaar deden twee buitengewone baten de winst van dat jaar met 60 500 000 EUR toenemen. 40 000 000 EUR hiervan bestond uit de onttrekking uit de voorziening voor TEN's en 20 500 000 EUR bestond uit de opbrengsten van de verkoop van de TEN portefeuille aan de EIB.

Zonder inbegrip van de inkomsten uit de verkoop van de TEN portefeuille, zou de winst over het boekjaar 2001, om vergelijkbaar te zijn met het boekjaar 2002, 15 242 580 EUR hebben bedragen.

7 Personeel

Het aantal personen (inclusief 15 gedetacheerde medewerkers van de EIB waarvan 1 de algemeen directeur is) dat per 31 december 2002 in dienst was bedroeg:

	2002	2001
Algemeen directeur	1	1
Werknemers	57	51
Totaal	58	52
Gemiddelde over het jaar	55	47

8 Transacties met gelieerde partijen

8.1 Europese Investeringsbank

	2002 EUR	2001 EUR
ACTIVA		
Debiteuren	1 284 491	1 128 833
Trustaccounts	0	30 098 175
PASSIVA		
Crediteuren	4 215 141	32 175 909
Geactiveerde provisie	230 004	240 000
Gestort kapitaal	243 000 000	243 000 000
BUITEN DE BALANSTELLING		
Opgenomen garanties	1 179 728 051	1 265 614 119
Niet opgenomen garanties	27 937 615	56 917 581
Voor derden gehouden middelen	31 065 934	0
Investerings opgenomen in risicokapitaal	932 087 108	735 123 450
Investerings niet opgenomen in risicokapitaal	1 231 537 936	1 046 570 341
INKOMSTEN		
Beheerprovisie	6 760 039	5 930 718
Buitengewone inkomsten		20 500 000
LASTEN		
Salarissen	2 723 249	2 386 348
Automatiseringskosten	1 450 000	452 786
Diensten	938 918	437 851

De waarderingsgrondslag met betrekking tot trustaccounts is gewijzigd (zie noot 4.1).

8.2 De Commissie van de Europese Gemeenschappen

	2002 EUR	2001 EUR
ACTIVA		
Debiteuren	1 694 365	2 697 782
PASSIVA		
Crediteuren	25 035	0
Geactiveerde provisie	11 190 721	10 040 637
Gestort kapitaal	120 000 000	120 000 000
BUITEN DE BALANSTELLING		
Opgenomen garanties	1 937 501 373	1 302 384 060
Niet opgenomen garanties	883 927 041	662 955 077
Voor derden gehouden middelen	179 617 073	130 745 377
Investerings opgenomen in risicokapitaal	62 960 589	50 106 275
Investerings niet opgenomen in risicokapitaal	61 396 823	55 066 686
INKOMSTEN		
Beheerprovisie	5 816 063	4 328 847
Ontvangen provisie	3 027 344	2 685 399
LASTEN		
Provisie treasurybeheer	53 468	0

De waarderingsgrondslag voor Middelen onder beheer voor derden is in 2002 gewijzigd (zie noot 5.4).

De waarderingsgrondslag voor deelnemingen in risicokapitaal uit hoofde van de ETF-startersregeling met de Commissie is in 2002 gewijzigd (zie noot 5.5).

De provisijs ontvangen in het kader van "Groei en Milieu" worden gestructureerd om de door het Fonds gedragen risico's en kosten te dekken (zie 4.3).

8.3 Overige gelieerde partijen

De door het EIF gehouden deelnemingen in participatiemaatschappijen worden niet opgenomen onder gelieerde partijen, omdat deze niet worden gehouden met het oogmerk zeggenschap op het financiële en operationele beleid met betrekking tot het beheer van deze maatschappijen uit te oefenen.

9 Belastingen

Het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen, dat is gehecht aan het Verdrag van 8 april 1965 en waarbij werd besloten tot instelling van één Raad en één Commissie welke de Europese Gemeenschappen gemeen hebben, is van toepassing op het Fonds. Dit houdt in dat de bezittingen, inkomsten en andere eigendommen van het Fonds vrijgesteld zijn van alle directe belastingen.

Resultaten van het jaar

Het EIF heeft in 2002 een nettoresultaat van 18 770 140 euro geboekt. Het vergelijkend cijfer voor het boekjaar 2001 bedraagt 15 242 580 euro (dit is gelijk aan het nettoresultaat over 2001 na aftrek van twee buitengewone baten: 40 000 000 euro door de onttrekking aan de voorziening voor transeuropese netwerken (TEN's) en 20 500 000 euro door de verkoop van de portefeuille voor TEN's).

Het brutobedrijfsresultaat bedraagt 46 381 167 euro. 51,4% hiervan is afkomstig uit inkomsten uit financiële investeringen, 44,4% uit provisies met betrekking tot verrichtingen, en 4,2% uit inkomsten uit risicokapitaalactiviteiten (in 2001 waren deze percentages respectievelijk 52,7%, 33,8% en 13,5%).

Een nettobedrag van 3 621 424 euro werd dit boekjaar toegevoegd aan de voorziening met betrekking tot verstrekte garanties.

De waardeaanpassing inzake verrichtingen met risicokapitaal uit eigen middelen is dit boekjaar met 11 340 972 euro toegenomen, en bedraagt per 31 december 2002 14 265 336 euro.

In 2002 zijn de uit hoofde van het risicokapitaalmandaat van de EIB beheerde middelen als trustaccount gestructureerd, waardoor zij niet meer in de balans zijn opgenomen. Als gevolg hiervan is het balanstotaal gedaald van 625 034 875 euro per 31 december 2001 naar 602 285 560 euro per 31 december 2002.

Aan de passiefzijde van de balans bedraagt de voorziening met betrekking tot verstrekte garanties 25 522 421 euro. De wettelijke reserve is 54 613 022 euro, een toename van 38,4% ten opzichte van 2001.

De posten buiten de balanstelling zijn met 23,9% gestegen van 6 824 374 939 euro per 31 december 2001 naar 8 458 610 352 euro per 31 december 2002. Het eindsaldo per 31 december 2002 had voor 62,9% betrekking op beheeractiviteiten voor derden; het resterende percentage was bestemd voor de verstrekking van garanties voor verrichtingen uit eigen middelen.

Accountantsverklaring

Aan de Auditcommissie
van het Europees Investeringsfonds
43, avenue J.F. Kennedy
L-2968 Luxemburg

In overeenstemming met de opdracht die de Auditcommissie ons heeft gegeven, hebben wij de bijgevoegde jaarrekening van het Europees Investeringsfonds over het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2002 gecontroleerd. Deze jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur. Het behoort tot onze verantwoordelijkheid hierover op grond van de door ons verrichte controle een oordeel uit te spreken.

De controle is door ons verricht in overeenstemming met de internationale normen inzake de controle van jaarrekeningen. Volgens die normen dienen wij de controle zodanig op te zetten en uit te voeren, dat er met redelijke zekerheid kan worden vastgesteld dat de jaarrekening geen wezenlijk onjuiste opgaven bevat. De controle omvat het onderzoeken, op basis van steekproeven, van de bewijsstukken dienende ter staving van de bedragen en van de vermeldingen in de jaarrekening. Tevens houdt de controle in, het beoordelen van de door het bestuur gemaakte belangrijke schattingen, alsmede het beoordelen van de algehele opstelling van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een redelijke grondslag voor ons oordeel vormt.

Wij zijn van oordeel dat de bijgevoegde jaarrekening een getrouw en duidelijk beeld geeft van de financiële positie van het Europees Investeringsfonds op 31 december 2002 en van het resultaat van zijn verrichtingen over het boekjaar 2002, in overeenstemming met de Richtlijn van de Raad van de Europese Unie inzake jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen van banken en overige financieringsinstellingen.

PricewaterhouseCoopers S.a.r.l.
Audit Accountant
Vertegenwoordigd door

Pierre Krier

Didier Mouget

Luxemburg, 21 februari 2003

Verslag van de Auditcommissie

De Auditcommissie, die is samengesteld overeenkomstig artikel 22 van de statuten,

- handelend in overeenstemming met de in het beroep van accountant gebruikelijke normen,
- na inzage van de boeken en de bescheiden waarvan zij het voor de uitoefening van haar mandaat nodig oordeelde om kennis te nemen,
- na kennisneming van het door PricewaterhouseCoopers S. à r.l., Audit Accountant, opgestelde verslag de dato 21 februari 2003,

gezien de artikelen 17, 18 en 19 van het reglement van orde,

bevestigt bij deze

- dat de verrichtingen van het Fonds hebben plaatsgevonden met inachtneming van de voorschriften van de statuten, het reglement van orde en de richtlijnen en instructies zoals deze bij tijden worden vastgesteld door de Raad van Bestuur;
- dat de balans en de winst-en-verliesrekening van het Fonds een getrouw en eerlijk beeld geven van de financiële positie van het Fonds met betrekking tot zijn activa en passiva, alsmede van de resultaten van zijn verrichtingen in het desbetreffende boekjaar.

Luxemburg, 21 februari 2003

De Auditcommissie

Sylvain SIMONETTI

Michael HARALABIDIS

Henk KROEZE

Controle en Evaluatie

COMITÉ TER CONTROLE VAN DE BOEKHOUDING – Als onafhankelijk statutair orgaan dat rechtstreeks verantwoording aflegt aan de Raad van Gouverneurs, gaat het Comité ter controle van de boekhouding na of de verrichtingen van de Bank hebben plaatsgevonden overeenkomstig de voorschriften van de statuten en het reglement van orde en controleert het de rechtmatigheid van de boeken van de Bank. De Gouverneurs nemen nota van het jaarverslag en de conclusies van het Comité ter controle van de boekhouding, evenals van de verklaring van het Comité betreffende de geconsolideerde en niet-geconsolideerde jaarrekening, alvorens het door de Raad van Bewind vastgestelde jaarverslag goed te keuren. Het Comité komt maandelijks bijeen ten behoeve van de coördinatie van de eigen werkzaamheden alsmede van die van de interne en externe accountants; het voert daarnaast regelmatig overleg met de leden van de Directie en de leidinggevenden van de verschillende diensten van de Bank.

In 2002 heeft de Bank onder nauwlettend toezicht van het Comité en in overeenstemming met de "beste bankpraktijken", haar controlesystemen versterkt door verdere integratie in de interne controlesystemen van de methoden en aanbevelingen van het Comité van Bazel met betrekking tot bancaire controle (BIB – Bank voor Internationale Betalingen), die in het "Framework for Internal Control Systems in Banking Organisations" zijn vastgelegd.

EXTERNE ACCOUNTANTS – De onafhankelijke externe accountants rapporteren rechtstreeks aan het Comité ter controle van de boekhouding, dat zij tevens elk jaar op de hoogte houden van hun werkplan en de coördinatie van hun werkzaamheden met die van de Interne audit van de Bank. Het Comité ter controle van de boekhouding heeft na overleg met de Directie van de Bank het accountantskantoor Ernst & Young in 1997 aangewezen. Deze overeenkomst is in 2002 voor een periode van drie jaar verlengd.

INTERNE AUDIT – De Interne audit werkt ten behoeve van alle bestuursniveaus van de EIB-Groep en verleent diensten op basis van de vaktechnische normen, waarbij onafhankelijkheid is gewaarborgd, zoals vastgelegd in het in 2001 gewijzigde Handvest. De dienst onderzoekt en evalueert de functionaliteit en doelmatigheid van de interne controlesystemen en -procedures. De dienst introduceert eveneens een intern controlekader op basis van de BIB-richtlijnen. Aldus controleert en toetst de Interne audit de controlesystemen met betrekking tot de meest essentiële terreinen van het bankieren, de informatietechnologie en de administratie voor periodes van twee tot vijf jaar. In het kader van de interne procedures ter bestrijding van fraude is het Hoofd van de Interne audit bevoegd onderzoeken in te stellen. Indien het onderzoek dit noodzakelijk maakt, kan de Bank eveneens een beroep doen op ondersteuning door derden of externe deskundigen, onder andere van het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF).

BEHEER ACTIVA/PASSIVA EN MARKTRISICO'S – De divisie Financieel beleid en beheer activa/passiva en marktrisico's van het Directoraat Financiën is de eerstverantwoordelijke voor activa/passivabeheer met betrekking tot de toewijzing van personeelsmiddelen, de financiële middelen en de toepassing van de beleidsrichtlijnen betreffende de strategische investeringen van de Bank. Hieronder valt eveneens het meten en toekennen van de economische bijdrage die de verschillende activiteiten van de Bank leveren. De divisie is voorts verantwoordelijk voor de evaluatie van de effecten van de marktrisico's op de activa en passiva van de Bank, alsmede voor het meten van de resultaten van de treasury-portefeuille. De risico's worden met behulp van een gestructureerd proces gesignaleerd, gemeten, beheerd en gerapporteerd. De Directie heeft dit proces goedgekeurd en de voor het bewaken en beperken van de risico's toepasselijke beleidslijnen en -procedures zijn in richtlijnen vastgelegd. Het Comité Activa/passivabeheer bestaat uit leden van diverse directoraten binnen de Bank en komt eenmaal per maand bijeen. Het is belast met het toezicht op de uitvoering van de richtlijnen van de Bank met betrekking tot het activa/passivabeheer en het valideren van rapporteringsmethoden op dit gebied.

FINANCIËLE CONTROLE – Deze onafhankelijke hoofdafdeling is opgericht ter versterking van de financiële controle binnen de Bank en is verantwoordelijk voor de algemene boekhouding en het voorbereiden van de jaarstukken van de Bank. Bovendien heeft deze afdeling de taak een “second opinion” te geven over bepaalde onderdelen van het financieel beleid van de Bank alsmede over de uitvoering van dit beleid. De hoofdafdeling Financiële controle gaat over alle verrichtingen van de Bank waarmee gegevensstromen zijn gemoeid die van groot belang zijn voor haar financiële positie, zoals kredietrisico's, resultaatmetingen, informatie- en beheersystemen, de administratieve begroting, activa/passivabeheer en marktrisico's.

KREDIETRISICO'S – Het beleid van de EIB met betrekking tot kredietrisico's is neergelegd in de beleidsrichtlijnen. Hierin is vastgelegd welke soorten kredietrisico acceptabel worden bevonden en worden minimumeisen gesteld aan de kredietkwaliteit van de geldnemers en garantieverleners bij de kredietverlening, evenals voor de treasury-activiteiten en de verrichtingen met derivaten. Onlangs zijn de criteria die ten aanzien van leningen binnen de EU gelden eveneens van toepassing verklaard op kredietactiviteiten in de toetredingslanden. In de beleidsrichtlijnen wordt ook vastgelegd aan welke contractuele voorwaarden de leningovereenkomsten ten minste dienen te voldoen, opdat de positie van de Bank even sterk is als die van andere belangrijke crediteuren, en dat de Bank waar nodig onverwijld de beschikking heeft over de verstrekte zekerheid. Daarnaast waarborgen de richtlijnen via een limietensysteem voor tegenpartijen en sectoren dat de kredietportefeuille van de Bank voldoende spreiding vertoont. Het door de Bank toegepaste limietensysteem is gebaseerd op de traditionele bedrijfseconomische regels voor concentratie en voor beheer van “belangrijke vorderingen”, die in de voornaamste bankrichtlijnen binnen de EU worden toegepast, hoewel de Bank zich over het algemeen ten aanzien van het nemen van risico's terughoudender opstelt dan commerciële banken.

Periodiek worden de beleidsrichtlijnen aangepast naar aanleiding van veranderingen in de operationele omstandigheden en nieuwe mandaten die de Bank in voorkomende gevallen van haar aandeelhouders ontvangt. De meest recente aanpassingen van de beleidsrichtlijnen werden in december 2002 ingevoerd en zijn gericht op het versterken van de mogelijkheden van de Bank om haar kredietrisico's in een meer volatiele en uitdagende kredietomgeving te beheren.

In overeenstemming met de “beste bankpraktijken” en het door “Bazel II” aanbevolen systeem van interne beoordeling, heeft de Bank een intern kredietcijfersysteem (op basis van de “verwachte verlies”-methode) voor haar kredietactiviteiten ingevoerd. Dit is een belangrijk onderdeel geworden van het kredietbeoordelingsproces en van het toezicht op kredietrisico's en vormt tevens een van de elementen bij de berekening van de jaarlijkse algemene voorzieningen. Voorts wordt deze methode gebruikt als referentie bij het bepalen van een “prijs” voor het genomen kredietrisico, die in verhouding staat tot de bijdrage van de betrokken lening aan de algemene voorzieningen van de Bank. Verder kan met behulp van een onlangs geïnstalleerd softwareprogramma voor kredietactiviteiten een portefeuille-visie van de kredietrisico's worden gegenereerd, waarin de in de kredietportefeuille van de Bank voorkomende concentratie- en correlatie-effecten, die optreden naar aanleiding van de voor diverse kredieten geldende, gemeenschappelijke risicofactoren, volledig zijn verwerkt. De portefeuille-visie die dit nieuwe instrument introduceert, fungeert als aanvulling op het bestaande systeem van interne kredietcijfers, waarmee de kredieten afzonderlijk worden beoordeeld. In voorkomende gevallen kan dit nieuwe instrument voor bepaalde ongedekte leningen aan ondernemingen worden gehanteerd om een meerprijs te kwantificeren. Deze meerprijs is gericht op het compenseren van de risico's die voortvloeien uit de concentratie-effecten in de kredietportefeuille, en kan tevens dienen ter bevordering van een betere spreiding van de kredieten.

De combinatie van deze elementen stelt de Bank in staat de risico's verbonden aan haar kredietactiviteit beter in te schatten en het beheer ervan beter te organiseren. De Bank is voorts bezig met het invoeren van een bankbreed systeem voor het beheer van kredietrisico's, met inbegrip van de risico's die samenhangen met de garantieactiviteiten ten behoeve van het MKB van haar dochterinstelling, het Europees Investeringsfonds.

EVALUATIE VAN DE ACTIVITEITEN – De hoofdafdeling Evaluatie van de verrichtingen is belast met activiteiten in verband met ex-post evaluatie, evenals met de coördinatie van het proces van zelf-evaluatie van de Bank. Deze afdeling voert na afronding van de door de Bank gefinancierde projecten evaluaties per thema, sector en regio (of land) uit en publiceert de resultaten op de website van de Bank, zodat de beleidsorganen van de Bank maar ook externe belanghebbende partijen zoveel mogelijk inzicht kunnen verwerven in het verloop van deze projecten. Door deze activiteiten draagt de afdeling ertoe bij dat externe waarnemers goed op de hoogte zijn van de activiteiten van de Bank en wordt de Bank tevens gestimuleerd lering te trekken uit de opgedane ervaringen.

In 2002, heeft de afdeling evaluatieverslagen opgesteld en uitgegeven met betrekking tot de huidige portefeuille-aanpak die de Bank ten aanzien van globale kredieten ten behoeve van het MKB volgt, alsmede met betrekking tot de kredieten die zij verstrekt ten behoeve van projecten op het gebied van het beheer van vast afval.

Bovengenoemde controlesystemen vinden hun grondslag in de statuten van de Bank of in andere bepalingen betreffende de interne organisatie. Als communautair orgaan en tevens financiële instelling werkt de Bank samen met de andere onafhankelijke controle-organen die uit hoofde van het Verdrag of andere wettelijke bepalingen belast zijn met vergelijkbare taken.

EUROPESE REKENKAMER – Op grond van artikel 248 van het EU-Verdrag, heeft de Rekenkamer als taak het controleren van de boekhouding betreffende de ontvangsten en uitgaven van de Gemeenschap. De resultaten van de door de Rekenkamer verrichte controles worden gepubliceerd (www.eca.eu.int). Conform de overeenkomst als bedoeld in artikel 248 lid 3, betreffende de controle door de Rekenkamer van de aanwending van de communautaire middelen die de Bank onder mandaat beheert, heeft de Bank in 2002 wederom de Rekenkamer van alle door haar gewenste gegevens voorzien.

EUROPEES BUREAU VOOR FRAUDEBESTRIJDING (OLAF) – In het kader van het beleid van de Bank met betrekking tot het onderzoeken van gevallen van vermeende fraude of corruptie, werkt de Bank nauw samen met het OLAF. In 2002 werden geen documenten aan het OLAF overlegd, terwijl er ook geen sprake is geweest van een verzoek om gegevens af te geven aan het OLAF.

EUROPESE OMBUDSMAN – Ingevolge artikel 195 van het Verdrag voert de ombudsman onderzoeken uit naar vermeend wanbeheer door de communautaire instellingen en lichamen. Op grond van het Verdrag is de ombudsman volledig onafhankelijk in de uitoefening van zijn taken. De antwoorden van de Bank op de verzoeken van de ombudsman om gegevens ter beschikking te stellen of een oordeel af te geven, hetzij in verband met een klacht door een burger, hetzij naar aanleiding van een onderzoek uitgevoerd op eigen initiatief van de ombudsman, zijn erop gericht aan te geven dat de Bank zich houdt aan de voor haar geldende voorschriften. De ombudsman publiceert de resultaten van zijn onderzoeken (www.euro-ombudsman.eu.int). In 2002 heeft de Bank driemaal gereageerd op een verzoek om gegevens ter beschikking te stellen ten behoeve van een door de ombudsman te nemen besluit.

Adressen

Europese Investeringsbank

100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
Tel.: (+352) 43 79-1
Fax: (+352) 43 77 04

Internet: www.eib.org
E-mail: info@eib.org

Hoofdafdeling voor Interinstitutionele zaken Bureau Brussel:

Rue de la Loi 227
B-1040 Bruxelles
Tel.: (+32-2) 235 00 70
Fax: (+32-2) 230 58 27

Hoofdafdeling voor kredietverlening Italië, Griekenland, Cyprus, Malta:

Via Sardegna 38
I-00187 Roma
Tel.: (+39) 06 47 19-1
Fax: (+39) 06 42 87 34 38

Bureau Athene:

364, Kifissias Ave & 1, Delfon
GR-152 33 Halandri/Athens
Tel.: (+30) 21 06 82 45 17
Fax: (+30) 21 06 82 45 20

Bureau Berlijn:

Lennéstraße 11
D-10785 Berlin
Tel.: (+49-30) 59 00 47 90
Fax: (+49-30) 59 00 47 99

Bureau Lissabon:

Avenida da Liberdade, 144-156, 8º
P-1250-146 Lisboa
Tel.: (+351) 213 42 89 89
Fax: (+351) 213 47 04 87

Bureau Londen:

2 Royal Exchange Buildings
London EC3V 3LF
United Kingdom
Tel.: (+44) 20 73 75 96 60
Fax: (+44) 20 73 75 96 99

Bureau Madrid:

Calle José Ortega y Gasset, 29
E-28006 Madrid
Tel.: (+34) 914 31 13 40
Fax: (+34) 914 31 13 83

Bureau Cairo:

6 Boulos Hannah Street
Dokki, Giza (Cairo)
Egypt
Tel.: (+20-2) 762 00 77

Europees Investeringsfonds

43, avenue J.F. Kennedy
L-2968 Luxembourg
Tel.: (+352) 42 66 88-1
Fax: (+352) 42 66 88-200

Internet: www.eif.org
E-mail: info@eif.org

ISSN 1725-3470

© EIB - NL - 03/2003

ISBN 92-861-0060-4

